

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma

JUAN

Wayuuala müshi Cristo

1 ¹Jesucristo, kanüliashi "Pütchi" münüin. Eetüjü'iya nia paala sümäwa nnojolüwa'aya kasain eein soo'opünaa tü mmakat. Nümaatüjü'iya Maleiwa sünain wanaawain nia nümaa. ²Nümaashi Maleiwa waneepia paala sümäwa je mayülinja'a nia sünain nümawaa. ³E'itaanüshi nia nütüma Maleiwa sümäwa paala sünain nükumajüinjatüin tü kasakalüirua süpüshua. Nnojotsü kasain eein eekai nnojoliin akumajuushin nütüma. ⁴Nia ee'iranajaaka atüma saa'in wayuu. Je müshi aka nia saa'in wane anakia. Maa aka ja'yain süpüna wayuu sütüma nuwarala chi ka'ikai, akaajaa chi wayuu ee'iranajaachipakai aa'in nütüma, niyaawateerü aa'u tü shiimüinkat. ⁵Maa aka ja'yain süpüna wayuu watta'a maalü ja'itairü kojoin paala tü piyushikat, akaweeria tü shiimüinkat ayaawatüneerü aa'u ja'itasü joulüin tü aainjalaakat. ⁶Shiasa so'u wane ka'i, nüntakalaka joo wane wayuu kanüliashi Juain sa'akamüin wayuu. Ajütünüshi nia nütüma Maleiwa ⁷süpüla niainjachin aapirüin wayuu

süpüshua sünain niweetajachin Cristo, chi anaküinjachikai süpüna wayuu. Otta Juan, nime'ejakalaka saa'in wayuu süpüla sünoujainjatüin nünain Cristo, chi nüküjakai achiki namiüin. ⁸Nnojoishi niain Juan anaküinjachin süpüna wayuu. Nüchikimaajachi ne'e ⁹süpüla naapirüinjatüin wayuu nüpüla Cristo sünain niainjachin anaküin süpüna wayuu je sünain nüntajachin maalü sa'akamüin wayuu süpüla nii'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sümüin wayuu süpüshua.

¹⁰Cristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin, antüshi yaa mmolu'umüin süpüla kepiainjachin sa'aka wayuu. Mayaainje akumajuushin nütüma tü wayuukolüirua je tü kasakalüirua süpüshua yaa saa'u mmakat, wainma wayuu mochoojokot o'u nia sünain niain ee'iyatüinjachin tü shiimüinkat sümüin. ¹¹Antüshi nia noumainpa'amüin na nüpüshikana süpüla kepiainjachin nia namaa. Otta mamaneesalii naya nuulia. ¹²Eesü wayuu eekai kamaneein nümiüin sümäa ne'itaain naa'in sünain anoujaa nünain. Je sükajee nanoujain nünain, e'itaanüshii naya nütüma süpüla nayainjanain nüchooin Maleiwa. ¹³Nnojoishii

nüchooinshiin naya maa aka
jemelin sütümä nei oo'ulaka nashi,
sükajeejana jeketüni nakuaiippa
nütüma Maleiwa.

¹⁴Cristo, chi kanüliakai "Pütchi"
mününin, wayuulaa müşi süpüla
kepiainjachin wa'aka je süpüla
nii'iyatüinjatüin nukuaiippa Maleiwa
wamüin. Je süka we'rapü'ün
Jesucristo, chi waneeshikai Nüchon
Maleiwa, sünain anashaatain ma'i
nia, watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai
sünain anashaatain ma'i nia'aya,
sünain anamiashaatain ma'i nia, je
sünain pansaain tü nümakat sümüin
wayuu.

¹⁵Ottá müşia Juan, so'u wane ka'i,
naapirüin na wayuukana eekana
nümaa süchiki sünain nüntüichipain
na'akamüin chi kanüliakai "Pütchi"
mününin. Owootooshi sünain
nüküjain süchiki Cristo namüin.
Müsü nünüki: "Nia taküjaka achiki
jümüin joolu'u chi tamapü'üka
jümüin sünain maa: 'Anteechi
tachiiruajee sümaa kojuteechin
nia toulia sükajee eetüjülin nia
tapüleerua'".

¹⁶Saa'u anamiashaatain ma'i
Cristo wamüin waya anoujashiikana
nünain, ayatshi nia sünain
aa'inraa kasa anasü wamüin. ¹⁷Tü
nuluwataakat anain chi Maleiwakai
na wayuu judíokana, atüjaana aa'ulu
sütüma tü nüshajakat Moisés paala
sümaiwa. Akaajasa maa'ulu yaa, tü
nukuaiippakat chi Maleiwakai sünain
anamiashaatain ma'i nia, atüjaana
aa'ulu nünainjee Cristo, süka
anamiashaatain ma'i nia. Maja'a aka
tü nukuaiippakat sünain pansaain
nünüki, atüjaana aa'ulu nünainjee
Cristo, süka pansaain nünüki.

¹⁸Nnojotsü wayuu eekai shi'rüichin
Maleiwa. Ottá chi Nüchonkai

Maleiwa, chi waneeshikai nüchoin,
chi wanaawajiraakai aa'in nümaa,
nia ee'iyataka nukuaiippa Maleiwa
wamüin, süka shiimün sünain
niain Maleiwain maa aka naa'in chi
Nüshikai.

Asakinnüshi Juan sünain jaralin nia

¹⁹So'u wane ka'i, nantakalaka
wane sacerdote judíoirua
oo'ulaka wane nuu'uliwo'uirua
Leví nünainmüin Juan süpüla
nasakirüinjachin nia sünain jaralin
nia. Ajütüüshi naya natüma na
läülaayuu judíokana chakana
Jerusalén. ²⁰Nnojoija'a ayouktüin

Juan asouktaa ne'ipajee.
—Nnojoishi tayain Cristo
chi Nüeekajalakai Maleiwa —
nümakalaka namüin.

²¹Nasakirakalaka sünain müleka
niale Elías.
—Nnojo, nnojoishi tayain Elías
— nümakalaka Juan namüin.
Nasakirakalaka joo nia
sünain müleka niale chi
Nünükimaajachikai Maleiwa
ajütünajachikai so'uweena wane ka'i
sa'akamüin wayuu.

—Nnojo, nnojoishi tayain chi
wayuukai —müşhija'a joo nia
namüin.

²²—Püküja pümaala wamüin
sünain jaralin pia, watüjaiwa
paa'u, waküjaiwa namüin
na kaluwanaajalakana waya
pünainmüin —namakalaka nümuin
Juan.

²³—Taya chi owoorolooshikai
yaaya isashipa'a süpüla yapainjatüin
tü wayuukoltüirua süpüla anouja
nünain chi Senyotkai —nümakalaka
Juan namüin.

Je tü pütchi nüsouktakat aka
Juan, shia tü münakat sümaiwa

paala nütüma Isaías wane
nünükimaajachikai Maleiwa.

²⁴Eesü wane wayuuirua fariseo na'aka na ajütünakana nünainmüin Juan. Naya na judío a'waataakana sulu'u nekerajaan süpüshua saa'in namüin tü nuluwataakat anain Moisés. ²⁵Nasakirakalaka nia:

—¿Jamaka'a puwoutisaajaka'a wayuu sünain nnojolin piain Cristoin, sünain nnojolin piain Elfas, je sünain nnojolin piain chi Nünükimaajachikai Maleiwa? —namakalaka nümüin Juan.

²⁶—Tawoutisaajäuin ne'e jia süka wüin. Otta eeshi yaa ja'aka wane wayuu mochoojokai so'u wayuu sünain niainjachin ee'iyatüin tü shiimüinkat sümüin. ²⁷Nia taküjaka achiki jümüin, chi anteechikai tachiiruajee. Nnojoishi wanaapünaain taya nümaa, süka pülashin ma'i nia toulia — nümakalaka Juan namüin.

²⁸Eejechire nüsakinnüin Juan chajachi sulu'u tü puelo kanüliakat Betania cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán chaa wüinpümüin saa'ujee eere nuwoutisaajäuin wayuu.

Aküjüshi Juan nüchiki Jesú sünain niain Nüchoin Maleiwa

²⁹Shiasa mapa watta'amüin, ni'rakalaka Juan Jesús sünain nürükkaain nünainmüin. Nümakalaka Juan namüin na wayuu eejanakana nümaa: “Jiirakaa, iseeichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla nu'utünajachin aa'in süpüla nüla'ajaainjatüin saainjala wayuu süpüshua sainküin mmakat, maa akaapü'lü tü anneerü o'utünapü'lükat aa'in watüma wayakana judókana shii'iree süla'ajaanüin waainjala.

³⁰Nia taküjaka achiki jümüin chi tamapü'lükai jümüin: ‘Anteechi tachiiruajee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee eetüjülin nia tapüleerua’. ³¹Otta mayaainje nnojolin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, antüshija'a ne'e taya süpüla owoutisaajaa jia süpüla ni'nnaajününjachin sütümäa tü wayuu Israelkaltiirua”, nümakalaka Juan namüin.

³²Ayatshi joolu'u Juan sünain aküjaasüchiki süpüshua tü kasa ni'rakat, sümaa nümüin namüin: “Te'rüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain ashakataa iipünaajee eejee Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa. Antüshi nia nünainmüin Jesús sünain makatale'einya nia nümaa. ³³Mayaainje nnojölin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, tatüjaachipa aa'u nia so'u tü ka'i nüshakatakat o'u chi Naa'inkai Maleiwa naa'u süka tamünüin paala nütüma chi kajünalakai taya süpüla owoutisaajaa. Müshi nia tamüin: ‘Chi wayuu pi'reechikai sünain nüshakatüin chi Naa'inkai Maleiwa nünain sümaa makatüin nia nümaa, nia aapajachika chi Naa'inkai Maleiwa namüin na eekai nanoujain nünain’, müshi. ³⁴Otta tayakai, sünainjee tü kasa te'rakat, tountüin joolu'u taküjain jümüin nüchiki Jesús sünain shiimüin sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa”, nümakalaka Juan namüin na wayuukana.

Na piämashiikana nikirajuin Juan, o'unüshii nümaa Jesús

³⁵Shiasa mapa watta'amüin, ale'ejüshi Juan namaa piämashii

na nikirajüinkana eejachire paala naashajaain namaa na wayuukana.

³⁶Shiasa ni'rapa Jesús nülatüin na'lüpünaa, nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Jiirakaa, ichaichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla nu'utünajachin aa'in maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ükät aa'in watüma wayakana judíokana shii'ree süla'ajaanüin waainjala —nümakalaka.

³⁷Otta na piamashiikana nikirajüi, sünainjee tü nümakat namüin, no'unakalaka nüchiirua Jesús. ³⁸Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin. Je ni'rapa na piamashiikana wayuu nüchiirua, —¿Kasa kee'ireeka jaa'in?

—nümakalaka namüin.

—Rabí, cjalashi pia katunkülein? —namakalaka nayakana nümuin. (Otta tü pütcikat “Rabí” makat, “Ekirajüi” malu'ut.)

³⁹—Joo'uya ji'raajaiwa eere tatunkule —nümakalaka Jesús namüin.

No'unakalaka nümaa süpüla ne'raajüinjatüin eere nia kepia. Je saa'u nantüin aliuukapa ka'ikat chamüin, natunkaakalaka nüma'ana.

⁴⁰Waneeshia chi aapüshikai paala nünüki Juan sümaa no'unüin nümaa Jesús, kanüliashi Andrés, nimülia wane wayuu kanüliashi Simón Pedro. ⁴¹Je mapa nu'unapa Andrés nipialu'ujee Jesús, o'unüshi yaawalaja'a nünainmüin chi nipayakai sünain maa nümuin:

—Wantüichipa anain chi Mesíaskai. (Otta tü pütcikat “Mesías” makat, “Cristo Nüneekajalakai Maleiwa” malu'ut.)

⁴²Naanejaakalaka joo Andrés chi nipayakai nünainmüin Jesús.

Niirakaataalakalaka Jesús nümuin Simón sünain nümuin nümuin:

—Simón, pia nüchonkai Jonás, te'itaainjatü joolu'u wane anüliee püñain, Cefas müsü. (Tü anüliee “Cefas” süka pütcik griego, “Pedro” malu'ut.)

Eenakünüshii Felipe oo'ulaka Natanael nütüma Jesús

⁴³Shiasa mapa watta'amüin: “Anashi to'unüle sulu'umüin tü mmakat Galilea”, müsü naa'in Jesús. Je süpülapünaa nu'unüin chamüin, nüntakalaka nünainmüin wane wayuu kanüliashi Felipe. Nümakalaka nümuin:

—Joo'uya tamaaiwa pia.

⁴⁴Chi Felipekai anülia, chaje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Betsaida wanaa namaa Andrés oo'ulaka Pedro. ⁴⁵Je mapa, nüntakalaka Felipe nünainmüin wane nütünajut kanüliashi Natanael. Nümakalaka nümuin:

—Wantüichipa anain chi nüshajapü'ükai achiki Moisés, chi nashajapü'ükai achiki na nüniükimaajanakana Maleiwa. Nia chi Jesúskai anülia, chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Nazaret, chi nüchonkai José —nümakalaka.

⁴⁶—¿Jeratuirü ajittüin kasa anasü sünainjee wayuu eekai müin aka saa'in tü wayuuirua kepiakat Nazaret eekai nnojolüin kasain anain apüla? —nümakalaka Natanael.

—Joo'uya pi'raajaiwa Jesús —nümakalaka Felipe nümuin.

⁴⁷Otta müshia Jesús, wanaa sümaa ni'rüin Natanael nüpanapa, nümakalaka namüin na eekana nümaa:

—Iseeichi wane wayuu loto akuaippachi, napüshi na wayuu

Israelkana, nuu'uliwo'u chi Israelkai anülia —nümakalaka.

⁴⁸—¿Jamüishi pütüjaaka'a taa'u?
— nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

Asouktüshi Jesús:
—Te'rüin pia joyotüin sheemioshi tü wunu'u "higuera" münakat, nnojoliwa'aya peenakünün nütüma Felipe —nümakalaka nümüin.

⁴⁹—Ekirajükalee, tatüjaachipa aa'ut pia joolu'u sünain pia'inya chi Nüchonkai Maleiwa, je sünain pia'inya chi Aluwataashijaikai waa'u wayakana na wayuu Israelkana — nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

⁵⁰Nüsouktakalaka Jesús:
—Anoujaachipa ne'e pia tanain sükajee taküjüin püchiki sünain te'rüin pia joyotüin sheemioshi tü wunu'u "higuera" münakat. Je joolu'u, e'reechi pia kasa eekai sülana'aleein sünain anain suulia tüü —nümakalaka nümüin Natanael.

⁵¹Aashajaashi joolu'u Jesús namüin na wayukana napüshua:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Ji'reena na aapieekana sünain nashakatuin chajee iipünaajee eejee Maleiwa yaa tanainmüin tayakai chi Shipayakai Wayuu je sünain naliikajaain nachikua chamüin — müshi nia namüin.

Nu'wanajaain Jesús tü wüinkat sünain wiinoi

2 ¹⁻²Piama ka'l süchikjee naashajaain Jesús nümaa Natanael, antüshi nia namaa na nikirajüinkana Galileamüin. Neenajinnakalaka namaa na nikirajüinkana oo'ulaka tü niikat sünainmüin wane mi'lraa shikiira ka'wayuusee sulu'u tü pueulo kaniüliakat Caná. ³Shiasa shi'rapa tü

niikat Jesús sünain saja'ttalaa sümüin tü wiinokat, sümakalaka nümüin:

—Aja'ttüsü tü asüüshikat.

⁴Asouktüshijese'e Jesús sümüin:
—Maachee, nnojo pikerotirüin taya sünainpünaa tüü. Nnojoyüilia antüin takalia —nümataalakalaka sümüin tü niikat.

⁵Sümakalaka joo tü niikat namüin na nüchepchiakana chi emi'ijitshikai:

—Anakaja jaa'inrüle tü nümeetkat jümüin chi tachonkai.

—Je yala eejatü aippiruasü tünaasha malu'usat, sütapü'ükät tü wüin süpülaajatkat naa'inrüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuappa nu'upala Maleiwa. Je tü tünaashakat, kettatsü maa aka aippirua pasaana wüin sulu'u waneesia.

⁷Nümataalakalaka joo Jesús namüin na achepchieekana:

—Jipiraja wüin tüü.

Nepirajakalaja'aka shia sünain piratashaatain ma'i natüma.

⁸Nümakalaka Jesús namüin:

—Je joolu'u, jaja'ita süpüshi türä asüüshikat ji'ikajaaiwa nümüin chi emi'ijitshikai.

Ne'ikajaakalaja'aka shia nümüin. ⁹Nuu'ulakakalaka se'eju tü asüüshikat. Süka wiinoitpain shia, nnojotsü nütüjaain aa'u sünain wüiin ne'e paala shia, je nnojotsü nütüjaain aa'u jalajeejatiin shia. Naya atüjaaka ne'e saa'u na achepchiee epirajakana paala tü tünaashakat süka wüin. Chi emi'ijitshikai, neenakakalaka nünainmüin chi ka'wayuuseshikai, ¹⁰sünain nümüin nümüin:

—Sukuaippa sütüma wayuu süpüshua sünain wane mi'lraa, shia asülajünaka palajana tü wiino jemetüsükat. Je mapa süchikjee

payutpa tü antüstükalüirua, asülajünüsü tü wiino meje'ejütsükat namüin. Otta pütüma piakai, pünaajüin tü jemetüsükat süpüla asülajünaa chiirua —müshi.

¹¹Tü naa'inrakat Jesús sulu'u tü pueulokat Caná sulu'u tü mmakat Galilea, shiimüin sünain shiaiñ tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Nnojotsü naa'inrüin paala su'upala wayuu wane kasa eekai müin aka tia. Naa'inrüin shia süpüla nii'iyatüinjatüin nukuaippa namüin na nikirajüinkana süpüla natüjaainjachin naa'u sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i. Je na nikirajüinkana, ne'itaain naa'in sünain nanoujain nünain süka ne'rüin tü naa'inrakat.

**Nujuittirüin Jesús na
oikkaaliikana sulu'ujee
tü a'waajüleekat Maleiwa**

¹²Shiasa mapa süchikijee tü mi'iraakat sulu'u tü pueulokat Caná, o'unüshi Jesús sümaa tü niikat je namaan na nuwalayuukana je na nikirajüinkana chamüin sulu'umüin tü pueulo kanüliiakat Capernaum süpüla chainjanaan naya cha'aya kojuya ka'i.

¹³Je sülü'ülapa sükalia tü mi'iraakanüliiakat "Pascua" münün, tü nemi'irakat na judókana, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya Jerusalénmüin süpüla e'rajaa sukua tü mi'iraakat. (Otta tia mi'iraakat, shia süpüla jatü sotüinjatüin naa'in na judókana wanaa sümaa nojuittinnüin paala sümaiwa na natuushiuukana nütüma Maleiwa sulu'ujee tü mmakat Egipto.)

¹⁴Je nüntapa Jesús Jerusalénmüin, nikerolokoloko sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa eere

nüntüin sünain wane wayuuirua oikkaannuu paa'a, anneerü, oo'ulaka wuchii toomasü süpüla su'utinnajatüin aa'in sütüma tü wayuukolüirua nümüin Maleiwa. Je eestü nüpülaya wane a'wanajaalüirua neerü yaa joyotüin sü'ütpa'a tü nemeesainkat. ¹⁵Nükumajataalakalaka Jesús wane jiiku lakta süpüla niipiijüinjatüin na wayuukana napüshua oo'ulaka tü mürütkalüirua, paa'a je anneerü, sult'ujee süpaatiase tü a'waajüleekat. Nu'walakajakalaka nanneetse na a'wanajüliikana neerü sümaa nujunaain tü nemeesainkat. ¹⁶Nümakalaka Jesús namüin na oikkaashiikana wuchii toomasü: "Jujuittira tü wuchiikalüirua yaajee yaa. Nnojotsü oikkaaleein nipia chi Tashikai jüpüla".

¹⁷Je ne'rapa na nikirajüinkana tü naa'inrakat Jesús, sotüsü naa'in tü ashajünakat paala nüchiki sulu'u tü karalouktä nüchikimaajatkät Maleiwa, sünain müin mayaa: "Kee'iresii ma'i taa'in shii'iree kojuteein tü pipiakat sütüma tü wayuukalüirua", müstü.

¹⁸Otta na laülaayuu judókana, sütümajee tü naa'inrakat Jesús sulu'u süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa, nasouktakalaka nümüin:

—Süpüla watüjaainjachin paa'u sünain shiimüin e'itaushin pia nütüma Maleiwa süpüla tü paa'inrüitpakat yaaya, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u wo'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁹Asouktüshi Jesús namüin:

—Müinka jujuttirüle joolu'u a'waajüleekat tüü, tatame'ereerü shia süchikua so'u apünün ka'i —nümakalaka namüin.

²⁰Namakalaka nümuin Jesús:

—Atak, pienchi ma'i shikii
juya aippiruamüin na'yataain na
watuushinuukana sünain akumajaa
tü a'waajüleekat Maleiwa. Je
piakaiche ma'i, kaalapeechin
pütamate'erüinjatka'a shia so'u
apüniin ka'i paajün —namakalaka
nümuin.

²¹⁻²²(Je mapa süchikjee süso'iraain
naa'in Jesús, sotüsü naa'in na
nikirajuinkana tü pütchi nümakat
paala namuin na judfokana sünain
nayaawatüin saa'u sünain shia in
tü ni'irukukat naashajaain achiki
Jesús wanaa sümaa naashajaain
süchiki tü a'waajüleekat Maleiwa.
Je sükajee tia, nanoujain süpüshua
tü ashajuushikat nüchiki sulu'u
tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa je süpüshua tü nümapü'ükät
Jesús namuin.)

²³Otta müşhia Jesús, wanaa
sümaa ni'rajuin sükua tü mi'iraakat
kanüliakat Pascuain cha'aya Jerusalén,
naa'inrüin su'upala tü wayuukoltüirua
kasairua nüttüjakat apüleerua Maleiwa
nümuin süpüla nii'iyatüinjatüin
sümuin sünain nüjünalain nia
Maleiwa. Je wainma tü wayuukoltüirua,
sünainjee ne'e tü shi'rakat, anoujaitpa
nünain. ²⁴Otta müşhia Jesús, nnojishi
ma'i ataralaain namaa na wayuukana,
süka nüttüjaan saa'u nanoujain ne'e
sünainjee naa'inrüütpain kasa anasü
no'upala. ²⁵Nnojotsü che'ojaain
süküjünüin nümuin jamüin sukuaiipa
wayuu, süka nüttüjaatüjülinya saa'u.

Jesús yootushi nümaa Nicodemo

3 ¹Eeshi wane wayuu fariseo
kanüliashi Nicodemo no'uluku
na laülaashiikana na'a na
judfokana. ²Nüntakalaka nünainmüin
Jesús aipa'a, sünain nümuin nümuin:

—Ekirajjüikalee, saa'u paa'inrüin
we'rüin tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümuin, watüjaan aa'uchi
pia sünain laülaain nütüma süpüla
ekirajaa wayuu sünain nüchiki
Maleiwa. Müleka nnojoireje
nüjünalain pia Maleiwa, nnojotsüe
puuntüin paa'inrüin kasa eekai müin
aka tia —nümakalaka Nicodemo
nümuin Jesús.

³Asouktüshi joolu'u Jesús nümuin:

—Shiimüin tü tamakat pümuin:
Müleka nnojorule jemein pia
püchikua, müichia pia nnojolin
ekerolüin cha'aya eere nuluwataain
Maleiwa —nümakalaka nümuin
Nicodemo.

⁴—¿Jeratuaichi wane wayuu
jemein nüchikua nütaralaapa?
¿Jeratuaichi ale'ejüin wane wayuu
nüchikua süle'eru'umüin nii süpüla
jemelii nüchikua? —nümakalaka
Nicodemo nümuin Jesús.

⁵Asouktüshi Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümuin:
Tü paa'inrajatkat süpüla müinjachin
aka jemeikai pia püchikua, shia
puu'ulaainjatka oulia paainjala
süpüla shii'iranajaainjatüin paa'in
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.
Müleka nnojorule paa'inrüin tia,
nnojoleechi pia ekerolüin cha'aya
eere nuluwataain Maleiwa. ⁶Jüluja
paa'in tü: Sünain jemelin pia
sütuuma püi, jemeishi pia sünain
wayuuin. Otta chi jemeikai
nüchikua, nia chi eekai jeketüin
nukuaippa süka shii'iranajaaitpain
naa'in nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa. ⁷Nnojo puponojooin
sütuuma tü tamakat joolu'u pümuin:
Che'ojaastü jemelii süchikua sümüin
wayuu süpüshua. ⁸Maa aka tü
jouktaikat saapünün ne'e shipijana
sümaa nnojoliin sütijaanüin aa'u

eejeere su'unüin otta jalämünjatüin süntüin, müşia chi wayuu jemeikai nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka ja'yain sünain shii'iranajaain naa'in —nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

⁹—Nnojotsü tayaawatüin aa'u tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jemeinjatüin süchikua wane wayuu —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.

¹⁰ Asouktüshi Jesús:

—Sünain pi'nnaajünün ma'i sünain piain ekirajülin tü wayuu Israelkalüira, ¿jamüsü nnojotka'a piyaawatüin saa'u tü taküjaitpakat achiki pümuin? ¹¹ Shiimüin tü tamakat pümuin: Wayakana, shia waashajaaka achiki, otta waküjaka achiki, tü kasa eekai we'rüin sümaa watüjaain saa'u. Otta müşi'iya jiakana, ja'itäsü shia in tü shiimiinkat tü wekirajakat anain, nnojotsü kapülain jaal'in shia. ¹² Nnojolüiwapaje'e jünoujain tamüin tü taküjakat jümüin süchiki tü kasa yaakat saa'u mmakat, nnojolu'a'a jünoujainjatüin tamüin müleka shiale taküjain achiki jümüin tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa.

¹³ “Tountüin taküjün jümüin süchiki tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa süka tashakatüshin chajee, tayakai chi Shipayakai Wayuu. Nnojoishi eeichin wane wayuu eekai nu'unüin chamüin iipünaamüin nüma'anamüin Maleiwa süpüla aküja süchiki nüle'ejapa. ¹⁴ Maa aka nükacherüin paala sümäiwa Moisés wane shiyaakua wüi iipünaa sünain wane wunu'u cha'aya isashiipa'a süpüla neiyajününjanain na wayuu eekai neirakaain sümüin, akawechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, akachenneechi

taya iipünaa sünain wane wunu'u ¹⁵ süpüla shii'iranajaainjatüin naa'in na eekana ne'itaain naa'in sünain anoujaa tanaain süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua”, nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

Saalii wayuu nüpüla Maleiwa

¹⁶ Anuu sukuaiippa saalii wayuu sainküin mmakat süpüshua nüpüla chi Maleiwakai: Naapüin chi Nüchonkai waa'u, chi waneeshikai Nüchoin. Niasa'a chi eekai nünoujain nünain, ee'iranajaweerü naa'in nütüma Maleiwa. Nnojoleechi amüloulin süchikijee ouktaa, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁷ Nnojoishi nüjütüinshin chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu süpüla süsalainjatüin saainjala nütüma sümaa nükatalüin shia nuulia, süpürajachi nu'tte'erüinjatüin shia suulia süsalaa saainjala.

¹⁸ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai, müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa. Akaajasa chi eekai nnojolüin nünoujain nünain, e'itaanatüjü'iya nia nütüma Maleiwa süpüla süsalaa naainjala sümaa katatüin nia nuulia saa'u manoujüinyein nia nünain chi Nüchonkai Maleiwa, chi waneeshikai Nüchoin. ¹⁹ ¿Kasa kasalajanainjatka anainjee saainjala wayuu sümüin? Shia sünainjee nayouktüin Cristo, chi anakakai süpüna wayuu, ajütünakai sa'akamüin wayuu süpüla nii'iyatüinjatüin namüin tü shiimüin nüchikikat Maleiwa. Shia sünainjee masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusükat maa aka

saa'in tü wayuu makateekat sümaa piyuushi.

²⁰Chi wayuu eekai naa'inruiin tü mojusükat, nnojotsü kasajatüin nümüin tü shiimiün ee'iyatünakat nümüin. Nnojoishi jamajachin Cristo nümüin, chi anakakai süpüna wayuu, süka nnojolin nücheküin süpüleerua sütüjaanüin aa'u tü naainjalakat. ²¹Akaajasa chi wayuu eekai noonoooin waneepia sümaa nünuiki Maleiwa, tü shiimiün ekirajünakat anain nia, nnojoishi mmolüin neema Cristo chi anakakai süpüna wayuu. Anasü nümüin sütüjaanüin aa'u tü naa'inrakat süka naa'inruiin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

Kojutshi Cristo nütüma Juan

²²Süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénjee wuna'ainkünmuin cha'aya ne'e sulu'u tü mmakat Judea. Chajanakalaka naya nümaa kojuya semaana sünain nawoutisaajüin wayuu. ²³⁻²⁴Otta müshia Juan, nnojoliwa'aya püreesain nia, chajachi owoutisaajüin wayuu sulu'u wane pueulo kanüliasü Enón, peje sünain tü pueulo kanüliakat Salim, süka miyo'unin tü wüinkat cha'aya. Antüsü waneepia wayuu nünainmüin süpüla owoutisaajünaa nütüma.

²⁵Je waneeirua na nikirajüinkana Juan, a'ülüjiraashii nümaa wane wayuu judío soo'opünaa jamüinjatüin sukuaiippa judío süpüla saa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee sukuaiippa nu'upala Maleiwa. ²⁶No'unakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin sünain maa nümüin:

—Ekirajüikalee, chi wayuu pümaapü'lükai cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán, chi püküjakai achiki waneepia wamüin, owoutisaajüshi nia joolu'u wayuu, je o'unüsü wayuu watta saalin püma'anajee süpüla o'unaa nünainmüin —namakalaka nümüin Juan.

²⁷Asouktüshi Juan ne'ipajee:

—Shia anasükaja'a ma'i sulu'u suushikajaain tü wayuukolüirua nüchiirua Cristo süka shiaian nücheküin chi Maleiwakai. ²⁸Soto jaa'in tü taküjapi'lükat paala jüümüin sünain nnojolin tayain Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Ajütüushi ne'e taya nütüma Maleiwa süpülapünaa niweetüin Cristo.

²⁹Soto jaa'in sukuaiippa wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. Nütünajut chi ka'wayuuseshikai, talatüsü ne'e naa'in wanaa sümaa ni'rüin chi ka'wayuuseshikai sünain saapünün najapulu'u tü jietkat. Akaajaa tayakai, talatüsü taa'in joolu'u wanaa sümaa te'rüin Jesús sünain antaa wayuu wainma nünainmüin. ³⁰Kasataalejese'e niain alanaain sünain kojutüin Jesús sütüma wayuu toulia, ja'itashije tayain mojutüin sütüma —nümakalaka Juan namüin.

Shia nünuiki Maleiwa nüküjaka Cristo

³¹Wayuu süpüshua, sütüjaaa aa'ulu kasa eekai shi'nnüin sainküin mma ne'e. Otta müshia Jesús, shiimiün sünain kojutüin suulia wayuu süpüshua süka chaje'ewalin nia iipünaajee. ³²Akijüna amüinrü wayuu nütüma süchiki tü kasa ni'rakat oo'ulaka tü pütchi naapajakat chaa iipünaa. Otta wainma tü wayuu aapakalüirua nünuiki, nnojotsü kapülain saa'in

tü nüküjakat achiki sümüin.³³ Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü nümakat, ja'yası nünainjee sünain pansaain nünüiki Maleiwa.³⁴ Cristo, chi nüjünalakai Maleiwa, shiimain sümaa nüküjaain nünüiki chi Maleiwakai waneepia sümüin wayuu, süka eeni chi Naa'inkai Maleiwa nümaa waneepia.

³⁵Saa'u niain Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, aishi ma'i nia nüpiüla chi Nüshikai. Je laülaashi nia nütümaa saa'u kasakat süpüshua.³⁶ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai Maleiwakai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajasa chi wayuu eekai nnojolüin noonoooin sümaa nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, nnojoleerü ee'iranajaain naa'in, shieeri eeka süsalain nia naainjala nütüma Maleiwa.

**Yootüshi Jesús sümaa wane
jierü Samariaje'ewat**

4 ¹⁻²Je na fariseokana, naapüin nüchiki Jesús sünain koo'omüin ma'i na nümaajanakana je sünain nawoutisaajünüin natüma na nikirajuinkana. Wainma noulia na nümaajanakana Juan.³ Shiasa nütüjaapa Jesús naa'u na fariseokana sümaa naashajaain nüchiki, nujuittaakalaka noulia sulu'ujee tü mmakat Judea süpüla ale'ejaa nüchikua Galileamüin.

⁴Anakalaka saa'in nümüin Jesús nülatiinjachin sulu'upünaa tü mmakat Samaria.⁵ Je nülatakalaka sü'ütpünaa wane pueulo kanüliasü Sicar cha'aya eepünaa wane mma e'ipünaalaa sümaleiwa'aya nütüma Jacob, chi natuushikai na judíokana,

nüpiüla José, chi nüchonkai.⁶ Je saa'u nüntüin Jesús maa aka kale'o ka'ikat, neemeraapüinaakalaka sotpa'a wane ishi nüsüle Jacob sümaiwa paala.

⁷⁻⁸No'unataalakalaka na nikirajuinkana Jesús sünain apalaalajaa pueulopa'amüin. Shiasa nachikiru'u, süntakalaka joo wane wayuu aja'itüsü sünainmün tü ishikat. Wayuu yalajatia ne'e Samaria.

—Nii waal'iraa, tasa maa wüin —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

⁹Saa'u nnojolüin anaawain tü Samariajatkalüirua namaa na judíokana, sümakalaka tü jietkat:

—Atak, sünain wayuin judío pia, ¿jamüshi püchuntaka'a asa'iree wüin tamüin tayakat Samariajatkat? —sümakalaka nümüin.

¹⁰Asouktüshi Jesús:

—Müleka piyaawatüle saa'u tü kasa anaüsü nüsülaejekat chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, je müleka püttüjaale naa'u jaralin chi achuntakai wüin püümüin, achuntüstije pia nümüin wane wüin katajatkat atüma so'u wayuu je naapeerüje shia püümüin —nümakalaka sümüin.

¹¹Sümakalaka joo nümüin:

—O'ttüsü tü ishikat. ¿Jalasü sho'olo paja'itajatkat aka tü wüinkat tamüin, tü katajatkat atüma so'u wayuu?¹² ¿Piataale alanaain ma'i nuulia chi watuushikai Jacob chi ke'ipünaajalakai tü ishikat wapüla? Shia nüsapü'tika niakai otta na nüchooinkana oo'ulaka nümü'ünüin —sümakalaka nümüin Jesús.

¹³Asouktüshi Jesús:

—Chi eekai nüsüin tü wüin sulu'ukat ishikat tüü, miyaaseechi

nüchikua.¹⁴ Otta chi eekai nüseechin tü wüin taapakat, müichia nnojolin miyaasiün nüchikua. Meerü aka saa'in wane wüin aparatkat mmaapijee, süka shii'iranajaweerüin naa'in sütümä — nümakalaka Jesús sümüin.

¹⁵ Müssi joolu'u tü jietkat:

—Püsülaaja tamüin türä wüin paashajaakat achiki suulia miyaasajain taya tachikua je suulia taja'inajüin waneepia —sümakalaka nümiün Jesú.

¹⁶ —Pu'una püsaajaiwa chi pu'wayuusekai yaamün yaa — nümakalaka Jesús sümüin.

¹⁷ Süsouktakalaka nümiün:

—Ma'wayuusesat taya.

Nümakalaka Jesús sümüin:

—Lotüsü tü pümakat tamüin sünain ma'wayuusein pia paajüin.

¹⁸ Ja'raituairü ma'i pia oo'ulaain pu'wayuuse. Je chi pümaakai maa'ulu yaa, nnojoishi pu'wayuusein. Shiimüinkalaka tü pümakat tamüin —nümakalaka sümüin.

¹⁹ —Eekaja'a eera pia saa'in tamüin nüniükimaajachi Maleiwa.

²⁰ Na watuushinuu Samariajanakana, na'waajüin Maleiwa yaa saa'u tü uuchikat. Akaajasa jaajüin jiakana judíokana, chainjachi a'waajünüin Jerusalén —sümakalaka.

²¹ Nu'ttakalaka joolu'u Jesús sünain nikirajuün tü wayuukot sünain maa sümüin:

—Nii waal'ira, anakaja kapürale paa'in tü tamüinjatkat joolu'u pümuün: So'uweena wane ka'i, tü a'waajüleekat Maleiwa, nnojoleerü yaain saa'u tü uuchikat, nnojoleerü shia chain Jerusalénya.²² Jia Samariajanakana, me'raajüinsalii jia chi Maleiwa ju'waajakai. Waya e'raajaka waya judíokana sükajee

we'itaanüin nüttüma süpüla aküjaa sümüin wayuu jamüinjatüin sukuappa süpüla su'ttaainjatüin suulia saainjala.²³ Otta jiakana joolu'u wanaa sümäa ju'waajüin Maleiwa, anakaja müleka jüchuntüle nümiün chi Naa'inkai süpüla nii'iyatiün jümiün tü shiimüinkat. Shiainjatü jukuaippaka joolu'u sünain a'waajaa chi Washikai Maleiwa. Shia nüchekaka Maleiwa süpüla saa'inraa wayuu süpüshua.

²⁴ Chi Maleiwakai, me'rujusai sütümä wayuu. E'nnaajünüshi ne'e nia sünainjee tü shiimüin ee'iyatünakat wamiün nüttüma chi Naa'inkai. Sükajee tia, chi eekai nu'waajeein Maleiwa, anashi müleka nüchuntüle akaalijünaa nümiün chi Naa'inkai —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

²⁵ —Tatüjaaa aa'uchi chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa sünain nünteechin. Je nikirajeena waya sünain kasa süpüshua nüntapa —sümakalaka nümiün.

²⁶ —Chi paashajaakai achiki, taya'aya ne'e, chi yootokai pümaa — nümakalaka Jesús sümüin.

Aashajaashi Jesús soo'opünaa tü a'yataawaakat

nümiün Maleiwa

²⁷ Wanaa sümäa naashajaain Jesús sümäa tü wayuukot, ale'ejüshii na nikirajuinkana pueulopa'ajee. Mayaaanje sainkuuin naa'in sütümä yootüin Jesús sümäa wane wayuu Samariajatü, nnojoishi nasakirüin sünain kasain nüchuntüin sümüin je sünain kasain naashajaain achiki sümäa.

²⁸ Otta joo tü aja'itüskat, süpütkalaka tü sümüchikat sünain

süle'ejaaín pueulopa'amüin sümaa
sümüin sümüin tü wayuukoltiirua
cha'aya:

²⁹—Tanta anainchi wane wayuu je
nüküjain tamüin süpüshua tü kasa
taa'inrapü'ükät. Joo'uya ji'raiwa
müleka niale chi Cristokai anülia
Nüeekajalakai Maleiwa —müüsü
namüin.

³⁰Ojuittühii na wayuukana
yaawalaja sulu'ujee tü pueulokat
süpüla o'unaa eemüin Jesús.³¹ Otta
na nikirajüinkana Jesús süchikiru'u
tü jietkat, namüshi Jesús kojuyatua:

—Ekirajüikalee, anashi müleka
piküle süpüshi tü eküütkat
— namakalaka nümüin.

³²Asouktüshi nia namüin:
—Eesü wane ekuülü tama'aná
nnojotsü ji'raajüin —müshi.

³³—Ekinnüshi eera sütüma wayuu
—namajirawa'ain namakalaka.

³⁴Nümakalaka Jesús namüin:
—Maa aka wane wayuu eekai
talatiin naa'in emirapa, akaajaa
tayakai talateerü ma'i taa'in
müleka taa'inriüle tü ajütünakat
apüla taya nütüma Maleiwa, süka
kee'ireein ma'i taa'in tekeraajeein tü
nüchekakat tapüleerua.

³⁵Je ni'rappa Jesús na wayuu
antakana nünainmüin pueulopa'ajee
sümaa tü aja'itüsükat, müshi
nia namüin na nikirajüinkana:
“Nnojotsü anain müleka jümüle
tamüin: ‘Isayülia pienchi kashi
süpüla jakütüin tü a'ttieekat süpüla
asü'üjünaa’, müleka jümüle. Jiirakaa
namüin na wayuu antakana joolu'u.
Müshii aka naya saa'in wane a'ttiee
eekai yapain süpüla asü'üjünaa.
Kettaashii naya joolu'u süpüla
akotchajünaa süpüla anoujaa tanain
³⁶süpüla eeinjanain naya nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

Chi eekai nüpunajüin oo'ulaka chi
eekai nükotchajüin, talateena naya
wanaawa.³⁷ Shiimüin sümakat
tü ashajünakat soo'opünaa tü
a'yataawaakat nümuin Maleiwa,
müsü mayaa: ‘Apünajüshi wane,
oo'ulaka wane, asü'üjashi’.

³⁸Tajütünjana jia joolu'u eepünaale
nnojoliin ji'yataawaajüin paala
süpüla jükotchajüinjanain na eekai
kettaain süpüla anoujaa tanain.
Talateena jia sünainjee naata
ka'yataainshi”, nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

Anoujashii wainma na wayuu Samariajanakana

³⁹Otta wainma na wayuu
Samariajanakana antakana
nünainmüin Jesús sulu'ujee
tü pueulokat, anoujashii naya
nünain sütümajee tü sümakat tü
aja'itüsükat namüin wanaa sümaa
sümüin namüin: “Nüküjain tamüin
süpüshua tü kasa taa'inrapü'ükät”.

⁴⁰Je nantapa nünainmüin Jesús,
na'alijiriin nia shi'liree makatüin
namaa. Je makatakalaka nia
oo'ulaka na nikirajüinkana nümaa
cha'aya nama'aná so'u piama ka'i.

⁴¹So'u tü piamatkat ka'i, wainma
na anoujakana nünain Jesús
sütüma tü nümakat namüin noulia
na anoujakana paala sütüma
tü sümakat tü jietkat namüin.

⁴²Müshii joo na wayuukana sümüin
tü jietkat:

—Anoujashii paala waya nünain
sütüma tü pümakat ne'e. Alu'ujasa
joolu'u, anoujaleeinapa waya nünain
süka waapaleeitpa'inya nünuiki.
Wayaawatüichipa aa'u nia sünain
shiimüin niain chi o'ttaainjachikai
atüma wayuu sainküin mmakat
süpüshua.

Niiyajüin Jesús nüchon
wane sülaülashi mma

⁴³Süchikijee tü piamatkat ka'i, nu'unakalaka Jesús chamüin numainpa'amüin Galileamüin eejeewa'ire nia antüin. ⁴⁴⁻⁴⁵Shiasa nüntapa Galileamüin, kamaneeshii na wayuukana nümuin, süka ne'rüin paala tü kasa anasü naa'inrakat cha'aya Jerusalén su'utpünaa tü mi'iraakat kanüliakat "Pascua". Otta müşhia Jesús, nnojoishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana saa'u nikirajüin paala sünain mojutüin wane nünüikimaajachi Maleiwa sulu'u numain.

⁴⁶⁻⁴⁷Nüntakalaka Jesús nüchikua sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Capernaum chaa ka'yata sünain Caná. Chi wayuukai, ayuuishi nüchon cha'aya nipiwalu'u. Mayeinshi ma'i. Naapapa nüchiki Jesús sünain nüntüin chajee Judeajee yaamüin Galileamüin, o'unüshijese'e nia nünainmüin Jesús süpüla nüchuntüinjachin ma'i nümuin süpüla nu'unajachin nümaa Capernaummüin süpüla niiyajüinjachin chi nüchonkai.

⁴⁸Nümatalakalaka Jesús nümuin: —Jiakana wayuukana, müleka nnojorule ji'rüin taa'inrüin ju'upala wane kasa anashaatasü nütyjakat apüleerua Maleiwa nümuuwa, nnojoleena jia anoujain tanain.

⁴⁹—Ekirajükalee, anashi müleka pu'unamaattüle tamaa. Ouktaawashi taa chi tachonkai —nümakalaka nüshi chi ayuuishikai nümuin Jesús.

⁵⁰—Pu'una maala püchikua pipialu'umüin. Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin —nümakalaka Jesús nümuin.

Sünain nünoujain chi wayuukai tü nümakat Jesús, o'unüshi nipiwalu'umüin. ⁵¹Nüpanapajakalaka chi wayuukai wane nücherphairua wopulu'u. Naküjakalaka nümuin sünain anaichipain chi nüchonkai.

⁵²—¿Jalapshijachi aawalaain nia? —nümakalaka namüin.

—Aawalaasü tü tuttaakat nuulia kale'oinka maa aka süpu'ulematüin ka'ikat —namakalaka nümuin.

⁵³Niyaawanajaakalaka saa'u joolu'u chi nüshikai sünain niiyajünüin chi nüchonkai wanaa ma'i sümaa "Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin" nümuin paala Jesús. Ni'itaakalaka naa'in niakai je napüshua na kepiakana nümaa sünain anoujaa nünain Jesús sükajee tia.

⁵⁴Piantuairü joo naa'inrüin Jesús cha'aya Galilea tü kasa anasü nütiijakat apüleerua Maleiwa nümuuwa. Naa'inrüin shia süchikijee nüle'ejüin Judeajee süpüla nii'yatüinjatüin nukuaippa sümün wayuu sünain nüjünlain nia Maleiwa.

Eiyajünüshi nütüma Jesús
wane wayuu oukta asa'achi

5 ¹Je mapa süchikijee, o'unüshi Jesús chamüin Jerusalénmüin nüchikua süpüla e'rajaa sükuwa wane mi'iraa natüma na judíokana. ²Je peje sünain so'u tü pueulokat eepünaale shikerojinnüin anneerü, eesü wane anua jerutsü so'oojia wayuu. Eesü ja'raisü luma sotpünaa. Je sünülia tü anuakat süka pütchi hebreo, "Betesda".

³⁻⁴Süka eein nüchiki wane aapieekai nüma'anajeejachi Maleiwa sünain nüntawalin shirokumüin tü wüinkat süpüla nujurulajaainjatüin shia, niasa'a chi ayuuishi palajachikai ekerolüin shirokumüin tü wüinkat süchikiyaawain surjurulaajaanüin, anashi suulia ayuulii eejatkät nünain. Je wainmakalaka ma'i wayuu eekai ayuulin suupünaa tü lumakalüirua sünain a'atapaa surjurulajaanüinjatüin süchikua tü wüinkat. Eejatü wayuu eekai mo'unin eekai masa'ain, je eekai ouktüin süsa'a.

⁵Nüntakalaka Jesús sünainmün tü anuakat. Eejachikalaka nüpüla wane oukta asa'achikai, apüniinrü shikii juya mekiisalümüin sünain ayuulin nia. ⁶Je ni'rapa Jesús chi wayuukai je niyaawatapa naa'u sünain wainmainrüin juya nnojolüin waraittüin nia,

—¿Aneeshi pia? —
nümataalakalaka nümiin.

⁷Nümakalaka chi oukta asa'achikai nümiin Jesús:

—Waa'iraa, nnojotsülee jaralin alü'üjiinjachin taya shirokumüin tü wüinkat wanaa sümaa surjurulajaanüin. Isasü tachiki atamawaa. Antüsülee ne'e wayuu palajana tapüleerua shirokumüin.

⁸Nümakalaka Jesús nümiin:
—Pütamaa maala puwaraijaiwa. Pülu'üja türa puju'lejiakat yaajee —nümakalaka.

⁹Anashi yaawalaja'a joo chi wayuukai. Nu'unakalaka sünain waraittaa yalajee sünain nülü'üjiin tü nuju'lejiakat.

Otta tü ka'lí niiyajakat o'u Jesús chi wayuukai, sükalia eemerawaa natüma na judíokana. ¹⁰Je sükajee tia, namakalaka na laülaashii

judíokana nümüin chi wayuu
eyijuushikai:

—¿Motüsü paal'in sünain
sükaliain eemerawaa ka'ikat tüü?
Achiajaanüshii waya nütmä
Moisés suulia a'yatawaa so'uka'i.
Tü paal'inrakat sünain pülu'üjin
puju'lejia, wane a'yatawaa saa'in
wamüin.

¹¹Nüsouktakalaka chi
eyijuushikai namüin:

—Aluwataaushi ne'e taya nütmä
chi wayuu keiyajalakai taya sünain
waraittaa je sünain alü'üja toju'lejia.

¹²Nasakirakalaka nia:

—¿Jarat wayuuyaas tü aluwataaka
pia sünain waraittaa je alü'üja
puju'lejia?

¹³Otta chi eyijuushikai, nnojoishi
nütüjaain aa'u jaralin chi eyajakai
nia, süka nu'unatüjüli'inya Jesús
sa'akajee tü wayuukoliirua cha'aya.

¹⁴Shiasa mapa, nünta anainchi Jesús
chi wayuu eyijuushikai cha'aya
sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa.
Nümataalakalaka Jesús nümiin:

—Piiraka. Anaichipa pia. Otta
müleka nnojorule puu'ulaain
joolu'u suulia paainjala, eesü süpüla
sülatüin pümuin kasa mojusü eekai
sülan'aileejeerüin sünain mojuin
shia suulia tü ayuulii pünainjatkat
paala.

¹⁵Nu'unakalaka joolu'u chi
wayuukai nanainmün na laülaashii
judíokana süpüla nüküjainjatüin
namüin sünain niain Jesús
keiyajalaka nia.

**Laülaashi Jesús süpüla aapaa
kataa o'u sümüin wayuu**

¹⁶Jashichikalaka ma'i na
laülaashii judíokana joolu'u nümuin
Jesús sünainjee naa'inrüin kasa
eekai müin aka tia so'u sükalia

eemerawaa.¹⁷ Nümataalakalaka Jesús namüin:

—Maa aka masütaajuin chi Tashikai sünain aa'irraa kasa anasü sümün wayuu, akaainjachia tayakai nnojolinjachi oo'ulaain suulia aa'irraa tü anasükat —nümakalaka.

¹⁸ Koo'omüiinkalaka ma'i naashichin joolu'u na laülaashiikana saalijee tü nümakat Jesús namün. No'uteekalaka naa'in, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e niiyajün sükalio'u eemerawaa. No'utee aa'inchii nia sünainjee niain Maleiwa nüshin naashin je wanaawain nia nümaa naashin.

¹⁹ O'ttüshi joolu'u Jesús sünain nii'iyatüin namüin na laülaashii judíokana sünain shiimüin niain chi Nüchonkai Maleiwa. Müshi nia namüin: "Shiimüin tü tamünjatkat joolu'u jümuin: Nnojotsü kasain tountüin taa'irnrüin tamüiwa. Tü tountakat taa'irnrüin, shia tü te'rakat naa'irnrüin chi Tashikai. Tü naa'irnarakat chi Tashikai, taa'irnrüin tayaka'iya süka Nüchoin taya.

²⁰ Süka alin ma'i taya nüpüla chi Tashikai, nii'iyatüin tamüin süpüshua tü naa'irnarakat. Je nii'iyateerü tamüin mapeena tü poneetkat ma'i jaa'in, süka sülana'aleejeerüin ma'i sünain anain suulia tü nii'iyatüiitpaket tamüin.

²¹ Maa aka chi Tashikai sünain nüso'irün saa'in wayuu, akaweechia tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, taapeerü kataa o'u nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua.

²² "Je mayaainje laülaain chi Tashikai süpüla kasalajanainjatüin sümün saainjala wayuu nütüma, ni'itaachipa taya joolu'u süpüla kasalajanainjatiin sümün saainjala wayuu süpüshua tatümaya,²³ süka

nücheküin chi Tashikai süpüleerua kojutüinjachin taya Nüchonkai sütüma wayuu süpüshua wanaa nümaa. Chi eekai mojutüin atüma taya Nüchonkai Maleiwa, mojutsai chi Tashikai nütümaya, chi kajünalakai taya.

²⁴ "Shiimüin tü tamakat jümuin: Chi eekai noonooin sümäa tanüki sümäa nünoujain nünain chi Maleiwa kajünalakai taya, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müichia nnojolin süsälain naainjala nütüma Maleiwa je nnojoleechi katatüin nia nuulia. Nnojoliwa'aya nünoujain, ouktajachi saalijee naainjala. Otta müşia joolu'u saa'u nünoujaichipain, kateechi o'u.

²⁵ "Shiimüin tü tamakat jümuin joolu'u: Napüshua na wayuu eekai manoujain, müşhii aka ouktakai süka nnojolin jamajachin Maleiwa namüin. Je wainma na wayukana so'uweena wane ka'i, naapeerü tanüki tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, tü anuu o'ttüitpain maa'utpünaa yaa sünain aapajünaa. Chi eekai noonooin sümäa, ee'iranajaweerü naa'in.²⁶ Maa aka chi Tashikai naapiüin kataa o'u sümün wayuu, akaajaa tayaka'iya chi Nüchonkai, ni'itaain taya süpüla aapaa kataa o'u sümün wayuu.²⁷ Je saa'u tayain chi Shipayakai Wayuu, laülaashi taya nütüma chi Tashikai süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu sümün tatüma.

²⁸ "Nnojo jainkuuin aa'in sütüma tü taküjainjatkat joolu'u jümuin: So'uweena wane ka'i, saapeerü tanüki süpüshua tü wayuu ouktüsükallüirua²⁹ sümää sujuitteerüin mmaapüjee. Chi wayuu

eekai naa'inrapü'iin tü anasükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla eeinjachin nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Otta chi eekai naa'inrapü'iin tü mojusükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla süsaleechin nia naainjala", nümakalaka Jesús namüin.

Na pansaakana atüma nüchiki Jesús

³⁰Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namüin na laülaayuu judíokana: "Nnojotsü kasain tountüin taa'inrüin tamüiwa. Shia kee'ireeka taa'in tü talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünalakai taya, nnojotsü shiaiñ tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa. Süka shiaiñ taa'inrüin tü nümakat chi Maleiwakai tamüin, lotüsü waneepia sukuipa tatüma sünain kasalajanain saainjala wayuu.

³¹Müleka tayale ne'e aküjiraain tachiki, nnojoleerü kapülain jaa'in tü taküjakat jümüin, nnojoleerü jünoujain sünain shiimüin shia.

³²Otta müshia chi Tashikai, nia pansaaka atüma tachiki. Je tatüja a'a'ulu sünain shiimüin tü nükajakat tachiki.

³³"Otta müshia chi Juankai nünülia, pansaastü tachiki nütümaya wanaa sümäa jüjütin paala wane wayuuirua nünainmün süpüla nasakirünjachin nia too'optinaa. Aküjashi nia tü shiimüinkat tachiki namüin. ³⁴Nnojotsü tamüin jümüin tüü sükajee che'ojaa tamüin wayuu, makai aka Juan, süpüla apansaajaa tachiki. Toso'ireein ne'e jaal'in sünain nüchiki Juan shii'iree jünoujeein tü nümakat tachiki süpüla ju'tte'ennüinjanain sütüma. ³⁵Soto jaa'in wanaa sümäa

talatapünaalinkain jaa'in sütüma nünüiki. Saa'u pansaalinkain tü nümakat, müshinka aka nia saa'in wane anakia süka jütüjaalinkain taa'u nütüma.

³⁶"Sünainjee tü nümapü'ükät Juan tachiki, eesü wayuu eekai sünoujain sünain tayain ajünalaañ nütüma chi Tashikai Maleiwa. Otta eesü wane apansaajakat ma'i tachikiya alana'aleesia sünain anain suulia tü shiimüin nüküjapü'ükät Juan. Shia tü kasa anasü taa'inrakat. Shiasa'a sütüma tekeraajüin tü nüchekakat chi Tashikai süpüleerua taa'inrüin, koo'omüinsü ma'i tü anoujasükalüirua tanain. ³⁷⁻³⁸Otta müshia chi Tashika'iya, chi kajünalakai taya, pansaasü tachiki nütüma. Otta saa'u nnojolin jünoujain tanain taya ajütüüshikai nütüma, nnojotsü jaapüin nünüiki, nnojotsü ji'rüin nukuipa, je nnojoliishii jüüjüün ekii jia süpüla tü nümakat jümüin.

³⁹⁻⁴⁰"Jiyouktüin taya. Nnojoliishii jia jüüjüün tamüin süpüla shii'iranajaainjatiin jaa'in tatüma. Saa'in jümüin, eeinjana jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee ne'e jaashaje'erüin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat. Taya tayakai chi saashajaakai achiki, chi anii joo ayouktünin jütüma.

⁴¹"Nnojoishi taya achajaashin su'waajaa wayuu maa'ulu yaa.

⁴²Otta tatüja a'a'una jia sünain nnojolin alin chi Maleiwakai jüpüla. ⁴³Sünain tayain nüjünalain chi Tashikai süpüla laülawaa, nnojoishi kasajachin taya jümüin. Alu'ujasa müleka nüntüle joo ja'akamüin wane wayuu eekai nüküjiraain ne'e

nüchiki, kamaneejena jia nümüin.
⁴⁴Nnojoishii jia anoujeein tanain, süka shiain kee'ireein ne'e jaa'in ju'waajjünein sütuma wayuu, je nnojotsü kee'ireein jaa'in aa'lnraa tü talatajaikat amaa Maleiwa, chi waneeshikai Maleiwain.

⁴⁵"Nnojoleechi tayain aküjün nümüin chi Tashikai jüchiki sünain kaainjaraliin jia. Shieerü tü nikirajapü'ükat anain Moisés aküjaka jüchiki sünain kaainjaraliin jia, tü o'tte'enneetkat atüma jia saa'in jümüin. ⁴⁶Müleka shiimünreje sünain jünoujain nüñüiki Moisés, jünoujainje tanüki süka taya'inya ne'e nüshajüin achiki. ⁴⁷Saa'u nnojoliin jünoujain tü nüshajakat achiki, nnojoleerü jünoujain tü taküjakat joolu'u jümü'inya", nümakalaka Jesús namüin na laülaashii judíokana.

**Ekinnüsü watta saalii
wayuu nütüma Jesús**

6 ¹Nu'unakalaka Jesús Jerusalénjee nüchikua Galileamüin. Shiasa mapa süchikijee nüntüin, o'unüshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua waneemüin sa'ata tü palaa kanüliakat Galilea. (Otta suwala'ata sünulia tü palaakat, Tiberias.) ²Okoutsü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús süka suu'ui, süka shi'rüin nia sünain aa'lnraa tü kasa anasü nütijakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, maa aka eiyajaa wayuu eekai ayuulin. ³Je Jesús namaa na nikirajüinkana, o'unüshii saa'umüin wane namünashii. Naikkaajaakalaka süpüla nekirajününjanain nütüma. ⁴Alü'ütsü joo sükalia tü Pascuakat, tü nemi'irakat na judíokana.

⁵Ni'rapa Jesús süntapaatüin watta saalin wayuuirua nünainmüin, nümakalaka nümüin Felipe:
—¿Jaleena waya ayalajün eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?

⁶Asakitshi Jesús sünain tüü süpüla nütiijainqatüin ne'e saa'u sünain Jameerüin nüñüiki ni'ipajee. Nütiqaatüjülia aa'u Jesús tü naa'inrüinjatkat. ⁷Nüsouktakalaka Felipe ni'ipajee:

—Atak, wainma neerü sücheküin shiküinria türa wayuukolüirua. Ja'itakaja'a paliruwalin ne'e nekünin, nnojoleerü ekeraajüin naka shi'yataainjut wane wayuu so'u mekiisat kashi.

⁸Nümakalaka joolu'u wane, chi kanüliakai Andrés, chi nimüliakai Simón Pedro:

⁹—Ani'isa wane jintüi kama'anashi ja'raisü panchen aainjuushi süka "cebada", otta piamasü ne'e jimechen asijuushi. Nnojoluja'a keraainqatüin namaa napüshua —nümakalaka Andrés nümiin Jesús.

¹⁰Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Anakaja müleka jüikkale'erüle tü wayuukolüirua mmalu'u.

Eestü wainma alama yala je sükkajaakalaka tü wayuukolüirua saa'u tü alamat. Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua. ¹¹Niasa Jesús, naapaakalaka tü pankat sünain naapüin analu'ut nüümüin Maleiwa saa'u. Niitajakalaka joo tü pankat namüin na nikirajüinkana süpüla neitajüin sümün tü wayuukolüirua süpüshua yaasükalüirua joyojoyolüin. Akaajaa sukuaiippa tü jimekat nütümaya.

Eküshii naya napüshuale'eya, emirashii sünainjee.¹² Shiasa emirapa tü wayuukolüirua, —Jükotchajapa tü süpütaalakat suulia mojujain —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹³ Sükotchajünakalaka tü süpütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui süpütaala tü ja'raisükat pan süchikijee shikaain tü wayuukolüirua.

¹⁴ Shiasa ne'rapa na wayuukana tü naa'inrütpakat Jesús sünain shiaín tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, o'ttühii naya sünain aashajaajirawaa nüchiki sünain maa:

—Shiimüintaaja'aya Jesús sünain niain chi Nünüükimaajachikai Maleiwa, chi antajachikai anülia sa'akamüin wayuu.

¹⁵ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin naa'u na wayuukana sünain ne'itaweein nia süpüla aluwatawaa, o'unajaashi nia noulia nüchiku saa'umüin wane namüna naata.

Waraitüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

¹⁶ Shiasa motsopa ka'i, ashakanuwaashii na nikirajüinkana Jesús yalajeet see'a'ujee tü namünakat solumüin tü palaakat. ¹⁷ Shiasa mapa aipa'a, süka nnojoliin nüntüin Jesús napülamüin, o'otooshii naya sulu'u tü na'anuainkat süpüla ale'ejaan waneemüin sa'ata tü palaakat eemüin tü pueulo kanüliakat Capernaum. ¹⁸⁻¹⁹ Shiasa süchikijee no'unüin sulu'u tü anuakat maa aka aippirua kilómetro, napanapajakalaka joo wane wawai. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat sütüma. Ne'rakalaka joolu'u Jesús alü'ülaain nachirua

sünain waraitüin nia soo'opünaa tü palaakat. Süka nnojoliin natüjaain naa'u sünain niain Jesús, mmotshii naya.

²⁰ —Nnojo mmolüin jia. Taya tayakai ji'raka —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²¹ Talatakalaka ma'i naa'in nikerolapa Jesús sulu'u tü anuakat, je nantalaanamaka'a sotpa'amüin tü palaakat eemüinjanale nantüin.

²² Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, mo'unüinsat tü wattakat saalii wayuu chajee waneejee sa'ata tü palaakat eejanale nekaain paala tü pan naapakat Jesús namüin. Süka natüjaain naa'u sünain no'unüin na nikirajüinkana sulu'u tü waneesükat anua eejatkatt paala sotpa'a tü palaakat sümaa nnojolin namaain Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamüin nukuaippa Jesús. ²³ Süntakalaka joolu'u wane anuairua chajee sulu'ujee tü pueulokat Tiberias sotpa'amüin tü palaakat eejatüle paala naapiüin chi Senyotkai analu'ut nümiün Maleiwa saa'u tü pankat sümaa nikirüin tü wayuukolüirua. ²⁴ Otta müsia tü wayuukolüirua, sünain nayaawatüin saa'u sümaa nnojoliin Jesús oo'ulaka na nikirajüinkana, no'unakalaka chajee sulu'u tia anuakalüirua Capernaummüin süpüla nachajaainjachiin nüchiki Jesús.

Jesús, nia chi pan katakai atüma so'u wayuu

²⁵ Nantapa na wayuukana nünain Jesús cha'aya Capernaum, namakalaka nümuin:

—Ekirajükalee, ćoujachi pia antüin yaamüin yaa?

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Tamüsti paala jümüin tü shiimüinkat: Jüchajaa achikichi ne'e taya süka emirain jia tatüma süka tü pankat, nnojotsü sükajeejatüin jiyaawatüin saa'u tü taa'irnarakat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa. ²⁷Nnojo kachiruain jaa'in tü eküülü atüjakat aja'lajawaa, shia kachirua jaa'in tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u waneepia nümaa Maleiwa. Shia tü eküülü taapeekat jümüin tayakai chi Shipayakai Wayuu, süka laülaain taya süpüla tia nütüma chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

²⁸Nasakirakalaka Jesús:

—¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wekeraajüinjatüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua? —namakalaka.

²⁹Asouktüshi Jesús ne'ipajee:

—Tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, shia jünoujainjanain tanain tayakai chi nüjünlakai —nümakalaka namüin.

³⁰⁻³¹Namakalaka na wayuukana nümüin Jesús:

—Sotüsü waa'in tü ashajünakat nachiki na watuushikana sümäiwa paala, makat mayaa: "Eküshii naya nütüma tü pan chajeejatkat iipünaajee", müsü. Otta müsia joolu'u, anakaja müleka paal'inrüle wo'upala wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüwa, maa aka tü aa'innakat paala namüin na watuushikana cha'aya isashiipa'l sünain saapiünüin waneepia namüin nütüma Maleiwa tü pan kanüiliakat "maná" müniün. Müleka pii'iyatüle wamüin sünain shiimüin piain chi nüjünlakai Maleiwa, kapüleerü waa'in tü pümakat wamüin —namakalaka nümüin Jesús.

³²Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Tü eküülü naapakat paala Moisés namüin na jutuushikana, nnojotsü shiaiñ tü pan chajeejatkat iipünaajee. Nia chi Tashikai nümüwi aapaka jümüin tü pan shiimüinsü iipünaajeejatkat. ³³Tü pan naapakat chi Maleiwakai, nia chi ashakatakai chajee iipünaajee nüma'anajee, nia chi aapünakai atüma kataa o'u sümüin wayuu süpüshua —nümakalaka Jesús namüin.

³⁴—Ekirajüikalee, paapa tia pankat wamüin waneepia — namakalaka nümüin Jesús.

³⁵Asouktüshi Jesús:

—Müshi tachikua: Taya chi pan iipünaajeejachikai. Maa aka katsüin naa'in na jutuushikana sütüma tü eküülü naapakat Moisés paala namüin, sümäa nnojolüin jamüsirüin je nnojolüin miyaasüin, akaweenia jiakana talateerü jaa'in müleka jünoujüle tanain süka shii'iranajaweerüin jaa'in. ³⁶Akanasa'a manoujüinyeein jia tanain, maa aka tü tamayütkat, mayaashije ji'rüin taya. ³⁷Ottu chi wayuu eekai ni'itaain chi Tashikai süpüla niainjachin tapüshin, anoujechija'a tanain. Je sükajee tia, nnojoleechi taleejüin nia.

³⁸—Ashakatüshi taya yaamüin chajee iipünaajee süpüla taa'irnünjatüin tü talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünlakai taya, nnojotsü shiaiñ süpüla tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa. ³⁹Nnojotsü nücheküin Maleiwa süpüleerua amüloulinjatüin toulia sükijee ouktaa waneesükaije'e na'akajee napüshua na ni'itaakana süpüla

nayain tapüshin. Shia nüchekaka napüleerua taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua.⁴⁰ Nücheküin chi Tashikai süpüleerua shii'iranajaainjatüin naa'in napüshua na eekai nanoujain tanain sümaa nayaawatüin taa'lü sünain tayain chi Nüchonkai Maleiwa. Eejeena naya nümaa süpüla ka'ikat süpüshua, süka shiimüin sünain taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

⁴¹ Otta müshi'lya na laülaashii judíokana sütümä tüü, no'ttakalaka sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús, süka "Taya tayakai chi pan ashakatakai chajee iipünaajee", nümüichipain namüin.

⁴² Aashajaajiraashii naya sünain maa:
—Shiimüin sünain we'raajüin chi nüshikai je tü niikat. ¿Nnojoishi niaain ne'e chi nüchonkai José?
¿Jamakuaippatka'a joo tü nümakat wamüin sünain nüshakatshin chajee iipünaajee nüma'anajee Maleiwa?
—namakalaka na judíokana.

⁴³ Nümakalaka Jesús namüin:
—Juu'ulaa suulia mojuin jünüiki tamüin.⁴⁴ Napüshua na antakana tanainmüin, taso'ire'reenea aa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. Otta chi eekai nnojolin eenakuushin nütüma chi Tashikai kajünalakai taya, nnojoleechi antüin tanainmüin.⁴⁵ Soto jaa'in tü ashajünakat paala nütüma wane nünükimaajachikai Maleiwa noo'opünaa na anteenakana tanainmüin, müsü mayaa: "Ekirajüneerü wayuu

süpüshua nütüma Maleiwa", müsü. Je joolu'u, tamüshii paala jia:
Napüshua na wayuu kapülakana aa'in nünüiki chi Tashikai shii'iree nashatüin tü nikirajakat anain, anteena naya tanainmüin.

⁴⁶ "Nnojoishi taya aküjashin jümiin süchiki sünain ni'nñünin chi Tashikai sütümä wayuu. Chi e'rakai chi Tashikai, taya tayakai tamüiwa süka chaje'ewalin taya nüma'anajee.

⁴⁷ "Tamüü paala jümiin tü shiimüinkat: Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eejachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁴⁸ Müshi taya tachikua: Taya'a chi pan katakai atüma so'u wayuu.

⁴⁹ Mayaasije nekapü'ün na juntuushikana paala sümäiwa tü eküülü kanüiliakat 'maná' müniin cha'aya isashiipa'a, ayatshii ouktüin sümäa nnojölüin shii'iranajaain naa'in.

⁵⁰ "Otta müsia tü pan chajeejatkat nüma'anajee Maleiwa iipünaajee, ashakatütipa. Chi eekai niküin shia, nnojoleechi amülolulin.⁵¹ Taya tayakai chi pan ashakatakai nüma'anajee Maleiwa, taya chi katakai atüma so'u wayuu. Chi eekai niküin tü pankat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Tü pan taashajaakat achiki jümaa, shia tü te'iruku taapüinjatkat süpüla katünijatüin so'u wayuu wainma", nümatalakalaka Jesús namüin na judíokana.

⁵² Naashichijaakalaka na judíokana nümüin Jesús saalijee tü nümakat namüin. Na'ülüjiraakalaka sünain maa:

—¿Jamüshikai chira wayuukai naapüinjatkta'a ni'iruku wamüin

süpüla weküinjatüin shia?

—namakalaka.

⁵³Nümakalaka Jesús namüin:
—Tamüsü paala tü shiimüinkat
jümüin: Müleka nnojorule jiküin tü
te'irukukat tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, je müleka nnojorule
jüsüin tü tashakat, shiimüin
sünain nnojoleerüin katüin
jo'u. ⁵⁴Otta chi eekai niküin
tü te'irukukat sümaa nüsüin tü
tashakat, ee'iranajaweerü naa'in
süpüla eenjachin nia nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua,
je taso'ire'reerü naa'in so'uweena
tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala
tü manoujainsatkalüirua. ⁵⁵Süka
jamüin, tü te'irukukat, shiimüin
sünain eküülin, je tü tashakat,
shiimüin sünain asüüshin. ⁵⁶Chi
eekai niküin tü te'irukukat
sümaa nüsüin tü tashakat,
wanaawajiraweerü naa'in tamaa je
eeweechi taya waneepia nümaa.

⁵⁷“Ajütünüshi taya nütüma
chi Tashikai, chi katakai atüma
so'u wayuu, sümaa naapüin
tamüin kataa o'u. Akawechia
chi wayuu eekai niküin tü
te'irukukat, taapeechi amüin nia
kataa o'u. ⁵⁸Tayakai, taya chi pan
ashakatakai chajee nüma'anajee
Maleiwa. Nnojoshi taya müin aka
saa'in tü ekuülin kanüliakat ‘maná’
neküpü'ükat na jutuushikana.
Mayaasüje neküin shia, ayatshi'iya
ouktüin naya. Otta chi eekai
niküin tü pan iipünaajeejatkat,
eejeechi nümaa Maleiwa süpüla
ka'ikat süpüshua”, nümakalaka
Jesús namüin.

⁵⁹Shairaja'a ne'e nünüiki Jesús
namüin na wayuukana cha'aya
Capernaum sulu'u tü ekirajüleekat
na judfokana.

Oo'ulaasü wainma tü wayuukolüirua nuulia Jesús

⁶⁰Sütüma tü nümakat
Jesús, sümakalaka wainma tü
wayuukolüirua waraittiraapiü'ükat
nümaa:

—Nnojotsüsa'a kapüleein waa'in
tü nümakat wamüin. Nnojoleerü
wountüin —namakalaka.

⁶¹Nütüjaapa saa'u Jesús
nojuunajee sünain mojuin nanüiki
nümüin, nümakalaka namüin:

—¿Mojushiisü jümüin tü tamakat?
⁶²¿Shia cheje jameematüin jünüiki
müleka ji'rüle taya, chi Shipayakai
Wayuu, sünain o'unaa tachikua chaa
iipünaamüin eejacire paala taya?

⁶³“Anakaja jütüjaale saa'u wane
kasa: Nnojoleerü ee'iranajaain
saa'in wane wayuu sütüma tü kasa
saalirakat ne'e sümüiwa, nieechi
ee'irataka chi Naa'inkai Maleiwa.
Otta müshi'iya jiakana, müleka
kapüräle jaa'in tü pütchi tamakat
jümüin, aapüneechi jümüin chi
Naa'inkai Maleiwa katüinjachikai
atüma jo'u. ⁶⁴Eeshii ja'aka eekai
nnojölün nanoujain tanain
mayaasüje jaapajüin tanüiki”,
nümakalaka Jesús namüin.

Nümüsü tüü süka
nütüjaatüjülinya saa'u paala
sünain eein wayuu nnojölünjatkat
anoujain nünain je jaralinjachin
chi wayuu aapüinjachikai nikii.
⁶⁵Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Shiaja'a tü tamakat paala: Chi
wayuu eekai nnojolin e'itaushin
nütüma chi Tashikai süpüla anoujaa
tanain, müichia nnojolin antüin
tanainmüin —nümakalaka namüin.

⁶⁶Süchikijee tia, oo'ulaayaayaa
müsü wainma tü wayuukolüirua
waraittiraapiü'ükana nümaa.

⁶⁷Nüsakirakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajün:

—Jama jiakana, ñjamüinjatü jukuaippa? ⁶⁸O'uneshii jia tama'anaje'eya?

⁶⁸Nüsouktakalaka Simón Pedro nümüin Jesú:

—Senyotkalee, nnojotsü wayuu eekai müin aka pia wo'unünjachikai anainmüin, süka shiimüin sünain shii'iranajaaitpain waa'in sütümä püniuki süpüla eeinjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

⁶⁹Ayatüinjana waya sünain anoujaa pünaïn, süka watujaaïn paa'u sünain piain chi Maainjalasaikai ajütünkai wanainmüin nütüma Maleiwa

—nümakalaka nümüin Jesú.

⁷⁰Nümakalaka Jesú:

—Shiimüin sünain jünekuushin tatüma jüpüshua, jiakana polookana piammüin. Otta waneeshia ja'akjee, oonooshi sümääa nünüki chi Yolujaakai —nümakalaka namüin. ⁷¹(Chi naashajaakai achiki Jesú, nia Judas chi nüchonkai Simón Iscariote. Mayaainje niain napüshi na polookana piammüin aneekuushikana nütüma Jesú, nia'a ne'e aapajachika nikii Jesú mapeena.)

O'unüshi Jesú sünainmüin wane mi'raa cha'aya Jerusalén

7 ¹Shiasa súchikijee tia, makatüshi Jesú sulu'u tü mmakat Galilea sünain waraitaa sulu'upünaa tü pueulokalüira. Nnojoishi ale'ejeein chamüin Judeamüin, süka nu'utüneen aa'in natüma na laülaayuu judío chakana cha'aya. ²Otta sülü'ülapa tü mi'raa kanüliakat "Tü Lumakalüira" cha'aya Jerusalén natüma na judfokana, ³namakalaka

na nimüliayuukana Jesú nümüin sünain neme'erainpalain nia:

—Anakaja pu'unüle yaajee yaa chamüin cha'aya Judeamüin sünainmüin tü mi'raakat süpüla ne'rüinjanain na pikirajüinkana tü kasa paa'inrakat. ⁴Müleka shiimüinre sünain paa'inriüin tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, pii'iyata shia sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi e'nnaajünün pia sütümä wayuu wainma müleka punujulajüi tü paa'inrakat suulia —namakalaka nümüin. ⁵Mayaainje nuwalayuuin naya, nnojoishi anoujain nünain.

⁶Nüsouktakalaka Jesú namüin:

—Nnojoyülia antüin tü takaliakat süpüla o'unaa chamüin. Otta jiakana, eeshii süpüla ju'unüin so'u ka'i eekai eein ne'e. ⁷Nnojotsü kasain maalinjatüin anainjee jia süpüla tü wayuukolüira sainküin mma. Otta tayakai, kanainshi naa'in saalijee taküjüin namüin sünain kaainjalain tü naa'inrakat. ⁸Ju'una jumata sünainmüin tü mi'raakat cha'aya Judeamüin. Nnojoishi taya o'unajachin joolu'u, süka nnojolijülüün kettaain takalia süpüla o'unaa —nümataalakalaka Jesú namüin.

⁹Makatakala joo Jesú kojuya ka'i soo'omüin yaa sulu'u tü mmakat Galilea.

¹⁰Súchikijee no'unüin na nimüliayuukana Jerusalénmüin sünainmüin tü mi'raakat, o'unüshi Jesúsy. Nüntakalaka chamüin sujuunajee wayuu süpüla nnojolinjachin ni'nnüin sütümä. ¹¹Je na laülaayuu judfokana cha'aya Judea, nasukajaa achikichi Jesú sünain tü mi'raakat sünain:

—¿Jalashi cheje eera nia? —sünain namüin.

¹²Ejejeraasü nüchiki Jesús wainma tü e'rajüsükälirua sukua tü mi'iraakat. "Analeeshi chi wayuukai", müşhii waneeirua. Je tü waneeirua, "Nnojoishi nia anamiain Aküjüshi na'alain sümüin wayuu", müşhii. ¹³Nnojoishi naashajaain achiki Jesús no'upala na laülaayuu judíokana süka mmolüin naya neema.

**Nikirajüin Jesús na e'rajüshiikana
sukua tü mi'iraakat**

¹⁴Maa aka shiatapünaa tü mi'iraakat, nikerolokoloko Jesús sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla ekirajaa tü wayuu e'rajüsükälirua sukua tü mi'iraakat. ¹⁵Otta na laülaayuu judíokana, ponusü ma'l naa'lin tü nümakat Jesús namüin na wayuukana.

—¿Jamüshi cheje eera nütüjaaka saa'u kasa wainma sümuaa nnojolin ekirajuushin nia maa aka waya? —namakalaka.

¹⁶Nümakalaka Jesús namüin:

—Tü tekirajakat anain, nnojotsü pütcchin tale'eru'ujeejatü ne'e, naapajala tamüin chi kajünalakai taya. ¹⁷Chi wayuu eekai naa'linreein tü nüchekakat Maleiwa nüpileerua, nütüjaweerü aa'u tü tekirajakat anain müleka nüma'anajeejatüle Maleiwa oo'ulaka pütchire ne'e tale'eru'ujeejatü. ¹⁸Chi wayuu eekai nikirajüin shii'iree kojuteein nia sütüma wayuu, ekirajüshi süpüla niainjachin kojutüin chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, jütüjaweechi aa'u taya sünain shiimüin tanüiki waneepia. Müichia taya nnojolüin aküjin alawaa. ¹⁹Ju'utee aa'inchi

taya süka nnojolin toonooin sümuaa nünüiki Moisés saa'in jümüin. Otta jiakana, mayaainje jaain aapünüin amüin tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü waneesüyaakije ja'aka eekai soonooin sümuaa tü nümakat jümüin —nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

²⁰Nasouktakalaka na wayuukana napüshua sümuaa patatüin naya sütüma tü nümakat namüin:

—Mamainnataashi pia sütüma kale'eru'un yolujaa. ¿Jarai chi o'uteeka paa'in?

²¹Nümakalaka Jesús namüin na wayuukana:

—Süka taa'inrüin wane kasa anasü ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nüümüwa, mojushii süjümüin süka taa'inrüin shia so'u sükalia eemerawaa süka a'yataawaain shia saa'in jümüin. ²²Otta jiakana, a'yataapü'lüshii jia so'u sükalia eemerawaa sünain ji'yotooin nüta chi jüchonkai süpüla joonoooin sümuaa tü nuluwataakat anain Moisés. (Otta na aluwataakana sünain, naya na jikiishiikana nüpiülapünaa Moisés.) ²³Saa'u ji'yotooin nata na jüchooinkana so'u sükalia eemerawaa süpüla keraainjatüin jütüma tü nuluwataakat anain Moisés, ɿjamaka'a jia jashichika'a tamüin saa'u teiyajüin wane ayuuishi so'u sükalia eemerawaa süpüla anainjachin nia? ²⁴Müleka jülüjüle jaa'in tü taa'inrakat so'u ka'ikat tia, jiyaawateechi aa'u taya sünain lotüin takuaippa je nnojoleena jia ayatüin sünain ayoujoo taya — nümakalaka Jesús namüin.

**Aküjüshi Jesús sünain ajütüushin
nia nütüma Maleiwa**

²⁵Naashajaajiraakalaka noo'opünaa Jesús waneeirua wayuu

kepiashii Jerusalén sünain namüin mayaa:

—Atak, shiimüin sünain niain chi no'uteekai aa'in na laülaayukana.
²⁶ ¿Jamüshii ko'utaka'a naya joolu'u wanaa sümaa naashajaain su'upala tü wayuukolüirua?
 ¿Nayaawatataachipale aa'u sünain niain chi Cristokai anülia, chi Nüeekajalakai Maleiwa? ²⁷ Otta saa'in wamüin, nüntapa Cristo, nnojoleerü atüjaantuin aa'u sünain jalaje'ewalin nia. Otta chii, watüjaaa aa'ut sünain jalaje'ewalin —müsü tü wayuukolüirua.

²⁸ Otta müşhia Jesús, wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü süpaatiasekat tü a'waajüleekat Maleiwa, nuwoottaakalaka sünain maa:

—Ji'raajayaain taya jaal'inru'u, jütüjaayaa aa'uchi taya jaal'inru'u sümaa jalaje'ewalin taya. Otta antüshivalain taya süka taa'in ne'tamüiwa. Ajütüüshi taya nüfüma Maleiwa chi nnojoikai ji'raajüin. Je pansaasü nüñüki waneepia.

²⁹ Te'raajüin nia süka chajeejachin taya núma'anajee je süka nuluwanaajalain taya —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

³⁰ Narütkaakalaka joolu'u wane laülaayuu judíokana nünainmüin Jesús süpüla nata'ülüinjachin nia saalijee tü nümakat sünain chajeejachin núma'anajee Maleiwa. Mayaashijje nata'üleein nia, nnojoishi nountüin ne'itaain najapü nünain. Süka jamüin, nnojoliyülia kettaain nükalia Jesús süpüla ata'ünnaa. ³¹ Otta sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wayuu wainma eekai sünoujai nünain Jesús sünain niain Cristoin, chi Nüeekajalakai Maleiwa.

Aashajaajiraashii naya sünain müin mayaa:

—Je saashin tü ekirajünapü'ükät anain waya nüchiki chi Nüneekajalakai Maleiwa, naa'inreerü wainma kasa anasü nüntapa, tü nütiijakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Je joolu'u, süka we'rüin Jesús sünain naa'lirüin tia, wanoujaitpa sünain niain Cristoin —namakalaka.

³² Naapakalaka na fariseokana süñüiki tü wayuukolüirua sünain nejejeraaín nüchiki Jesús. Na laülaayushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana, najütakalaka nünainmüin Jesús waneeirua susurulaatseirua tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla nata'ülüinjachin nia. ³³ Je nantapa nünainmüin Jesús, naapiin nüñüki sünain nikirajüin tü wayuukolüirua sünain maa sümüin:

—Yaajeechi taya jümaa so'u palit ka'i ne'e. Je süchikijee, o'uneechi taya eemüin chi kajünalakai taya. ³⁴ Jüchajaweechi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya. Nnojoleerü juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire taya.

³⁵ Aashajaajiraashii joolu'u na laülaayuu judíokana sünain maa:

—¿Jalawai cheje o'unüin joolu'u chii, nnojolinjachika'a wantüin nünain naashin? ¿Chainjaittaale eera na'akamüin na wapüshi kepiakana sa'aka tü wayuukolüirua griegokat anülia, süpüla nikirajüinjanain na griegokana? ³⁶ ¿Jamalu'ut cheje eera nüñüki nümakalaka wamüin: “Jüchajaweechi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya”? ¿Je jamalu'ut nüfüma tü “Nnojoliyülia

juuntüin o'unaa chamüin eejeechire taya" nümakat?

Aashajaashi Jesú súchiki wane wüin kata atümat so'u wayuu

³⁷ Je so'u tü ka'i saja'lajaakat o'u tü mi'iraakat, tü ka'i alana'aleekat sünain anain, nüsha'walaakalaka Jesú sünain maa sümüin tü wayuukolüirua emetut:

—Chi eekai münyaasüin, anashi nüntüle tanaainmüin nüisaiwa,
³⁸ maa aka tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat: “Chi eekai nünoujain tanain, meerü aka süparalakai wüin sulu'u naa'in, tü katakat atüma so'u wayuu” —nümakalaka Jesú.

³⁹ Tü wüin nümakat Jesú, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapüneechikai namüin na eekai nanoujain nünain. Maapujuyülia nia süka nnojolilyülin ayalennüin Jesú iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai.

⁴⁰ Shiasa su'uluku tü e'rajüsükat sükua tü mi'iraakat saapapa nüñüiki Jesú, müshii yaa: “Shiimain sümää niaiñ chi Nünüükimaajachikai Maleiwa ajütünajachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu”.

⁴¹ Otta sünüiki waneeirua:
 —Nia chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa —müsħii.

Otta waneeirua:
 —¿Chaje'ewalinjachika joo chi Cristokai Galileajee? Nnojottaa.
⁴² Saashin tü nüchikimaajatkat Maleiwa, niainjachi wane nuu'uliwo'u David, je chaje'ewalinjachi Belénjee eejechinkale kepiain David —sümakalaka.

⁴³ Nnojotkalaka wanaawain saa'l in tü wayuukolüirua noo'opünaa Jesú. ⁴⁴ Mayaaínje nata'üleein

nia waneeirua, nnojotsü nountüin ne'itaain najapü nünain.

Mee'erapalashii na eekai kapülain naa'in tü nümakat Jesú

⁴⁵ Nale'ejakalaka joo na susurulaatsekana tü a'waažüleekat Maleiwa eemüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana. Nasakinnakalaka natüma:

—¿Jamüshi nnojoika'a jüntirüin nia yaamüin?

⁴⁶ Nasouktakalaka na surulaatkana namüin:

—Saa'in wamüin, nnojotsü wayuu eekai keme'eriain ma'i sünüiki maa aka niakai.

⁴⁷ Namakalaka joo na laülaashii judíokana namüin sünain neme'erainpalain naya:

—¿Kapülaitpa jaa'in jiakanaya joo tü alawaa aküjünakat nütüma?

⁴⁸⁻⁴⁹ Otta wa'aka wayakana na laülaayuushii judíokana oo'ulaka na fariseokana, nnojotsü een eekai sünoujain nünain. Je müleka sünoujüle nünain tü wattakat saalii wayuu, nnojotsü jamajatüin wamüin. Matüjaainsalii naya saa'l tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

⁵⁰ Wanaa sümää naashajaajiraain na laülaashiikana, nüouktakalaka joo waneeshia fariseo chi kanüliakai Nicodemo, chi antakai paala nünainmüin Jesú:

⁵¹ —Saashin tü nuluwataakat anain waya Moisés, nnojotsü anain müleka we'itaale wane wayuu süpüla süsalainjachin naainjala süpülapünaa saapünüin nüñüiki naa'ujiraa —nümakalaka Nicodemo namüin na nüpüshikana.

⁵²Nasouktakalaka nümüin:
—¿Galileaje'ewajja'a joolu'u
pia? Müleka paashaje'erüle
tü nüchikimaajatkat Maleiwa,
piyaawateerü aa'u sünain
nnojolin Galileaje'ewalinjachin
wane nünükimaajachi Maleiwa
— namakalaka nümüin.

⁵³Süchikijee tia, no'unakalaka
napüshua nepialu'umüin.

Antinnüsü wane jierü kaainjarat nünainmüin Jesús

8 ¹O'unüshi Jesús saa'umüin
wane wutai kanüliasü
Olivos sülütpa'asü Jerusalén.
²Je shiasa mapa watta'a maalü
waneemüin ka'ikat, ale'eaashi
nia Jerusalénmüin sulu'umüin
süpaatiase tü a'waajüleekat
Maleiwa. Nüikkalaakalaka süpüla
nikirajünjatüin tü wayuukolüirua
eekai süntüin nünainmüin. ³Otta
na karaloutkamaajakanaka je na
fariseokana, nantitkalaka joo wane
jierü nünainmüin Jesús. Nata'ülüin
shia süka süma'iijaain nümaa wane
wayuu nnojoikai su'wayuusein.
Nantirüin shia su'upala wayuu
süpüshua ⁴sümaa namüin nümüin
Jesús:

—Ekirajüikalee, antüna aa'ulu
jietkat tüü sünain ama'üjawaa
nümaa wane wayuu nnojoikai
su'wayuusein. ⁵Je saashin tü
nüshajakat Moisés, ouktüinjatü
süka a'ina'aluushin süka ipa wayuu
eekai saa'inrüin makat aka tü.
¿Jamünja'a eera püñüiki soo'opünaa
tüü? —namakalaka.

⁶Müsü nanüiki nümüin
shii'iree niweetirtüin wane pütchi
kasalajanainjatkat nümüin natüma.

Otta Jesús, ejepülaashi sünain
ashajaa süka najapü sünain tü

mmakat. ⁷Je saa'u masütaajuin
naya sünain asakiraa nia,
nüsha'walaakalaka sünain nümüin
wane pütchi namüin:

—Chi eekai maaingalain yaa ja'aka,
anashi niale palajachin sünain a'itaa
—nümakalaka namüin.

⁸Nejepülaakalaka Jesús nüchikua
sünain ashajaa süka najapü
sünain tü mmakat. ⁹Sütüma tü
nümakat Jesús, o'unayaa müşhii
naya wane'ewai nakua sünain
nayain o'unüin palajanale'eya na
alatüinakana ouyase. Je no'unapa
napüshua, nia'ala ne'e apütüüka
Jesús sümaa tü jietkat yaa
sha'watüin nüütpa'a. ¹⁰Asha'wala
müshtia Jesús sünain nümüin
sümüin:

—¿Jalakuashii joolu'u na wayuu
aapüinjanaka pikii? —nümakalaka
sümüin.

¹¹—Ekirajüikalee, nnojotsü
jaralüin —sümakalaka.

—Akaajaa tayakai, mnojoliinjatü
pia taapüin ekii. Anakaja pu'unüle.
Otta joolu'u, puu'ulaa pümta suulia
kaainjalaa —nümakalaka Jesús
sümüin.

Nnojotsü kapülain naa'in na fariseokana

tü nikirajakat anain Jesús

¹²Süchikijee tia, naashajaakalaka
Jesús nüchikua sümüin tü
wayuukolüirua sünain maa sümüin:

—Müshiree aka taya saa'in wane
anakia, süka shiyaawatüinjatüin
saa'u tü shiimüinkat wayuu
tatüma. Chi eekai tamaweein,
ee'iranajaweerü naa'in tatüma
müleka ni'itaale naa'in sünain
anoujaa tü shiimüin tekirajakat
anain nia. Je müichia nia nnojolin

waraittiin sümaa piyuushi otta maa'awaa suulia tü shiimüinkat — nümakalaka Jesús namüin.

¹³Narütkaatalakala joo na fariseokana nachikua nünainmüin Jesús süpüla namajaainjanain nümüin:

—Saa'u piaín ne'e aküjiraain püchiki, maawainsat tü pümakat wamüin —namakalaka.

¹⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin na fariseokana:

—Mayaainje taküjiraain tachiki, pansaasü tü tamakat, süka tatüjaain saa'u sümaa jalaje'ewalin taya otta jalamiinjachin taya. Alu'ujasa jiakana, nnojotsü jütiijaain aa'u sümaa jalaje'ewalin taya je sümaa jalamiinjachin taya. ¹⁵Jiyoujüin taya süka ne'e tü jülijakat saa'in wayuu. Otta tayakai, nnojoishi antüshin süpüla kasalajanain tatüma sümünin saainjala wayuu. ¹⁶Otta müleka süsarale shia saainjala tatüma, lotüsü ma'i tü tamakat, süka nnojolin tamüiwain taya. Eeshi chi Tashikai tamaa, chi kajünalakai taya. ¹⁷Saashin tü nüshajakat Moisés jüpüla, müleka wanaawale naküjala pihamashii wayuu soo'opünaa nukuaippa wane wayuu, pansaasü tia. ¹⁸Akaajaa müleka taküjiraale tachiki, pansaasü shia süka wanaawain sümaa tü nüküjakat tachiki chi Tashikai, chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, anakaja müleka kapürale jaa'in shia —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹Nasakirataalakala Jesús na fariseokana:

—¿Jalaka'a joo chi püshikai paashin?

Nüsouktakalaka namüin:

—Nnojoishi ji'raajüin taya, je nnojoishi ji'raajüin chi Tashika'iya.

Müleka shiimüinreje ji'raajüin taya, ji'raajüinje wanaa tamaa chi Tashikai —nümakalaka namüin.

²⁰Nümüsü tüü wanaa sümaa nikirajüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat sü'iutpa'a eere shi'itaanüin tü neerü asüläjünakat. Mayaanje eejanain sa'aka tü aapajüsükälirua nünüiki wane ka'lürülakana nia, nnojoishi ata'ünnüin natüma süka nnojoyülin keraain nükalia.

Na laülaayuu judíokana
mayaawatüinsalii saa'u

tü nümakat Jesús namüin

²¹Süchikjee tia, aashajaashi Jesús nüchikua sümünin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nümüin mayaa:

—O'uneechi taya juulia mapeena. Ja'itakaje jüchajaawalainje tachiki, nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya. Oukteena jia sümaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.

²²Otta na laülaayuu judíokana, naashajaajiraakalaka sünain maa:

—¿Jamalu'ut tü nümakat:
“Nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya”?
O'uniraashijaittaale eera naal'in —namakalaka.

²³Ayatshi Jesús sünain yootüin namaan na wayuukana sünain nümiin mayaa:

—Jaakana, yaaje'ewalii mmolu'u sa'aka wayuu. Otta tayakai, chaje'ewai iipünaajee. Nnojoishi taya yaaje'ewalin sa'aka wayuu.

²⁴Taküjaitpa jümuin sünain oukteenain jia sümaa jaainjala. Müleka nnojörüle kapülain jaa'in tü tamakat sünain tayain tayakai chi

taküjakai achiki, shiimain sünain oukteenain jia sümaa jaainjala
— nümakalaka Jesús namüin.
²⁵—¿Jaraikai piawai?
— namakalaka nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús:
—Taküjatüjulia tantaiwa'aya ja'akamüin sünain jaralin taya. Je tamüshii jia jüchikua: Taya tayakai chi taküjakai achiki. ²⁶Isasü wainma tü kasa tamüinjatkat jümuin sünain tayoujüin jia saalijee jiyouktüin tanüiki. Otta tü taküjakat jümuin jiakana sainküin mmakat, shia ne'e tü nüküjalakat tamüin chi kajünalakai taya, süka pansaain waneepia tü nümakat tamüin
— nümakalaka namüin.

²⁷Sükajee nnojoliün nayaawatüin saa'u sünain niain nüküjüin achiki chi Nüshikai namüin, ²⁸nümakalaka Jesús namüin:

—Je so'uweena tü ka'i jükachereechikat o'u taya iipünaa, tayakai chi Shipayakai Wayuu, jütüjaweechi aa'u taya sünain tayain tayakai chi taküjapü'ükai achiki je sümaa nnojoliün talaülaajain tamüiwa sünain aa'lınraa tü kasa anasü taa'ırnakat. Tü tamakat jümuin, shia tü pütchi naapajalakat tamüin chi Tashikai. ²⁹Otta chi Tashikai, chi kajünalakai taya, tamaashi waneepia. Nnojoishi nuu'ulaain taya tamüiwa, süka taa'ırnrüin weinshi tü kasa talatakat atüma naa'in —nümakalaka Jesús namüin.

³⁰Je wainma tü wayuu aapajüsükalüirua nünüiki Jesús, kapülasü naa'in tü nüküjakat namüin sümaa nanoujain nünain.

³¹Nümakalaka Jesús namüin:

—Müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia, shiimüinshaana jiai-

tekirajuin. ³²Je jiyaawateerü aa'u tü shiimainkat süpüla jujuittünjanain sütuma suulia achepchiaa
— nümakalaka namüin.

A'ülüjaashii na laülaayuukana nümaa Jesús

³³Otta na laülaayuu judíokana, nasouktakalaka nümüin Jesús sünain maa:
—Wayakana, nuu'uliwo'u Abraham. Nnojoliishii waya süchepchiaajüin wayuu. ¿Jamalu'uja'a joo türa "jiyu'laaiwa suulia achepchiee" pümakat wamüin?

³⁴Nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümuin Chi wayuu eekai kaainjalain, süchepchiashi kaainjalaa. ³⁵Soto jaa'in tüü: Wane wayuu achepchiee, nnojoishi kasain nünain chi kacheepchiakai. Alu'ujasa wane nüchon, nia kasaka nünain waneepia. ³⁶Müleka nujuittirüle jia chi Nüchonkai Maleiwa, shiimüin sünain taashiinapain jia. Nnojoliinapa jia müinya aka wane achepchiee. Müinapa aka wane achronlu. ³⁷Tatüjaa aa'una jia sümaa nuu'uliwo'uin Abraham. Otta saa'u nnojoliün kapülain jaa'in tanüiki, ju'utee aa'inchü taya. ³⁸Taküja achikit jümuin tü nii'iyatakät chi Tashikai tamüin. Otta tü jaal'ırnakat, shia tü nüküjakat achiki jümuin chi jüshikai —nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

³⁹—Chi washikai, nia Abraham, chi koo'uliwo'ukai waya
— namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Müleka shiimüinreje nüchooin jia Abraham, jaal'ırnrüinje tü kasa anasü naa'ırnrapü'ükät. ⁴⁰Akaajasa jia, ju'utee aa'inchü taya mayaainje

taküjüin jümüin tü shiimain
aküjünakat tamüin nütüma
Maleiwa. Nnojotsü naa'inrүin
Abraham kasa eekai müin aka
tia, tü jaal'inrakat jiakana maa'ulu
yaa.⁴¹ Shia jüshataka ne'e tü kasa
naa'inrakat chi jüshikai jüpüleerua
—nümakalaka namüin.

—Nnojoishii waya müin aka
saa'in tepichi ajunala. We'raajüin
chi Washikai, nia chi Maleiwakai
nümüwa —namakalaka nümüin.

Nüchoinkana chi sülaülakai yoluja

⁴²Nümakalaka Jesús namüin na
laülaayuu judíokana:

—Müleka shiimüinreje niain jüshin
Maleiwa, aishije taya jüpüla süka
chaje'ewalin taya nüma'anajee
Maleiwa. Nia'aya kajünalaka
taya, nnojoishi antüshin ne'e taya
ja'akamüin süka taa'in tamüiwa.

⁴³Nnojotsü jiyaawatüin aa'u tü
taküjakat achiki jümüin, süka
nnojolüin kapülain jaa'in tanüiki.

⁴⁴Shia jaa'inreeka ma'i tü kasa
mojüstü nüchekakat jüpüleerua
chi sülaülakai yoluja, süka niain
shiimüin jüshin. Nia o'ttatüjüikaja'a
sünain uwomuyuwaa sümäiwa paala
je ayatüjüja'a nia maa'ulu yaa
sünain. Nia kanainjeejachika'aya
tü alawaakat. Niyouktüin tü
shiimüinkat, shia jülijaka naa'in
tü alawaakat waneepia.⁴⁵ Akaajaa
jiakana, nnojotsü noonooin amaa
tü tamakat jümüin süka shiain tü
shiimüinkat.⁴⁶ Nnojotsü süptüla
“wayuu kaainjarai pia” jümüinjatüin
tamüin. Takujaan waneepia tü
shiimüinkat jümüin, ɿjamüsü

nnojotka'a kapülain jaa'in shia?⁴⁷ Na
eekai nüpušin Maleiwa, kapülasü
naa'in nünüki. Otta jiakana,
nnojotka'a kapülain jaa'in nünüki

sükajeejatü nnojoliin nüpušin jia
—nümakalaka Jesús namüin.

Naashin Jesús, nia Maleiwa nüshika

⁴⁸Nasouktakalaka na laülaayuu
judíokana sünain mojulu'ulüin
nanüiki nümüin Jesús:

—Lotüsü tü wamakat püchiki
sünain “Samariaje'ewai pia je
kale'eru'ushi pia yoluja” wamüin
pümuin.

⁴⁹Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojoishi taya kale'eru'ushin
yoluja. Nia kojutka ne'e tatüma
Tashi. Otta tayakai jütüma, mojutsai.

⁵⁰Nnojoishi tayain kee'ireein aa'in
kojutuu sütüma wayuu. Nia chi
Tashikai Maleiwa kee'ireeka aa'in
kojutünjachin taya atümaa, süka
niain kaneekajalain taya süpüla.

⁵¹Shiimainkalaka ma'i tü tamakat
jümüin joolu'u: Chi wayuu eekai
noonooin sümäa tanüiki, nnojoleechi
e'rüin ouktaa —nümakalaka.

⁵²Nasouktakalaka na laülaayuu
judíokana nümüin:

—Pi'ra müsüje'e, shia wamakaja'a
pümuin sünain shiimüin
kale'eru'uin pia yoluja. Abraham,
ouktüshi oo'ulaka napüshua na
nünükimaajanakana Maleiwa.
¿Jamakuippala'a joo püntüki
“Chi wayuu eekai noonooin sümäa
tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa”
pümakalaka wamüin?⁵³ Abraham,
ouktüshi oo'ulaka napüshua na
nünükimaajanakana Maleiwa.
¿Piataale ma'i alana'aleein sünain
miyo'uwaa noulia? ¿Jaraikai pia
saal'ın pümuin? —namakalaka
nümüin Jesús.

⁵⁴Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Müleka “wayuu anamia taya”
tamüle ne'e, matüjaaja'a aa'ulu
müleka shiimüinre je müleka

alawaalein. Nia a'waajaka taya chi Tashikai, chi Jümaleiwasekai jaajüin,⁵⁵ chi ju'waataakai al'u sümaa nnojolin ji'raajüin nia. Alu'usa tayakai, te'raajüin. Müleka "nnojoishi te'raajüin" tamüle, meechi aka taya jiakana aküjakana alawaa. Shiimüin sünain te'raajüin nia je toonooin waneepia sümaa nünüiki.⁵⁶ Otta müşhia chi jutuushikai Abraham, talatüshinka ma'l süka nütüjaain saa'u sünain tantajachin so'uveena wane kali. Talatüsi ma'l naa'in süka nütüjaain saa'u tü kasa anasü taal'inrajatkat tantapa sa'akamüin wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁷ Namakalaka na läülaayuu judókana nümüin Jesús:

—¿Jamakuippai süpüla pi'rüinjachin Abraham mataashikai kakaliaichikai nia ouktüin? Otta piakai, eeyaa ne'e püsa'wajüirün ja'ralin shikii juya puuyase.

⁵⁸ Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin:
Eetüjü'iya taya nnojoliwa'aya
jemelin Abraham —nümakalaka
namüin süka nütüjaain saa'u sünain
niain Maleiwain.

⁵⁹ Nayasa nayakan, naapaakalaka ipa süpüla na'ina'alüinjachin nia
saalii tü nümakat namüin sünain
niain Maleiwain naajüin. Otta Jesús,
nujuittakalaka najuuna sulu'ujee tü
a'waajüleekat Maleiwa.

Anashi wane wayuu
mo'usai nütüma Jesús

9 ¹Süchikjee nujuittüin Jesús
sulu'ujee tü a'waajüleekat
Maleiwa, awaralijaashi nia namaa
na nikirajüinkana. Ni'rakalaka wane
wayuu mo'usai, jemeishitüjü'iya
sümaa mo'uin. ²Nasakirakalaka na
nikirajüinkana:

—Ekirajüikalee, ćjamüishi
jemeika'a nia sümaa mo'uin?
ćSaalijeejachi naainjala, nayataapa
kaainjalo'uin na kachoinkana?
—namakalaka.

³Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojoishi saalijeejachin
naainjala je saalijeejachin naainjala
na kachoinkana. Shia ne'e süpüla
shi'rüinjatüin wayuu wainma tü
kasa anasü naa'inreekat Maleiwa
niuka. ⁴Je süma'linru'u katüin wo'u,
anakaja müleka wa'yataale nümüin
chi Maleiwakai kajünalakai taya.
Ouktapa waya, ćjamataaleena
süpüla wa'yataainjanain nümüin?
⁵Sükajee tüü, süma'linru'u yaain
taya sa'aka wayuu, müşhi aka
taya saa'lin wane anakia, süka
shiyaawatiinjatüin tatüma wayuu
saa'u tü shiimüinkat —nümakalaka
namüin.

⁶Kettaapa nünüiki Jesús namüin
na nikirajüinkana, nejetakalaka
mmolu'u süpüla naainjain wane
pootshi. Nushulerakalaka shia saa'u
no'u chi mo'usaikai sümaa nümüin
nümüin:

⁷—Pu'una eemüin tü anua
o'oojüleekat Siloékat sünülia
pu'llojooiwa tü po'ukot chamüin
— müşhi nümüin.

Je chi mo'usaikai, nu'unakalaka
chamüin cha'aya süpüla
nu'llojoojatüin tü no'ukot.
Nüle'ejakalaka nipialu'umüin sümaa
ko'uin nia. (Otta tü pütchi "Siloé"
makat, "Ajütüushi" malu'ut.)

⁸ Je shiasa sümakalaka tü
wayuukolüirua eekai kepiain
nül'ütpünaa je eekai shi'rapü'lüin nia
sünain ajulijaa:

—Atak, ćnnojoishi niain chi
mo'usai joyotopü'lükai sünain
ajulijaa sulu'u wopu chira?

9—Aanee, nia'aya chira
 —mataalasü waneeirua.
 Otta waneeirua:
 —Nnojoittaashi niain, mataashi
 aka naa'in ne'e —müshii.
 Otta chi mo'upü'ükai:
 —Tayaichija'aya chi ajulijapü'ükai,
 chi ji'rapiü'ükai paalainka —müshi
 nia namüin.
 10 Nasakirakalaka nia na
 wayuukana:
 —¿Jamüsü pukuappa süpüla
 ko'uinjachin pia?
 11 Nüsouktakalaka namüin:
 —Chi wayuu Jesúskai anülia,
 naainjiün wane pootshi je
 nushuletkalaka shia saa'u tü
 to'ukot. Nüjütakalaka taya eemüin
 tü anua kanüliakat Siloé süpüla
 to'lojünjatüin tü to'ukot cha'aya.
 O'una müshia taya süttüma nünnüki.
 Je súchikjee to'lojüin to'u, e'ralaa
 müshi taya —nümakalaka namüin
 na wayuukana.
 12 Nasakirakalaka nia:
 —¿Jalaka'a joo chi wayuukai?
 —¿Müinja? Nnojoishi tatüjaain
 aa'u —nümakalaka namüin.

**Asakijünüshi chi mo'upü'ükai
natüma na laülaayuu judíokana**

13 Nümaanakalaka chi mo'upü'ükai
 natüma na wayuukana nanainmüin
 na fariseokana eejanale naya
 jutkatüin sulu'u tü ekirajüleekat na
 judíokana. 14 Süka sükalio'ujatüin
 eemerawaa naainjüin Jesús tü
 pootshi anainjachikat atüma chi
 mo'usaikai, 15 nüsakijünakalaka chi
 wayuukai natüma na fariseokana
 sünain jamakuaippalin nia ko'uka'a.
 Nüsouktakalaka chi wayuukai
 namüin:
 —Nushulejaain wane pootshi
 saa'u tü to'ukot je nüjütüin taya

süpüla to'lojoojinjachin tü to'ukot.
 Ko'u müshia taya súchikjee tia
 —nümataalakalaka namüin na
 fariseokana.
 16 Namakalaka joo waneeirua
 fariseo:
 —Watüjaachipa aa'u chia
 wayuukai sünain nnojolin
 nüma'anajeejachin Maleiwa, süka
 nnojolüin noonooin sümäa tü
 nuluwataakat anain Moisés süpüla
 nnojoliin wa'yataain sükalio'u
 eemerawaa. A'yataashi nia su'unnaa
 tia sünain niijajüin chi wayuukai
 — müshii naya.

Je nanüiki waneeirua na
 fariseokana:
 —Nnojotsü nuuntüin naa'inrüin
 wane kaainjarai tü kasa anasü
 nütüjakat apüleerua Maleiwa
 nünnüwa —müshii naya.
 Süka nnojolüin paa'línwajiraain
 naya, 17 nasakirakalaka chi
 mo'upü'ükai nüchikua'aya:

—Piaakai ko'ushikai nüttüma, ¿jarai
 naa'in püümüin? —namakalaka
 nünnüin.

Nüsouktakalaka chi wayuukai
 namüin:

—Wane nünnükimaajachi Maleiwa
 naa'in tamüin —nümakalaka
 namüin.

18 Nnojotkalaka nanoujain
 na laülaayuu judíokana sünain
 mo'upü'uin chi wayuukai.
 Neenajitkalaka na kachoиншиикана
 nia süpüla nasakinnüinjanain
 nünain.

19 —¿Jüchon chii?
 ¿Jemeishijasa'aya sümäa mo'uin?
 ¿Jamataalaka'a joo nia ko'uka'a
 joolu'u? —müshii namüin.

20 —Aa, wacho'onya, shiimüin
 sünain jemeishin nia sümäa mo'uin.

21 Shia nnojotka watüjaain aa'u

jamakuaippalin ko'uka'a nia joolu'u otta jaralin anain atüma. Naaja nünüiki, niale jüsakirüin. Nüküjeerü súchiki jümüin, jo'uule joo nia — namakalaka namüin na fariseokana.

²²Müsü nanüiki sütümä mmolüin naya seema tü namakat paala na laülaayuu judókana, tü makat: "Chi eekai kapülain naa'in nünüiki Jesúst sínain niain Cristo in chi Nüneekajalakai Maleiwa, müchia mekerolüin nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat". ²³Je "nüküjeerü súchiki jümüin, jo'uule joo nia", namaka'a na kachoinshiikana chi mo'upü'ükai, sükajana mmolüin neema na laülaayukana.

²⁴Je na fariseokana, neenajakalaka nüchikua chi mo'upü'ükai sínain namüin nümüin:

—Watüjaa aa'uchi chi eiyajakai pia sínain wayuuin kaainjarai nia. Anakaja püküjüle wamüin joolu'u tü shiimiüinkat noo'opünaa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin.

²⁵Nümakalaka namüin:

—Nnojoishi tatüjaain aa'u müleka kaainjaraire nia. Shiala ne'e tatüjaaka aa'u, mo'upü'ün taya tamaiwa, otta müsia joolu'u, ko'uichipa taya —nümataalakalaka.

²⁶Nasakirakalaka nia nüchikua:

—¿Jamüsü pukuaiippa nütüma? ¿Kasa niijajaka aka tü po'ukot? — namakalaka nümüin.

²⁷Taküjüitpa'asa jümüin, otta nnojotsü kachipünaain jaal'in tanüiki. ¿Jamataalaka'a joo jaapajeeka'a shia súchikua? ¿Ekirajüneeshii jia nütüma? —nümakalaka namüin.

²⁸Na'tülijakalaka na fariseokana nümüin chi wayuukai sínain mojulu'ulüin nanüiki nümüin:

—Piayaainje ne'e shikirajüin wayuwa'atakat tia. Eitüshi'ireein

joo waya nikirajanain Moisés.

²⁹Wattüjaa aa'ut sünain niain Moisés naashajaapü'iin amaa Maleiwa. Akaajasa chia, ¿jara attüjaaka saa'u jalaje'ewalin? —namakalaka nümüin.

³⁰Nümakalaka chi mo'upü'ükai namüin na laülaayuu judókana:

—Atak, nia anaka atüma taya su'upala wayuu süpüshua. ¿Jamüsü nnojotka'a jütüjaain aa'u jalaje'ewalin wayuu eekai müin aka chia? ³¹Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sínain nnojolüin kapülain naa'in sünüiki wayuu eekai kaainjaralüin, alu'ujasa chi eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala sínain noonooin sümää nünüiki.

³²Nnojotsü waapüirüin achiki wane wayuu eekai sütüjiin süpüleerua

ko'uin wayuu sütümä, eekai jemein sümää mo'uin maa aka takuaippa.

³³Müleka nnojoireje aluwataaushin nütüma Maleiwa, nnojotsüje nuuntüin naa'inrüin kasa eekai müin aka tüü —nümakalaka namüin.

³⁴Nämakalaka nayakana nümüin:

—Pia jemeikai sümää kaainjalain, e'rüiyaakai aa'in wayumüin, ekirajeekai waya, pu'una yaajee —namakalaka nümüin sínain naajünajaain sulu'ujee tü ekirajüleekat.

Achiajaanüshii na laülaayuu judókana nütüma Jesúss

saaliijee nayouktüin nünüiki

³⁵Ottä müshia Jesúss naapapa nüchiki chi mo'upü'ükai sümää nüjünajaanüin sulu'ujee tü ekirajüleekat na judókana, nüchajaakalaka nüchiki. Shiasa nüntapa nünain, nüsakirakalaka nia:

—¿Anoujashi pia nünain chi Shipayakai Wayuu? —müshi nümüin.

³⁶—Ekirajjükalee, ḥjarai nian?
Püküja tamüin nüchiki tanoujaiwa
nünain —nümakalaka chi
mo'upü'ükai nümüin Jesús.

³⁷—Nia chi pi'rakai joolu'u, chi
yootokai pümaa —nümakalaka
Jesús nümüin.

³⁸—Senyotkalee, anoujashi taya
pünain joolu'u —nümakalaka sünain
nu'waajüin Jesús.

³⁹Nümakalaka Jesús nümüin:
—Antühi taya yaa mmolu'umüin
sa'akamüin wayuu süpüla
tee'iyatüinjatüin sümüin sünain
kaainjaralüin süpüshua. Chi
eekai kapülain naa'in tanüiki,
niyaawateerü aa'u tü shiimüinkat,
maa aka joo piakai ko'uichipain.
Otta chi eekai niyouktüin tanüiki,
maa aka naa'in nala fariseokana,
mütichia mayaawatüin saa'u tü
shiimüinkat. Meena aka mo'ukai
— nümakalaka Jesús.

⁴⁰Eejanakalaka waneeirua
fariseo yaa peje sünain eejachire
yootüin. Naapajakalaka tü nümakat.
Namataalakalaka nümüin Jesús:
—Mo'usaliijasa'a joo waya
paa'inru'u?

⁴¹Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Sükajee jiyouktüin tanüiki sünain
ju'waataain sulu'u jüttijaain saa'u
jaashin tü shiimüinkat, kasalajaneerü
jümüin jaainjala. Otta chi wayuu
eekai kapülain naa'in tü tekirajakat
anain, maa aka chi mo'upü'ükai,
nnojoleerü kasalajanain nümüin
naainjala —nümakalaka namüin.

Nukuaippa chi anneetpü'ü shiimüinshikai

10 ¹Ayatshia aashajaain Jesús
namüin na laülaayuu
judiókana sünain nümüin namüin:
“Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi

wayuu oototkai shiinalu'upünaa
sükulaatse anneerü, nnojoikai
ekeroliin so'ulu'upünaa,
ka'ruwarai. ²Alt'ujasa'aya chi eekai
nikeroliin so'ulu'upünaa, nia'aya
chi shiimainkai anneetpü'iin.

³Ajutannüsü so'u tü kulaatkat
nüpüleerua. Je tü na'anneetsekat,
shi'raajüin nünüiki neenajapa
süka sünilia süpüla nike'erüin
nüpüleerua. ⁴Je nike'etpa shia,
o'unüsü süpüshua nümaa eepünaale
shia nütümaa süka shi'raajüin
nünüiki. ⁵Alu'ujasa sümüin wayuu
eekai naatajatiin, nnojoleerü
o'unüin sümäa süka nnojoliin
shi'raajüin sünüiki, a'walakajaweerü
süpüleerua”, nümataalakalaka
Jesús namüin. ⁶Aashajaashi joo
Jesús süka sukuaiipa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma süpüla
nii'iyatüinjatüin namüin na laülaayuu
judiókana sünain nnojoliin naya müin
aka naa'in niakai sünain ekirajaa
tü shiimüinkat sümüin wayuu. Otta
nnojotkalaka nayaawatüin saa'u
jamalu'ulüin tü nüchikikat chi
anneetpü'ükai nüküjaipakat namüin.

**Jesús, müşi aka naa'in wane
anneetpü'ü eekai anamiaiñ ma'i**

⁷Nümakalaka Jesús namüin
nüchikua süka nnojoliin
nayaawatüin saa'u na laülaayuu
judiókana tü nikirajeekat anain:
“Shiimain tü tamakat jümüin:
Tayakai, müşi aka saa'in wane
so'u sükulaatse anneerü. ⁸Tü
wayuu antakalüirua tapülapünaa,
na aktijakana alawaa, müşhii aka
saa'in ka'ruwaralii napüshua. Je
tü anneetkalüirua, nnojotsü
shiyaawatüin aa'u nanüiki. ⁹Tayakai,
mÿhi aka saa'in so'u sükulaatse
anneerü süka shikeroliin wayuu

tanainjee nüma'anamüin Maleiwa.
Je chi eekai nünoujain tanain,
aapüneerü nümuin nütüma Maleiwa
süpüshua tü che'ojaakat nümuin.
¹⁰Chi ka'ruwaraikai, antüshi
ne'e süpüla a'lujwajaa anneerü je
o'una'alala saa'in tü mürütkalüirua.
Akaajasa tayakai, antüshi taya
süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in
wayuu tatüma süpüla eeinjatüin
waneepia nümaa Maleiwa",
nümataalakalaka Jesúus namüin.

¹¹Aashajaashi Jesúus nüchikua
namüin: "Tayakai, müshi aka
naa'in wane anneetpü'lü eekai
anamiain ma'i, chi nnojoikai
mmolüin seema ouktaa saa'ujee
aa'inmajaa na'anneetse. ¹²Akaajasa
chi aa'inmajiruushikai ne'e saa'u
neerü, nnojoishi müin aka naa'in
chi ka'anneetseshikai. Müleka
süntüle wane unaaltü sünainmüin,
nüpünaajeerü tü anneetkalüirua.
A'lwalakajaa meeria sainküin
mmakat, shika sümeeria tü unaatkat.
¹³Nüpütapünaain tü anneetkalüirua
süka maalin shia nüpüla saa'u
nnojolüin nümlü'ünüin, a'yataashin
ne'e nia saa'u neerü.

¹⁴"Saa'u müin aka taya
naa'in wane anneetpü'lü eekai
anamiain ma'i, te'raajüin tü
ta'anneetsekaliirua je ne'raajüin
taya, ¹⁵maa aka ni'raajüin taya chi
Tashikai je te'raajüin nia'a. Je
yapashi taya süpüla aapajirawaa
tekii süpüla ouktaa saa'u tü
ta'anneetsekaliirua. ¹⁶Eeshi'iya
wane anneerüiruaya'a waneejannuu.
Tantireena naya'a ya tanainmüin
süpüla noonoojinjanain sümaa
tanüiki. Kotteeshii tatüma na
ta'anneetsekana napüshua süpüla
naa'inmajününjanain tatüma
tamüiwa, tayakai chi napü'iyakai.

¹⁷"Aishi ma'i taya nüpüla chi
Tashikai saa'u taapajiraainjachin
tekii süpüla ouktaa saa'u tü
ta'anneetsekaliirua. Je oso'iraweeri
taa'in süchikijee ouktaa.

¹⁸Taapajiraain tekii süka taa'in
tamüiwa süpüla ouktaa, nnojotsü
sükajeejachin o'utünaa aa'in sütüma
wayuu. Laülaa taya tamüiwa
süpüla aapajirawaa tekii oo'ulaka
süpüla oso'irawaa aa'in, süka shia in
aluwataana anain taya nütüma chi
Tashikai", nümataalakalaka Jesúus
namüin.

¹⁹Otta müshi'iya na laülaayuu
judíokana sütüma tü nümakat Jesúus,
a'lüüjaajiraashii naya nachikua.

²⁰—Mama innashi nia sütüma
kale'eru'uwaayaa yoluja. Nnojotsü
anain süpüla waapajüin nünnüki
— müshii wainma na laülaayuukana.

²¹Otta süntüki waneeirua:
—Wane wayuu eekai kale'eru'uin
yoluja, nnojotsü aashajaain
pütschi eekai müin aka tüü. Je
wane yoluja'aya, nnojotsü anain
wane wayuu eekai mo'uin sütüma
— müshii naya.

A'ürülaashii ma'i waneeirua laülaayuu judío nünain Jesúus

²²Wanaa sümaa alin jemai
chaa Jerusalén, o'ttüsü wane
mi'ira natüma na judíokana
cha'aya süpüla sotüinjatüin naa'in
wanaa sümaa süikkale'ennüin
sichikua paala tü a'waajüleekat
Maleiwa. ²³Warai müshi
Jesúus sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa suupünaapünaa tü
luma e'itaanakat anain nünülia
Salomón. ²⁴Narütkaakalaka wane
laülaayuu judíoirua nünainmüin
süpüla noo'ulaküin naa'in.
Nasakirataalakalaka nia:

—¿Jamüshi pia kama'aka'a ma'i süpüla aktüjaa wamüin sünain jaralin pia? Müleka shiimüinre sünain piain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, püküjaan wamüin süka pütchi eekai ja'yashin —namakalaka nümüin Jesús.

²⁵Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Taküjüitpa'asa jümuin sünain tayaín Cristoin, otta jiakana, nnojotsü kapülain jaa'in tanüiki. Tü kasa anasü taa'irrakat, tü aluwataanakat anain taya nütüma chi Tashikai, tü nütijakat apüleerua nümüiwa, shii'yatiin jümuin takuaippa. ²⁶Masiitaajuka'a jia sünain manoujain tanain, shia süka nnojoliin ta'anheetsein jia.
²⁷Otta na ta'anheetsekana, te'raajüin naya je o'unüshii tamaa süka ne'raajüin tanüiki. ²⁸Ee'iranajaaitpa naa'in tatüma süpüla einjanain naya nümaa Maleiwa waneepia. Müina nnojoliin amüoulolin naya. Je nnojotsü jaralüinjatiin asütüin naya tajapulu'ujee. ²⁹Saa'u naapajalain naya tamüin chi Tashikai, chi alana'aleekai sünain pülashin suulua kasakat süpüshua, nnojoruleej'a' nasütünajanain najapulu'ujee. ³⁰Tü takuaippakat, a'laniraasü nümaa chi Tashikai, akaajaa tü nukuaippakat tamaa —nümakalaka Jesús namüin.

³¹Na laülaayuu judíokana, naapaakalaka ipa nachikua süpüla na'ina'alüinjachin nia.
³²Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Tountüin taa'irruiin nütüma chi Tashikai kasa wainma eekai anashaatain ma'i ju'upala, tü nütijakat apüleerua niakai nümüiwa. ¿Jaratka'a ju'uteein anainjee taa'in süka ipa? —nümakalaka namüin.

³³Nasouktakalaka nümüin:
—Nnojoishi wa'iteein pia süka ipa saalijee paa'irruiin kasa eekai anain,

saalijeejatü e'rülin wayumüin pia sümaa pünüki "Taya'aya Maleiwa" pümiin sümaa wayuuin ne'e pia Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa,— namakalaka nümüin.

³⁴⁻³⁵Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Pansaasü tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai ashajünakat sulu'u nütüma Moisés sünain "maleiwa jia" nümüin. Saa'u "maleiwa" namüniin na wayuu kamüinjanakana tü pütchikat, ³⁶çjamaka'a joo mojushiika'a jümuin "Nüchon taya Maleiwa" tamüin jümuin? Nnojotsü te'ralain wayumüin tia nümuin Maleiwa. Tayakai, akatannüshi nütüma Maleiwa süpüla nüjütiinjachin taya sa'akamüin wayuu. ³⁷Müleka nnojorule taa'irruiin tü naa'irrakat chi Tashikai, anasüja'a sulu'u nnojorule kapülain jaa'in tanüiki.
³⁸Akaajasa taa'irrue shia, ja'itaichi jiyouktüin taya, anakaja müleka kapüräle jaa'in tü taa'irrakat ju'upala süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u sünain sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa je sa'aniraain takuaippa nüma'aya — nümatalakalaka Jesús namüin.

³⁹Nata'ileekalaka nachikua Jesús, akaisa isain nia noulia.

⁴⁰Ale'ejaă müşhia Jesús chamüin waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán eejechire paala Juan sünain owoutisaajaa wayuu. Je

sa'a'u makatüin Jesús cha'aya,
⁴¹antapaayaa müüsü wayuu wainma nünainmüin sünain sümajiraain nüchiki mayaa:

—Mayaainje nnojoliin naa'irruiin Juan wane kasa anasü nütijakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, shiimainshaana tü nümapü'ükät noo'opünaa Jesús —namakalaka.

⁴²Je cha'aya, anoujasü wainma wayuu nünain Jesús.

Ouktüshi Lázaro

11 ¹Eejachi wane wayuu kanüliashi Lázaro, kepiashi cha'aya Betania sulu'u tü mmakat Judea sümaa nushunuumuyuu kanüliasü María oo'ulaka Marta. Ayuukalaka nia. ²(Shia tü María o'yotokat "perfume" saa'u nuu'ui chi Senyotkai je süla'ajain shia süka su'wala.) ³Na nüshunuukana Lázaro, najütakalaka wane wayuu nünainmün Jesúss eejachire nia wane sa'ata tü súchikat Jordán süpüla naapirüinjachin nia nüchiki Lázaro:

—Senyotkalee, ayuuishi chi aishikai püpüla —nümünakalaka.

⁴Je naapapa Jesúss nüchiki Lázaro, nümakalaka:

—Ayuuliikat tia, nnojotsüyaaje'e ouktajachin sütümä. Süpülatü ne'e sütüjaainjachin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain pülashin ma'i je süpüla sütüjaainjachin naa'u chi Nüchonkai Maleiwa sünain pülashin ma'i nia'laya —nümakalaka Jesúss.

⁵⁻⁶Wanaa sümaa naapinnüin nüchiki Lázaro sünain ayuulin nia, makatüshi Jesúss maa aka piama ka'i cha'aya wane sa'ata tü súchikat Jordán, mayaaínje alin ma'i nüpüla Marta je tü shimiiruakat je müshija'a Lázaro.

⁷Shiasa súchikijee piama ka'i, nümakalaka Jesúss namüin na nikirajüinkana:

—Anakaja wale'ejüle wachikua'aya joolu'u Judeamüin.

⁸Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Ekirajüikalee, mataashi pu'utüneekai aa'in süka ipa natüma na laülaayuu judfokana

cha'aya Jerusalén. ¿Jamüinjachi püle'ejeeka'a joolu'u chamüin?

—namakalaka.

⁹Süpüla nii'iyatüinjatüin Jesúss namünin sünain nnojolüin keraain nükalia süpüla ouktaa, nümakalaka namüin:

—Müleka waraittüle wane wayuu so'uka'i, nnojoleechi ashanaain, süka ja'yain tü wopukot sütümä nuwarala chi ka'ikai. ¹⁰Otta müleka waraittüle nia sa'wai, eeshi süpüla nüshanaain süka nnojolüin ja'yain tü wopukot sütümä tü piyuushikat — nümakalaka namüin.

¹¹Ayatshi Jesúss sünain naashajaain namaa:

—Chi watünajutkai Lázaro, atunküshi nia. Chainjachika'a joo taya sünain achijira nia

— nümakalaka namüin:

¹²Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Senyotkalee, müleka nutunküle, analerü naa'in.

¹³Tü nümakat Jesúss, shia nüchiki Lázaro sünain ouktüin nia. Otta saa'in namüin na nikirajüinkana, atunkayaaja'a ne'e naa'inru'u.

¹⁴Lotokalaka joo nünüki Jesúss namüin:

—Ouktüichipa Lázaro, ¹⁵je anasü saa'in tamüin sünain nnojolin chajachin taya wanaa sümaa ouktüin nia, süka katsüinjeerüin joolu'u tü jünoulakat sütümä tü kasa anasü ji'reetkat cha'aya. Joo'uya jümaala chamüin —nümakalaka Jesúss namüin.

¹⁶Nüsouktakalaka wane chi nikirajüinkai kanüliakai Tomás, chi Senkeyuu münakai:

—Joo'uya wapüshua ouktaiwa waya wanaa nümaa chi ekirajüikai

waya —nümakalaka namüin na nüpüshikana.

**Aashajaashi Jesús süchiki
nuso'iraweechin aa'in Lázaro**

¹⁷Nu'unakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana chamüin Judeamüin. Je näntapa Betaniamüin, naapa achikit sünain sülatüriin pienchi ka'i süchikjee ni'itaanüin chi ouktüshikai. ¹⁸Saa'u pejein Betania sünain Jerusalén, maa aka apünuin "kilómetro" eera, ¹⁹antapaatasü wainma wayuu chajee shipialu'umüin Marta je María sünain alapalawaa naya.

²⁰Saapaiwa'aya Marta nüchiki Jesús sünain antaa, süpanapajakalaka nia. Shiaka María, makatüin miichipa'a. ²¹Sümakalaka Marta nümüin Jesús:

—Senyotkalee, müleka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai. ²²Otta müsia joolu'u, mayaainje ouktüichipain nia, tatüjaaa aa'ulu sümaa naa'inreerüin Maleiwa süpüshua tü puchuntakat nümüin —sümakalaka nümüin.

²³—Oso'iraweechi aa'in chi puwalakai —nümakalaka Jesús sümüin.

²⁴—Aa, tatüjaaa aa'uchi sümaa nuso'iraweechin aa'in sümaa wayuu süpüshua so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süpüshua —sümakalaka Marta nümüin.

²⁵Nümakalaka Jesús sümüin:

—Tayakai, taya atüjaka oso'ire'eraa saa'in wayuu süpüla einjatüin nümaa Maleiwa waneepia. Chi eekai nünoujain tanain, ja'itaichi ouktüin maa aka wayuu süpüshua, cheechi nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ²⁶Ee'iranajaweerü naa'in sütüma nünoujain tanain, je

nnojoleechi amüloulin. ¿Kapülasü paa'in tü tamakat pümüin?

— nümakalaka Jesús sümüin Marta.

²⁷—Aa, tanoujain sünain piain Cristoин chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi Nüchonkai Maleiwa antajachikai yaa mmolu'u sa'akamüin wayuu —sümakalaka Marta nümüin Jesús.

²⁸Kettaapa sünüiki Marta, ale'ejüsü shia süchikua eemüin Marfa tü shimiiruakat sünain sümüin sümüin sujuuna wayuu: "Isaa antüin chi Ekirajüikai, nüsaajirüin pia", sümakalaka sümüin. ²⁹Saapapa María tü pütcikat, asha'walaasü yaawalaja'a sünain o'unaa eemüin Jesús. ³⁰Otta Jesús wanaa sümaa tia, sajachi eejechire paala nia yootüin sümaa Marta. Mekerolüinsai sulu'umüin tü pueulokat. ³¹Je nayasa na wayuu alapalaashiikana shipialu'umüin María, ne'rapa shia sünain o'unaa yaawalaja'a, noushikajaakalaka süchiirua. Chainjatia naa'inr'u'u sünain a'yalajaa amouyuupa'amüin eere ni'itaanüin chi ouktüshikai.

³²Mayaasü antüin María nünainmüin Jesús, o'ttüsü süka süsapain nümlatalu'umüin süka kojutüin nia sütüma.

—Senyotkalee, müinka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai —sümakalaka nümüin.

³³Je ni'rapa Jesús María sünain a'yalajaa oo'ulaka na wayuukana sümaajanakan, mojukalaka ma'i naa'in sütüma.

³⁴—¿Jalashi nia e'itaaniün?

— nümakalaka namüin.

—Joo'uya Senyotkalee, pi'raiwa

— namakalaka nümüin.

³⁵Ni'yalajakalaka Jesús. ³⁶Shiasa'a nanüiki wane wayuukana:

—Aireekaija'a ma'i nia nüpüla

—müshii.

³⁷ Otta sünüiki waneeirua:
—¿Jamüshi nnojoika'a niyyajüin
paala chi wayuukai suulia ouktaa,
maa aka niyyajüin paala chi
mo'usaikai? —sümakalaka.

Nüso'ire'erüin Jesús naa'in Lázaro

³⁸ Je niüntapa Jesús
amouyuupa'amüin, mojukalaka ma'i
naa'in nüchikua. Je tü eejachire
ni'itaanüin chi ouktüshikai, wane
ipa müüsü aka saa'in sulu'upünaa paü
ke'ipolosü wane ipa miyo'u.

³⁹ —Jüsünne'era türa shirousekat
—nümakalaka Jesús namüin.

—Senyotkalee, keejuuichin,
pienchit ka'l süchiiruajee ni'itaanüin
—sümakalaka Marta tü nüshunuukat
chi ouktüshikai.

⁴⁰ Nümakalaka Jesús sümüin:
—Soto paa'lin tü tamakat
pümuin. Müinka püonujüle tanain,
pütüjaweechi aa'u chi Maleiwakai
sünain pülashaatain ma'i nia.

⁴¹ Süsünne'ennakalaka joolu'u tü
shi'ipolokat. Eirakaas müşhia Jesús
iitünaamüin sümaa maa:

—Taataa, taapüin pümuin analu'ut
maa'ulu yaa süka paapüin tanüiki.

⁴² Tatüjaas aa'uchi pia sünain paapüin
tanüiki meinshi. Tamüsü ne'e tü
pütcikat pümuin nayaalu'u na wayuu
yaakana süpüla nanoujainjanain
sünain püjünalain taya —nümakalaka
Jesús nümuin Maleiwa.

⁴³ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús,
neenajaka'a chi ouktüshikai:

—Lázaro, pujuittaa yalajee yaa
anooipa'amüin —nümakalaka
sünain emetuluin nüntüki.

⁴⁴ Nujuittaakalaka chi ouktüshikai
paala sünain ko'oin süka kuluulu
najapü, nuu'ui oo'ulaka nu'upünaa.

—Juwasta nuulia türa ko'oyookat
akan. Juu'ulaapa nu'unaiwa

nüümüwa —nümakalaka Jesús
namüin na wayuukana.

Aashajiraashii na laülaayuu judíokana sükchiki

no'utirajachin naa'in Jesús

⁴⁵ Wainma na wayuu antakana
shipialu'umüin María, anoujashii
nünain Jesús sütüma tü naa'inrakat.

⁴⁶ Otta waneeirua, o'unüsü
nanainmüin na fariseokana
sünain aküjaanamüin sükchiki
tü naa'inrakat Jesús. ⁴⁷ Je na
laülaayushiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na
fariseokana, nakotchajiraakalaka
napüshua na laülaayuu judíokana.
Namakalaka namüin:

—¿Kasa waalrüinjatka nüka chia
wayuukai? Naal'irüin wainma kasa
anasü nüttüjakat apüleerua Maleiwa
nümuuwa. ⁴⁸ Müleka woo'ulaale
nia, anoujeerü wayuu wainma
nünain. Anta meenia na sülaülakana
mma Romaje'ewaliikana, süpüla
najuttirüin tü a'waajüleekat
Maleiwa sümaa no'una'alüinjatüin
waa'in —namakalaka namüin na
laülaayuukana napüshua.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo wane
na'akajee, Caifás nünülia, chi
laülaashikai napüleerua na
sacerdote judíokana so'u juyakat tia.
Nümakalaka namüin:

—Matüjuinsalii jia jüpüshua.

⁵⁰ Nnojotsü anain müleka
wo'una'annüle aa'in wapüshua
natüma na wayuu Romaje'ewaliikana.
Shia anaka alu'u, saa'in tamüin,
ouktüle waneeshia ne'e wayuu waa'u
wayakana judíokana wapüshua
—nümakalaka namüin.

⁵¹ Tü nümakat Caifás, shia
noo'opünaa Jesús sünain

ouktüinjachin saa'ujee tü judíokolüirua süpüshua. (Tü nümakat, nnojotsü niyaawatüin aa'u jamalu'ulüin. Nnojotsü nüle'eru'ujeejatüin ne'e tü pütcikat. Nuuntüin nüküjüin shia nütüma Maleiwa süka laülaashin nia napüleerua na sacerdote judíokana so'u juyakat tia.)⁵² Nnojoishi ouktajachin ne'e Jesús naa'ujee na judíokana namüiwa, ouktajachi saa'ujee süpüshua tü nüpuñishikalüirua Maleiwa eekat sainküin mmakat, süpüla kottüinjanain naya sünain wanaawain naa'in.⁵³ Otta na laülaayuu judíokana so'ule'eya ka'ikat tia, o'ttühii sünain naashajaajiraain süchiki kasainjatüin naa'inrüin süpüla no'utirüinjachin naa'in Jesús.

⁵⁴ Je sükajee tia, nnojolichipa waraittüin ma'i Jesús na'aka na wayuukana sulu'u tü mmakat Judea. Nu'unakalaka namaa na nikirajüinkana yalajee Judeajee sulu'umüin wane pueulo kanüliakat Efraín chaa sü'ütpa'a wane isashii süpüla chainjanain naya cha'aya.

⁵⁵ Je sülü'lülapa sükalia tü mi'iraakat natüma na judíokana, tü kanüliakat Pascua, o'unüsü wayuu wainma sulu'ujee tü mmakat süpüshua chamüin cha'aya Jerusalénmüin. O'unüshii naya süpülapünaa su'ttüin tü mi'iraakat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa.⁵⁶ Je tü wayuu antakalüirua sünainmüin tü mi'iraakat, süchajaa achikichi Jesús. Wanaa sümaa sükotchijaaín sulu'u tü a'waajüelekat Maleiwa, naashajaajiraakalaka sünain maa:

—¿Anteechi cheje nia sünain tü mi'iraakat naa'in jümüin?
¿Nnojoittaajeechi antüin?

⁵⁷ Müsü sünüki tü wayuukolüirua süka saapinnüin paala natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana süka tü pütcchi makat: “Müleka sütüjaale wane wayuu naa'u Jesús sünain jalain nia, anasü müleka saapirüle waya süpüla wata'ülüin nia”.

O'yetünüsü wane “perfume”
saa'u nuu'ui Jesús

12 ¹Je aippirua ka'i süpülapünaa tü mi'iraakat Pascua, nüle'ejakalaka Jesús Betaniamüin eere kepiain Lázaro chi nüso'ire'erakai aa'in paala. ²Eesü wane ekawaa nüpüla nütüma Lázaro oo'ulaka na nuwalayuukana süpüla nee'iyatüin sümüin wayuu sünain kojutüin ma'i nia natüma. Shiitajakalaka Marta tü eküütkat. Otta müşia Lázaro, yaashi nia eküin sa'aka tü eejatkälüirua sünain tü ekawaakat nümaa Jesús. ³Shiasa María, shi'yotokalaka wane shiatüpünaa maraja “perfume” kojutüsü ma'i kanüliasü “nardo” saa'u nuu'ui Jesús süpüla shii'iyatüin nujut nümüin sümaa süla'ajaain shia süka su'wala. Jemetuuikalaka ma'i tü paükat sütüma eejanale naya.

⁴ Sa'aka tü ekaasükalüirua, eejachi chi nikirajüinkai, chi Judas Iscariotekai anülia, chi aapünjinachikai nikii Jesús sümüin wayuu. Saa'u mnøjolüin anain nümüin Judas tü saa'inrakat María,⁵ nümakalaka nümüin Jesús:

—Kojutpaja'a ma'i tü “perfumekat”.
¿Jamüsü nnojotka'a suikkünün

süpüla sükaalijiai wayuu eekai müliaiin tü süliakat? Tü süliakat, müsü aka shi'yataainjut wane wayuu so'u wane juya —nümakalaka.

⁶Je tüü, nümaka'a Judas, mnojotsü sükajeejatüin alin wayuu nüpüla eekai müliaiin, nümüsü süka ka'ruwaralin nia. Nu'lumatapü'ü apüshirü tü neerü nalü'ijapü'ükät na nikirajuinkana Jesús, saa'u niain anaajaalin shia. ⁷Nüsouktakalaka Jesús nümünin Judas:

—Kettsian, ko'uta ne'e pia.

Je nümakalaka Jesús namünin na wayuukana napüshua:

—Anasu tü saa'inrakat María tamüin, süka sünaajaalatüjülinya tü "perfumekat" süpüla sushulerüinjatüin tanain so'u tü ka'i tojoitünajachikat o'u. ⁸Je na wayuu müliaiana, eejeena jümaa waneepia süpüla jüsüläjüinjanain namünin. Otta tayakai, süpüla jachire joo yaawaa jümaa —nümakalaka Jesús namünin.

⁹Je naapüinapa achiki Jesús sünain nüle'ejüin Betaniamüin, antapaayaa müsü wayuu watta saalii nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia oo'ulaka süpüla shi'rüinjachin Lázaro chi nüso'irakai aa'in paala. ¹⁰⁻¹¹Anoujasü nünain Jesús wainma wayuu judío süka nüso'ire'erüin naa'in Lázaro. Je na laülaayuushiikana na'akjee na sacerdote jufokana, süka suu'ulaayaa sümün tü wayuukolüirua suulia oonowaa sümaa nanüiki, no'utee aalinchí Lázaro wanaa nümaa Jesús.

A'waajünüshi Jesús wanaa sümaa nüntüin Jerusalénmüin

¹²Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, aapüna achikichi Jesús

sütüma tü wayuu wattakat saalii antüsükaltürua sünainmüin tü mil'iraakat sünain nüntajachin Jerusalénmüin. ¹³Su'unakalaka tü wayuukolüirua nüpülamüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat sünain kajapulu'uyaa namünin alanatiina süpüla shi'itaainjatüin nüpüla eepünaainjachire nülatüin süpüla shii'iyatüin nujutu nümünin. Namayaa namakalaka emetuluin sünain asakaa nia:

“Aleluya”.

“Wa'waajüin chi Maleiwakai süka nüjütüin wamünin chi Aluwataashikai waa'u wayakana Israélkana”.

“Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin”.

¹⁴Nüntakalaka Jesús saa'u wane püliikü puutut, maa aka tü ashajünakat paala nüchiki sümaiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

¹⁵“Jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, nnojo mmolüin jia neema chi aluwataakai jaa'u.

Anii nia antüin jümainmüin saa'u wane püliikü puutut”.

¹⁶(Je na nikirajuinkana Jesús, mnojotsü nayaawatüin aa'u tü kasa aa'innakat so'u ka'ikat tia. Nayaawatale aa'ulu wanaa sümaa niyalennüin Jesús iipünaamüin nünainmüin Maleiwa. Sotüsü naa'in tü ashajünakat nüchiki je tü ka'i a'waatünakat o'u naa'u sütüma tü wattakat saalii wayuu.)

¹⁷⁻¹⁸Je tü wattakat saalii wayuu o'unakat nüpülamüin Jesús, sükajeejatü naapüin süchiki tü kasa anasü alatakat nümüin Lázaro, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naapüin nanainjee

na wayuu e'rajüshiikana nukua Lázaro wanaa súmaa süso'iraain naa'in sütümäa nünüiki Jesús je wanaa súmaa nujuittaain sulu'ujee tü woowirakat eejechire ni'litaanüin.¹⁹ Nayasa na fariseokana, naashajaajiraakalaka:

—Atak, anoujasü wayuu watta saalii nünain. Nnojotsü kasakainjatüin watüma tü wayuukolüirua süpüla woo'ule'erüin shia suulia o'unaa nünainmüin — müşii naya súmaa shapaain naa'in.

Aküjüshi Jesús nüchiki súnain nülü'ülüin süpüla ouktaa

²⁰S'a'aka tü antüsükalüirua súnainmüin tü mi'iraakat süpüla a'waajaa Maleiwa, eeshii eekai nnojolüin judíoin. ²¹Narütkaakalaka no'uluku nünainmüin Felipe, chi chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Betsaida cha'aya Galilea, süpüla namüinjanain nümüin:

—Ekirajüikalee, aashajaweeshi waya nümaa Jesús —namakalaka nümüin.

²²Otta müşia Felipe, nüküjakalaka shia nümüin Andrés. Je namakalaka shia nümüin Jesús.

²³Shiasa nantapa nünainmüin Jesús na wayuukana, nümakalaka Jesús namüin oo'ulaka namüin na nikirajuinkana:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla nii'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. ²⁴Tamüsü paala jümüin tü shiimiükät: Wane waüyee, mayaainje süpünajünün sulu'u palitchoin, shiasa'a süshannapa, watta saalii. Je müleka nnojorule süpünajünün, amülouijerü. Akaainjachia taya,

ouktajachi süpüla su'tte'ennüinjatüin tatüma wayuu wainma.²⁵ Chi eekai naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, ouktajachia ne'e. Alu'ujasa chi eekai nnojolüin kachipünaain naa'in nukuaippa sükajee ni'yataweein nümüin Maleiwa, ayateechi nümaa Maleiwa waneepia. ²⁶Chi wayuu eekai ni'yataweein tamüin, anashi müleka ni'litaale naa'in süpüla nünoujain tanain. Je anteechi nia cha'aya ee'ewaire taya súmaa kojuteechin nia nütüma chi Tashikai saa'u ni'yataaín tamüin — nümakalaka Jesús namüin.

²⁷Naashajaakalaka joo Jesús nümüin Maleiwa súnain maa nümüin: “Taataa, shapatüsü ma'i taa'in. ¿Jamüinjatü tanüiki pümuin joolu'u? ‘Jaliachon taya, pülatira toulia tü alatajatkat tamüin joolu'u’, ¿müinjachi taya? Nnojoleechi müin taya pümuin, süka shiainja tantüin apüla tü ouktaakat sa'akamüin wayuu. ²⁸Taataa, anakaja pii'iyatüle pukuaippa joolu'u sümüin wayuu súnain pülashaatain ma'i pia”, nümakalaka Jesús.

Süsouktakalaka joo wane pütschi iipünaajee, müsü mayaa: “Tee'iyatüitpa takuaippa sümüin wayuu súnain pülashaatain ma'i taya, je too'ulakeerü shia süchikua”, müsü. ²⁹Shiasa'a tü wayuukolüirua wattakat saalii eejatkat nü'lütpa'a Jesús, saapaiwa'aya tü pütschikat, müsü aka sütürüla juya saa'in sümüin waneeirua. Oo'ulaka saa'in sümüin waneeirua, nünüiki wane aapiee.

³⁰Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua:

—Nnojotsü tayaalujutüin tü pütschikat, jiyalujutü jiakana. ³¹Keraaitpa sükalia tü

wayuukolüirua sainküin mmakat süpüla kasalajanainjatüin sümünin saainjala nütüma Maleiwa. Otta müşhia Satanás, chi aluwataashikai naa'u, alejüneerü joolu'u nuulia tü aluwataawaakat. ³²Otta müşhia tayakai chi Shipayakai Wayuu, so'u tü ka'i akachennajachikat o'u taya süpüla ouktaa, teenakeerü wayuu sainküinjee mmakat süpüshua tanainmünin —nümataalakalaka.

³³Nümüsü Jesús tüü namüin süpüla nii'iyatüinjatüin sünain jamüninjatüin nukuaippa sünain ouktaa.

³⁴Sümakalaka tü wayuukolüirua nümünin Jesús:
—Jamalu'ut tü pümakat wamüin sünain nükachennajachin chi Shipayakai Wayuu? Shaashin tü nüshajakat Moisés nüchiki Cristo chi Nüeekajalakai Maleiwa, katajachi o'u waneepia. ³⁵Jaraija'a joo chi Shipayakai Wayuu paashajaakai achiki?
—namakalaka.

³⁵Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Tayakai, shiimüin sünain tayain anaküin süpüna wayuu je yaajeechi taya jümaa mots'o'o ne'e. Anakaja joonoole sümaa tanüki süma'inru'u yaain taya ja'aka süpüla jüttüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat, süka sülü'lülin süpüla süntüin tü piyuushikat jünainmünin. Chi eekai waraittin sa'aka piyuushi, maa'awakuu meechi. ³⁶Anasü müleka jaapawaatüle joolu'u tü shiimüinkat eeiwa'aya shia süpüla nüpüshinjanain jia Maleiwa chi aapakai shia jümuin —nümakalaka Jesús namüin.

Kettaapa nünüki namüin, o'unüshi anujulaain noulia.

Ayatsia manoujain tü wayuukolüirua nünain Jesús

³⁷Mayaainje naa'inrapü'lüin Jesús wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa su'upala tü wattakat saalii wayuu, ayatsija'a manoujain nünain. ³⁸Tüü, shia shikeraajaka tü nümakat Isaías paala, chi nünüükimaajachikai Maleiwa, tü makat:

“Maleiwakalee, ja'itairü pii'iyatüin namüin pukuaippa sünain pülashin pia,
ayatsia ne'e manoujuuin tü püchikikat waküjakat namüin”.

³⁹Nnojoliikalaka nountüin nanoujain nünain. Müshii aka saa'in wayuu eekai mo'uin, maa aka aka tü nümakat Isaías:

⁴⁰“Müleka nanoujüle nünain Maleiwa,
nüla'ajaajeerü naainjala noulia.
Otta nnojoliishii anoujain nünain.
Süka jamüin, mo'usalii naya nütüma, matüjainsalii naya nütüma,
süpüla mnjojüinjatüin nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat”.

⁴¹Tü nüküjakat Isaías, nüküjain süka shii'iyatünün nümünin nütüma Maleiwa sünain anashaateechin ma'i Jesús so'uweena wane ka'i je sünain shiyoukteechin nia wayuu.

⁴²Mayaainje manoujain wainma wayuu nünain Jesús, eesü wainma na'akajee na laülaayuu judíokana anoujain nünain. Shiasa süka mmölüin naya neema na fariseokana suulia ajuitinnaa sulu'ujee tü ekirajüleekat, nounjulajakalaka

nachiki sünain nanoujain nünain Jesús,⁴³ süka shiaín kee'íreein ma'i naa'in a'waajünaa sütümä wayuu nuuliale'eya Maleiwa.

**Kasalajaneerü sümüin wayuu
shiyouktüin tü nümakat Jesús**

⁴⁴ Naashajaakalaka Jesús nüchikua siimaa emetuluin nüntüiki: "Chi wayuu eekai nünoujain tanain, nnojoishi tayain ne'e nünouja anain tamüiwa, nünouja anainchiya chi kajünalakai taya.⁴⁵ Maa'aya aka ni'raajüle taya'aya, ni'raajüni chi kajünalakai taya.⁴⁶ Antüshi taya sa'akamüin wayuu yaa mmal'u sünain müinya aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin wayuu saa'u tü shiimüinkat tatüma. Chi eekai nünoujain tanain, nnojolichipa waraittiün sümaa piyuushi maa'awakuu müin suulia tü shiimüinkat.

⁴⁷ "Otta müşhia chi eekai naapajüin tanüiki sümaa nnojolin noonoooin sümaa, kasalajaneerü naainjala nümüin. Nnojoleechi tayain kasalajanain atüma nümüin. Süka jamüin, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla to'tte'erüinjatüin shia suulia saainjala.⁴⁸ Na wayuu eekai nayouktüin taya oo'ulaka tü tamakat namüin maa'ulu yaa, süsaleena naya tiüü so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala tü manoujainsatkälüirua.⁴⁹ Süka jamüin, tü taküjakat, nnojotsü tale'eru'ujeejatüin ne'e, naapajala tamüin chi Tashikai, chi kajünalakai taya.⁵⁰ Shia ne'e taküjaka waneepia tü naapakat tamüin chi Tashikai, süka tatüjaain saa'u sünain shiaín ee'iranajaweerüin atüma naa'in chi eekai noonoooin sümaa",

nümataalakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

**O'lojüshi Jesús noo'ui
na nikrajüinkana**

13 ¹ Je so'u tü ka'i nekaainjatkat o'u na judókana tü ekawaakanüiliakat Pascua, nütüjaaa aa'ut Jesús sünain keraain nükalia süpüla o'unaa sa'akajee tü wayuukolüirua eemüin chi Nüshikai. Je saa'u alin ma'i nüpüla waneepia na anoujashiikana nünain, ayatshija'a alin ma'i naya nüpüla pejepa nükalia süpüla ouktaa naa'ujee.

² Shiasa motsapa tü ka'ikat, nükotchiriün Jesús na nikrajüinkana sünainmün tü ekawaakat. Otta chi nikrajüinkai Judaskai anülia, chi nüchonkai Simón Iscariote, e'itaanattüjülia nikiru'u nütüma Satanás, chi sülaülakai yoljaa, süpüla naapüinjachin nikii Jesús süpüla o'utünaa aa'in.³ Nütüjaaa aa'ut Jesús sünamaa sülaülain nia kasa süpüshua nütüma chi Nüshikai, je sünain chaje'ewalin nia eejee Maleiwa je sünain nüle'ejünjachin nüchikua nünainmün.⁴ Otta süpüla nii'l'iyatüin namüin na nikrajüinkana sünain nnojölüin yaletayaain naa'in noulia, nüsha'walaakalaka joo sünainjee tü ekawaakat je naakatüin tü nüshe'inpala janakat sünain nijittaain wane tuwaaya nüse'eru'upünaa.⁵ Nipirajakalaka wane irala süka wüin. Nu'ttakalaka sünain o'lojoo noo'ui na nikrajüinkana sünamaa noosojüin shia süka tü tuwaayakat.

⁶ Je wanaa sünamaa nürütkaain nünainmün Simón Pedro,
—Senyotkalee, ¿pu'lojoojinjatü too'ui? —nümakalaka Pedro nümüin.
⁷ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Ja'itairü nnojolüin piyaawatüin maa'ulu yaa saa'u tü taa'inrakat püka, piyaawateerü aa'u mapeena —nümataalakalaka Jesús nümüin.

8—Nnojottaa —nümakalaka Pedro nümüin —Nnojotsü tachekün süpüleerua pu'lojooijatüin too'ui.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Müleka nnojoire wulein pia tatüma, nnojoleechi kasajachin pia tamüin —nümakalaka.

9—Senyotkalee, müleje shia, pu'lojole'e too'ui, tajapü je tekii süma'alee —nümakalaka Pedro nümüin Jesús.

10 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Wane wayuu súchikijee o'oojoo, wulesü nüta süpüshua. Shia ne'e che'ojaaka nümüin nu'ljoooin nuu'ui súchikijee waraittaa. Otta müşhi'iya jiakana, wuleinapa. Waneesha'alaja'a ne'e chi nnojokai wulein ja'aka —nümakalaka Jesús. 11 Nümüsü Jesús tüü süka nütüjaatujülin aa'u jaralinjachin aapüin nikii.

12 Shiasa súchikijee nu'ljoin Jesús noo'ui na nikirajüinkana, na'atüin tü nüshe'inpalajanakat sümaa nüikkalaain nüchikua eejechire paala nikaaín. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—¿Jamalu'ut saa'in jümüin tü taa'inrakat jüka? 13 "Ekirajüikalee" je "Senyotkalee" müşhii jia tamüin. Je lotüsü jünüki süka tia, süka tayainja'a chi jümakai. 14 Maa aka tayakai, chi ekirajüikai jia, chi Jüsenyotsekai, to'lojooitpa juu'ui, münjana jia'aya ju'ljoojiraainjatü juu'ui. 15 Tüü, tee'iyatia jümüin sünain nnojolüin yaletayaain taa'in juulia. Akaainjana jia namüin na juwalayuukana, nnojotsü yaletayaainjatüin jaa'in noulia.

Akaalinjiraainjana jia waneepia.

16 Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Wane wayuu eekai achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kacheppchiakai. Je wane aluwataaushi, nnojoishi alanaain nuulia chi kajünalakai. 17 Otta müşhi'iya jiakana, süka jütüjaaitpain saa'u joolu'u tüü, talatashaateena ma'i jia müleka ji'yataale namüin na juwalayuukana sümaa nnojolüin yaletayaain jaa'in noulia.

Akijüshi Jesús súchiki naapünajachin ekii

18 “Tü tamakat jümüin: ‘Wuleinapa jia’, nnojotsü jümüinjatüin jüpüshua. Tatüjaan aa'ulu jukuaippa jüpüshua süka tanekkalain jia. Otta tü kasa alateetkat joolu'u tamüin, süpülapüatü shikeraajüinjatüin tü ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü karalouktakat nüchikimaajatk Maleiwa makat: ‘Nü'ümüüichipa joolu'u taya chi ekiraashikai tamaa’.

19 “Taküjiin joolu'u jümüin tachiki süpülapüuna saapünüin tekii süpüla jünoujüinjatüin sülataapeena sünain tayain tayakai chi aküpü'ükai tachiki. 20 Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein namüin na eekai tajünalain, kamaneeshi tamülinya. Je saa'u kamaneein tamüin, kamaneeshi nia nümüin chi kajünalakai taya'aya”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

21 Súchikijee nümüin Jesús tüü, antajaasü wane shapashapataa aa'in nümüin. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Naapeechi ekii taya wane ja'akajee.

22 Neirakaajiraakalaka joo na nikirajüinkana sünain “¿Jarai

cheje eera nia?" sümüin naa'in nale'eru'u. ²³Otta müshia wane nikirajüinkai Jesú, chi aishikai ma'i nüpüla, yaashi joyotüin nü'ütpa'a. ²⁴Nujutachonkalaka napajü Simón Pedro nüümüin süpüla nüsakirünjachin Jesú sünain jaralin chi aapüünjachin nikii. ²⁵Nejejeraakalaka joo chi nikirajüinkai sünain nüsakirüin nia:

—Senyotkalee, ḷjarai chi aapüünjachika pikii? —nümakalaka nüümüin Jesú.

²⁶Nüsouktakalaka Jesú nüümüin:

—Nieechi chi tacholotikai amüin pan shiroku tü shirakat asalaa —nümakalaka.

Nücholotirakalaka joo tü pankat sünain naapüin shia nüümüin Judas, chi nüchonkai Simón Iscariote. ²⁷Je naapaapa Judas tü pankat, nikerolokalaka Satanás, chi süläülakai yoluja, nüle'eru'umüin. Nümakalaka Jesú nüümüin:

—Pu'una pümaala paa'inramaataiwa tü paa'inrajatkat.

²⁸Otta müshi'iya na nikirajüinkana yaakana sünain tü ekawaakat, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamalu'ulüin tü nümakat nüümüin Judas. ²⁹Saa'u niain Judas anaajaalin tü neerü nalü'ijapü'ükä na nikirajüinkana Jesú, aluwataanayaashi ne'e saa'in namüin waneeirua sünain ayalajaa tü kasa che'ojaakat namüin süpüla tü mi'iraakat. Oo'ulaka saa'in namüin waneeirua, aluwataanayaashi sünain asülajaa sümüin wayuu eekai miliain.

³⁰Nujuittaatalakalaka Judas yaawalaja'aya anooipa'amüin süchikijee naapaain tü pankat süpüla o'unaa nama'anajee. Piyuupa tü mmapa'akat.

Aattajaweechi Pedro naa'u Jesú

³¹Shiasa nüchikiru'u Judas, nümakalaka joo Jesú namüin na nikirajüinkana: "Müshi paala taya jüümüin tachikua: Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla nii'iyatiünjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrütünjatkat taka. Je sünainjee tü naa'inrütünjatkat taka, sütüjaajeerü aa'u wayuu süpüshua sünain pülashaatain ma'i nia. ³²Je sütüjaapa wayuu naa'u sünain pülashaatain ma'i nia, nii'iyatamaateerü sümüin sünain anashaatain ma'i taya maa aka niakai.

³³"Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, yaashi ne'e taya jümaa motso'o. Jüchajaweechi achiki taya sümää nnojoleechin jüntüin tanain, süka nnojoliyülin juuntüin o'unaa chamüin eemüünjachire to'unüin, maa aka tü tamakat paala namüin na laülaayuu judfokana.

³⁴"Otta müsia joolu'u, tü taluwataainjatkat anain jia, kasa jeket. Taluwataain jia joolu'u sünain aijiraainjanain jia jüpüla wane'ewaire jukua maa aka alin jia tapüla. ³⁵Müleka shiimüinre sünain aijiraain jia jüpüla, ayaawatüneena jia sütuma wayuu süpüshua sünain tekirajanain jia", nümataalakalaka Jesú namüin na nikirajüinkana.

³⁶—Senyotkalee, ḷjalainjachi pia o'unüin? —nümakalaka Simón Pedro nüümüin.

Nüsouktakalaka Jesú:

—Nnojoyülia puuntüin o'unaa tamaa joolu'u chaa eemüünjachire taya. Alu'ujasa mapeena, tamaajeechi pia chamüin — nümataalakalaka nüümüin.

³⁷—Senyotkalee, ḋjamüshikai nnojoika'a tountajachin o'unaa pümaa joolu'u? O'uneshi taya pümaa, ja'itashi taya o'utünüin aa'in pünainjee —nümakalaka Pedro nümüin.

³⁸Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —¿Shiimiin ma'i tü pümakat tamüin sünain yapain pia süpüla ouktaa tanainjee? Taküjiin paala pümin tü shiimüinkat: Süpülapünaa nükootale'erajüin wane kaliina so'u aikat tüü, aattajaweechi pia paa'u apünüintua sünain pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümüin.

Naashin Jesús, a'aniraasü
nukuaippa nümaa Maleiwa

14 ¹Ayatüshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana sünain nümüin namüin: “Nnojo mojuin jaa'in. Anakaja ayatüle jia sünain jünoujain nünain Maleiwa maa'aya aka tana'inya. ²Chaa eere kepiain chi Tashikai, wainma ma'i paü. O'uneschi taya joolu'u chamüin jüpileerua süpüla yapainjatüin tatüma tü paükalüirua jüpüla. Müleka nnojoruleje een shia, nnojotsüje taküjin achiki jümüin. ³Aniin taya o'unüinjachin joolu'u süpüla yapainjatüin tatüma tü paükalüirua jüpüla, ale'ejeechi taya joo'omüin süpüla tasaajüin jia süpüla chainjanain jia eere taya. ⁴Jütüjaaa aa'ulu eemüinjachire to'unüin otta jalapünaainjanain jia süpüla jüntüin chamüin”, nümataalakalaka Jesús namüin.

⁵Aashajaashi joo Tomás, wane chi nikirajüinkai Jesús:

—Senyotkalee, nnojotsü watüjaain aa'u eemüinjachire pu'unüin, shaleeka watüjaweematüin aa'u

jalapünaainjanain waya süpüla wantüin chamüin.

⁶Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Tayakai, taya chi süntajachikai akajee wayuu nünainmüin Maleiwa, süka tayain ee'iyatüin sümüin tü shiimüinkat nüchikikat Maleiwa süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpüla eeinjatüin nümaa waneepia. Chi e'raajirakai Maleiwa, taya tayakai tamüwa.

⁷Müleka shiimüinreje sünain ji'raajüin ma'i taya, ji'raajüinje chi Tashikai wanaa tamaa. Je shiasa joolu'u, ji'raajeechi chi Tashikai sünainjee tü naa'inrüinjatkat taka —nümataalakalaka Jesús nümüin Tomás.

⁸Nüsouktakalaka wane'eya, chi Felipekai anülia:

—Senyotkalee, müleka pii'iyatüle wamüin chi Püshikai, aneerü waal'in sumaa.

⁹Nüsouktakalaka Jesús nümüin: —Atak, ja'itaichiyala'a kakaliaichin taya jümaa, nnojoliyüitta'aya pi'raajüin taya. Chi eekai ni'rüin taya, ni'rüin chi Tashika'iya. ḋJamalu'utka'a pütüma “Pii'iyata wamüin chi Püshikai” pümakalaka tamüin? ¹⁰ ḋJamüsü nnojotka'a pünoujain tanain sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa? —nümakalaka Jesús nümüin Felipe.

Aashajaashi joo Jesús namüin napüshua: “Tü pütchi taküjpü'ükä jümüin, nnojotsü pütchi ne'e tale'eru'ujeejatü. Je tü kasa anasü taa'inpü'ükä, tountüin taa'irüin süka sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa. ¹¹Anakaja jünoujüle tü tamakat jümüin sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi

Tashikai je sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa. Müleka isale shia jüchiki jünoujain, jünouja shia tamüin sünainjee ji'rüin tü kasa anasü taa'irrapü'ükat, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

¹²“Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, nuunteeerü naa'irnrüin kasa anasü makat aka saa'in tü taa'irrapü'ükat ju'upala. Je tü naa'inreetkat, alana'aleejeeria sünain anain ma'i suuliale'eya tü taa'irrapü'ükat, süka to'unünjachin eemüin chi Tashikai. ¹³Je süpüshua tü kasa jüchunteetkat nümüin chi Tashikai saa'u tapüshin jia, taa'irreerü shia süpüla nütüjaanünjachin aa'u sünain anashaatain ma'i nia süttüma tü taa'irreerü jümüin, tayakai chi Nüchonkai. ¹⁴Otta süpüshua tü jüchuntakat tamüin tayakai saa'u tapüshin jia, taa'irreerü jümüin”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naashin Jesús, ajütünajachi chi Naa'inkai Maleiwa

¹⁵Ayatshi aashajaain joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünain müin mayaa: “Müleka aire ma'i taya jüpüla, jaa'a meena jia sümüin tü taluwataapü'ükat anain jia. ¹⁶Otta müşhia tayakai, tachunteerü nümüin chi Tashikai süpüla nütüjiin wane Akaalijü'iya maa aka tayakai süpüla eeinjachin jümäa waneepia. ¹⁷Nieechi chi Naa'inkai Maleiwa, chi ekirajeechikai jia sünain tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Otta tü wayuukolüirua eekai manoujain tanain, nnojoleechi kapülain saa'in nia, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u nukuaippa je

süka mochoojüin nia so'u. Alu'ujasa jiakana, ji'raajüin süka eein nia jümaa. Je mapeena, sulu'ujeechi jaal'in.

¹⁸“Nnojoleena makatüin jia jümüiwa sünain makaalijuwaa tatüma. Ale'ejeechi taya jünainmüin.

¹⁹Che'ojaasü moto'o ne'e süpüla nnojoireejachin shi'rüin taya wayuu eekai manoujain tanain. Alu'ujasa jiakana, ji'reechi taya. Saa'u katünjatüin to'u süchikua, akaweenia jiakana kateena o'u nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ²⁰Je so'u tü ka'i nütüütüneechikat o'u jünainmüin chi Naa'inkai Maleiwa, jütijaweechi aa'u taya sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain jukuaippa tamaa maa'aya aka takuaippa jüma'aya. ²¹Chi eekai noonooin sümäa tü taluwataakat anain nia, nia'aya aika apüla taya. Je saa'u alin taya nüpüla, aijeechi nia nüpüla chi Tashikai. Je aijeechi nia tapülaya sümäa tee'iyatiin takuaippa nümüin”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²²Nüsouktakalaka wane nikirajüin, chi kanüliakai Judas (nnojoishi niain chi Judas Iscariotekai):

—Senyotkalee, maa aka pii'iyatiinjatüin pukuaippa wamüin, ɿjamaka'a nnojolüinjatka'a pii'iyatiin pukuaippa namüin na manoujainsaliikana? —nümakalaka.

²³Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tamüsü paala pümuin süchikua: Chi eekai alin apüla taya, oonoweechi sümäa tü tekirajakat anain. Aijeechi nia'aya nüpüla chi Tashikai je anteeda waya nünainmüin süpüla nümaain waya waneepia. ²⁴Otta chi eekai nnojolüin

noonooin sümaa tü tekirajakat anain, tü nuluwataakat anain taya, maalinsai taya nüpüla. Je tü pütchi tamakat ayouktünakat sütümäa wayuu sainküin mma sünain alin ma'i nia tapüla", nümakalaka Jesús namünin na nikirajuinkana. Je kettaapa nünüiki namüin, "Joo'uya wo'unaiwa yaajee", müshi nia namüin.

²⁵Nümakalaka joo namüin napüshua na nikirajuinkana: "Tamüüin tüü süma'inru'u yaayülin taya jümaa. ²⁶Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi Akaaliijükai, ajütüneechi jünainmüin nütüma chi Tashikai sünainjee tapüshin jia. Nikirajeena jia sünain kasa süpüshua noo'opünaa Maleiwa je nüso'ireerü jaa'in sünain süpüshua tü tamapü'ükät jümuin. ²⁷Aapüneerü joolu'u wane anaa jümuin. Je chi aapüinjachikai shia jümuin, taya tayakai chi Jüsenyotsekai. Otta tü anaa taapajatkat jümuin, nnojotsü müin aka saa'in tü anaa saapakat wayuu. Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jaa'in sümaa mmolüin jia seema tü kasa alateetkat.

²⁸"Soto jaa'in tü tamakat jümuin: Mayaainge to'unajachin juulia, ale'ejeechi taya tachikua jünainmüin. Müleka aireje'eya ma'i taya jüpüla, talateeriije jaa'in sümaa to'unajachin eemüin chi Tashikai, süka laülaain nia toulia. ²⁹Tamüsü jümuin tüü süpülapünaa to'unüin, süpüla jünoujnjatüin sünain pansaain tanüiki sülataapeena tü tamakat. ³⁰Alü'ütsü joo süpüla kettaain taashajala jümaa, süka nüntamaateechin Satanás. Mayaainge nuluwataain saa'u wayuu sainküin mma, nnojoshi laülaain nia taa'u. ³¹Chi toonookai amaa waneepia, nia chi Tashikai. Je joolu'u saa'u taa'inrüinjatüin

attüjaaneerü aa'u sütümäa wayuu sainküin mma sünain alin ma'i nia tapüla", nümakalaka Jesús namünin na nikirajuinkana. Je kettaapa nünüiki namüin, "Joo'uya wo'unaiwa yaajee", müshi nia namüin.

Nukuaippa chi wayuu a'aniraakai akuaiipa nümaa Jesús

15 ¹Je sünain waraittain Jesús, yootüshi nia namaa na nikirajuinkana sünain nümuin namüin: "Wane sütüna wunu'u, kachonsü shia süka sünain shia tü wunu'ukot, akaweenia jiakana juunteeerü jaa'inrüin kasa anasü sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Taya'aya tayakai chi wunu'u shiimünshikai süka tayain tamüiwa suuntaka akajee wayuu saa'inrüin kasa anasü. Otta chi Tashikai, müshi aka naa'in wane a'yataai sulu'u yüüja, süka nükaalijain jia süpüla juuntünjatüin jaa'inrüin kasa anasü. ²Akaajasa müleka nnojorule jaa'inrüin kasa anasü, meena aka jia saa'in tü sütünakalüirua wunu'u ashottünakat nütüma chi aa'innmajükai saalijee machonwaa. Alu'ujasa chi aa'inrakai kasa anasü, wuleerü naa'in nütüma Maleiwa süpüla nuuntünjatüin naa'inrüin waneepia kasa anasü, maa aka tü wunu'u anaatünakat ma'i atüna süpüla ayatüinjatüin kachoin. ³Je jiakana, wuleitpa jaa'in sütümäa tü pütchi tamapü'ükät jümuin. ⁴Müleka ayatüle sa'aniraain jukuaippa tamaa, ayateerü juuntüin tatüma aa'inraa kasa anasü. Nnojorule kachetüin sütüna wane wunu'u sünain, machonjeerü tü sütünakat. Akaweenia jiakana, nnojoleerü

juuntüin jaa'irnrüin kasa anasü müleka nnojorule ayatüin jia tanain.

⁵“Tayakai, müşhi aka saa'in tü wunu'ukot. Otta jiakana, müşhi aka saa'in tü sütünakat. Süka jamüin, chi wayuu eekai ayatüin sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa je takuaippa nümaa, naa'lireerü wainma kasa anasü. Müleka nnojorule ayatüin jia tanain, nnojoleerü juuntüin jaa'irnrüin kasa anasü. ⁶Chi wayuu eekai nnojoliin sa'aniraain nukuaippa tamaa, müşhi aka saa'in wane sütuna wunu'u eekai süshottünün sümää sükotchijüniin süpüla a'ajünaa jutpa. ⁷Otta müleka sa'aniraale jukuaippa tamaa sümää joonoooin sümää tanüiki, jüchunta nümuin chi Tashikai tü kasa kee'ireekat jaa'in, je aapüneerü shia jümuin. ⁸Müleka jaa'irrule ma'i wainma kasa anasü, a'waa'jüneechi chi Tashikai sünainjee tia je atüjaaneena aa'u sümää tekirajuin jia.

⁹“Maa aka alin taya nüpüla chi Tashikai, aishii jia tapülaya. Joonoo jumala sümää tanüiki süpüla ayatüinjanain jia alin tapüla. ¹⁰Müleka joonoole sümää tü taluwataakat anain jia, ayateena jia alin tapüla, maa aka ayatüin alin taya nüpüla chi Tashikai saa'u toonoo sümää tü nuluwataakat anain taya. ¹¹Taküjin jümuin tü süpüla talatashaatainjatüin ma'i waneepia jaa'in tanainjee.

¹²“Tü taluwataakat anain jia, shia tüü: Ajiraa jia jüpüla maa aka alin jia tapüla. ¹³Wane wayuu, aapajiraakai nukuaippa süpüla ouktaa saa'ujee nütünajutüirua, miyo'ushaata ma'i naalii nüpüla. ¹⁴‘Tatünajut’ meechi taya jümuin müleka joonoole waneepia sümää tü

taluwataakat anain jia. ¹⁵Nnojoleena ‘tachepchia’ tamüin jia. Süka jamüin, wane achepchiee, nnojotsü aküjünün nümuin tü naa'lirrakat chi nülaamainkai. Alu'ujasa jiakana, ‘tatünajut’ tamüshii jia süka taküjin jümuin süpüshua tü aküjünakat tamüin nütüma chi Tashikai. ¹⁶Nnojoishi jüneekajalain taya, jia taneekajalaka. Te'itaain jia süpüla jaa'irnrüinjatüin wainma kasa anasü matüjainkat amalajawaa. Müleka jaa'irrule tia, naa'lireerü chi Tashikai jümuin süpüshua tü juchuntakat nümuin saa'u tapüshin jia. ¹⁷Nnojo motüin jaa'in tü taluwataakat anain jia makat: Ajiraa jia jüpüla”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Maaliisalii na anoujashiikana napüla na manoujainsaliikana

¹⁸Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Müleka kanainre jia saa'in tü manoujainsatkallüirua, soto jaa'in sünain tayain kanain saa'in palajana. ¹⁹Müleka wanaawaleje jaa'in nama, aishiije jia napüla maa aka alin napüla na wanaawakana nama. Otta süka taneekajalain jia na'akajee, nnojoishi wanaawain jia nama. Je sükajee tüü, maalinsalii jia napüla. ²⁰Soto jaa'in tü püitchi tamayütkat jümuin makat: ‘Wane wayuu eekai achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kacheppchiakai’. Maa aka eein wayuu kapülakat aa'in tü tekirajakat anain, meenia jiakana atüma'aya. Je maa aka eein wayuu eekai ni'rüin wayumüin tamüin, akaweenia jiakana atüma'aya. ²¹Meena jia atümaa saa'u tapüshin jia je saa'u nnojolin ne'raajüin chi kajünalakai taya.

²²“Müleka nnojoireje tantüin na'akamüin na manoujainsaliikana

sünain ekirajaa naya, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta müsia saa'u tantüichipain na'akamüin, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki.²³ Je chi eekai kanain naa'in taya, kanainshi naa'in chi Tashikai wanaa tama'aya.²⁴ Müleka nnojoireje taal'inriuin no'upala tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta mayaainje ne'rüin tü kasa anasü taal'inrapü'lükat, ayatshiija'a kanain naa'in taya oo'ulaka chi Tashika'iya.²⁵ Müsü nakuapippa süpüla shikeraajüinjatüin tü püitchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkatt Maleiwa makat: 'Nnojotsü kasain kanainjeein na'ürula tanain'.

²⁶"Nüntapeena jünainmünin chi Akaalijüikai, chi Naa'inkai Maleiwa, chi tajüteechikai chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai, nii'iyateerü jümüin süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Je aashajaweechi nia tachiki jümaa.²⁷ Otta müshi'iya jiakanaya, anashii müleka jüküjüle tachiki sümüin wayuu, süka jiainja'a tamaatüjüli'inya to'ttoiwa'aya sünain ekirajaa wayuu.

16 ¹"Taküjin jümüin süpüshua tüü süpüla sotüinjatüin jaa'in tanüiki ji'rappa müliaa suulia sümälaja'alaain jünoula tanain.² So'uweena wane ka'i, ajünajaaneena jia sulu'ujee tü ekirajüleekat. Je chi eekai nu'uteein jaa'in, talateechi Maleiwa nümaa naashin müleka nu'utüle jaa'in.³ Naa'inreerü kasa mojusü eekai müin aka tia, süka nnojolin ne'raajüin chi Maleiwakai je süka nnojolin ne'raajüin tayaka'iya.

⁴Taküjin jümüin joolu'u tüü tama'ichiki süpüla sotüinjatüin jaa'in shia mapeena ji'rappa tü müliaakat. Nnojotsü taküjapü'tüin shia jümüin paalainka süka aniiyüli'inya taya jümaa", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü naa'inreerkat chi Naa'inkai Maleiwa

⁵⁻⁶Aashajaaashi Jesús nüchikua namüin: "Je joolu'u, o'unajachi taya jüma'anajee eemüin chi Tashikai chi kajünalakai taya. Tatüjaaa aal'ulü jamüin nnojoka'a jüsakirüin taya sünain jalämüinjachin taya. Shia süka mojushaatain ma'i jaal'in sütümäa tü kasa tamayüktat jümüin.⁷ Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Müleka to'unüle jüma'anajee, jiainjana anaka sükajee, süka tajüteechin jünainmünin chi Akaalijüikai. Müleka yaale taya jümaa, nnojoleechi antüin.

⁸"Je nüntapa yaamüin, nii'iyateerü sümüin wayuu eekai manoujain tanain sünain nnojoliin lotüin tü sünoujakat anain. Süka jamüin, nnojotsü nanoujain tü shiimüinkat sünain kaainjaraliin naya, sünain maainjalasalin tayakai, je sünain kasalajaneerüin namüin naainjala so'uweena wane ka'i.⁹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasain wayuu tü aainjalaakat, süka nayouktüin anoujaa tanain.¹⁰ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain wayuuin maainjalasai taya, süka to'unüinjachin nünainmünin chi Tashikai sümää nnojoleechin taya shi'rüin wayuu.¹¹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasalajaneerüin namüin naainjala, süka kasalajanaipain nümuin naainjala Satanás, chi aluwataashikai naa'u na manoujainsaliikana sainküin mma.

¹²“Wainma tü pütchi isakat süpüla taküjuin jümüin. Otta nnojoleerü taküjuin jümüin süpüshua, süka kapüleejeerüin jümüin jiyaawatüin saa'u maa'lulu yaa. ¹³Otta müşia chi Naa'inkai Maleiwa nüntapa, chi ekirajeechikai jia sünain tü shiimüinkat, nükaalijjeena jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Tü nümuinjatkat jümüin, nnojoleerü pütchi ne'e nüle'eru'ujejetü. Sheerü nüküjaka tü aküjünakat nümuin. Je naapireena jia süchiki tü kasa alateetkat mapeena. ¹⁴⁻¹⁵Chi Tashikai, nüküjuin tamüin süchiki kasa süpüshua. Otta tü nüküjakan tamüin, shia taküjapü'ükat jümüin. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nüso'ireertü jaa'in sünain tü taküjapü'ükat jümüin. Je sünainjee nikirajeenain jia sünain tü taküjakat, kojuteechi taya jüttüma.

¹⁶“Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jamüinjatü naa'in na nikirajüinkana nükükiru'u Jesús

¹⁷Naashajaajiraakalaka joo wane ne'ipa na nikirajüinkana sünain maa:

—¿Jamalu'ut cheje nünuiki wamüin sünain: “Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, makat? ¿Je jamalu'ut tü nümakat wamüin sünain: “Süka to'unüinjachin nünaainmüin chi Tashikai”, makat? —namajiraakalaka.

¹⁸Ayatshii naya sünain nasakijiraain sünain:

—¿Jamalu'ut cheje nünuiki wamüin sünain: “Je joolu'u

motsomüin”, oo'ulaka “Shiasa palitchon ka'i”, makat? Nnojotsü wayaawatüin aa'u tü nümakat wamüin.

¹⁹Otta müşia Jesús, süka nütiijaain saa'u sünain nasakireein nia süchiki tü nümakat paala namüin, nümakalaka namüin:

—¿Aashajaajiraashii jia sünain tü tamakat sünain: “Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”, makat? ²⁰Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Mojejerü ma'i jaa'in sümaa ji'yalajüin mapeena. Otta tü manoujainsatkalüirua sainküin mma, talateerü saa'in. Mayaainje mojejerü jaal'in, talateerü jaa'in süchikijee.

²¹“Wane jierü eekai jemeyultüin, aisü sümüin saalii tü süchonkot. Otta süchikijee jemeyulüin, anasü. Motüsü saa'in tü müliaakat süka talatiin ma'i saa'in sujuittapa süchon. ²²Müshii aka jiakana sünain mojuin jaa'in joolu'u. Otta süchikijee mapa ji'rapa taya, talateerü ma'i jaa'in. Je nnojoleerü oo'ulaain juulia tü talataakat aa'in. ²³Je so'uweena ka'ikat tia, nnojoleechi taya jüsakirüin sünain wane kasa. Shiimüin tü tamakat jümüin: Kasa süpüshua eekai juchunteerin nümuin chi Tashikai sünainjee jaain tapüshin, naapeerü shia jümüin.

²⁴Je jüchuntaiwa'aya nümuin chi Tashikai paala, nnojotsü juchuntüin sünainjee jaain tapüshin. Otta müsia joolu'u, anakaja jüchuntüle sünainjee jaain tapüshin, je aapüneerü tü kasa jüchuntakat jümüin nüttüma. Je talatashaateerü ma'i jaa'in süka tia”, nü mataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²⁵Ayatüshi Jesús aashajaain namaa: "Aktüjüshi taya nüchiki chi Tashikai jümuin süka sukuaiippa tü kasa e'nnaaajünakat sainkünin mma. Otta so'uweena wane ka'i, nnojoleechi müin aka taya joolu'u sünain ekirajaa jia, alu'ujasa lotüinjatu tanüiki nüchiki. ²⁶Je so'u ka'ikat tia, nnojoleechi taya in chi achuntakai nümuin chi Tashikai jaa'ujee. Alu'ujasa juunteeü jüchuntüin nümuin jiakana sünainjee jaain tapüshin, ²⁷süka alin jia nüpüla niaka'iya. Aishii jia nüpüla chi Tashikai süka alin taya jüpuüla je süka jünoujain sünain nüma'anajeejachin taya. ²⁸Shiimüin sünain tantüshin chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai yaamüin yaa sa'akamüin wayuu. Je joolu'u, o'uneechi taya tachikua sa'akajee wayuu eemüin chi Tashikai", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

²⁹Namakalaka na nikirajuinkana nümuin:

—Atak, lotüitpa joo pünüiki wamüin je nnojolüitpa paashajaain süka sukuaiippa tü kasa e'nnaaajünakat sainkünin mma. ³⁰Watüjaaichipa aa'u pia sünain piyawatüin saa'u kasa süpuühua. Müleka wasakireere pia sünain wane kasa, pütujaatüjulia aa'ut tü jültüjakat waa'in. Sükajee tü, anoujainapa waya süka süpuühua waa'in sünain püntüshin nüma'anajee Maleiwa —namakalaka nümuin Jesús.

³¹Nüsouktakalaka Jesús namüin: —¿Shiimüin cheje eera sünain jünoujainapain süka süpuühua jaa'in? ³²Alü'ütsü jükalia süpuüla ju'walakajaain wane'ewa'ire jukua. Shiimüin sünain süntüitpain tü

jükaliakat süpuüla jüputüinjachin taya sümaa jüle'ejüin jipialu'umüin. Otta müşia tayakai, nnojoleechi tamüiwain süka eein chi Tashikai waneepia tamaa.

³³"Taküjain jümuin tüü süpuüla anainjanain jia sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Mayaashijie mülieenain jia mapeena sütümä tü kasa mojusü saa'inreetkat tü manoujainsatkälüirua jüka, anakaja joolu'u talatüle jaa'in süka tayamülüüchipain chi aluwataashikai naa'u na manoujainsaliikana", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Achuntüshi naa'ujiraa Jesús nümuin Maleiwa

17 ¹Shiisa süchikijee naashajaain Jesús namaa na nikirajuinkana, eirakaashi nia iipünaamüin süpuüla aashajawaa nümaa Maleiwa:

"Taataa, kettaasi joo takalia süpuüla ouktaa. Anakaja joolu'u müleka pil'iyatiüle sümuin wayuu tü kasa anashaatasü paa'linrüinjatkat taka tayakai chi Püchonkai süpuüla sütijaainjatüin aa'u wayuu süpuühua sünain pülashaatain ma'i pia. ²E'itaanüshi taya püüma süpuüla laülaainjachin saa'u wayuu süpuühua. Otta müşia tü wayuukolüirua e'itaanakat püüma tajapulu'u, pücheküin süpuülerua shii'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpuüla eeinjanain naya pümaa waneepia.

³"Chi wayuu ee'iranajaaitpakai aa'in, nuuntüin niyawatüin joolu'u saa'u tü shiimüin ekirajünakat püchiki sünain waneeshin pia sünain Maleiwain, je tachiki tayakai Jesucristo

sünain püjünalain taya sa'akamüin wayuu. ⁴Saa'u tekeraajüin süpüshua tü puluwataakat anain taya, tee'iyatüitpa pukuaippa sümüin wayuu süpüshua sainküin mma sünain anashaatain ma'i pia. ⁵Taataa, anakaja müleka kojuttüle taya pütüma joolu'u chaa iipünaa eere pia, maa aka kojutpü'iin taya pütüma sümäiwa paala nnojolüiwa'aya sükumajünün tü kasakat süpüshua.

**Achuntüshi Jesú斯 naa'u
na nikirajüinkana**

⁶“Taataa, na tekirajüinkana, na aneekuushikana pütüma sa'akajee wayuu, tee'iyatüin pukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i pia. Saa'u püpüshin naya, pi'itaain naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana. Je noonootpain sümäa pünüiki. ⁷Otta müsia joolu'u, natüjaaitpa aa'u sünain shiimüin pünainjeejätüin süpüshua tü püküjakat tamüin. ⁸Tü pütkihat püküjapü'ükät tamüin, taküjain shia namüin je kapülasü naal'in tanüiki. Natüjaaa aa'ut sünain shiimüin tantüshin püma'anajee je nanoujain sünain püjünalain taya sa'akamüin wayuu.

⁹“Taataa, achuntüshi joolu'u taya pümuin naa'u na tekirajüinkana. Nnojoishi taya achuntüin pümuin saa'u wayuu eekai nnojolüin sünoujain tanain, alu'ujasa naa'u nayakana süka nayain na aneekuushikana pütüma je süka nayain püpüshin. ¹⁰Je saa'u püpüshin naya, tapüshi tayaka'iya. Je süka nanoujain tanain, na'waajüin ma'i taya.

¹¹“Nnojoleechi makatiin taya yaaya sa'aka wayuu, süka

to'unajachin pünainmüin. Otta müshi'iya na tekirajüinkana, makateena naya yaaya sa'aka tü wayuu manoujainsatkälürua. Taataa, pia A'waajünakai, tachuntüin pümuin sünain paa'lmajüinjanain na tekirajüinkana süpüla wanaawajiraain naa'in maa aka wayakana sünain wanaawajiraain wa'a'in. Paa'lmajaa naya süka tü püpülainkat. Saa'u paapüin tü püpülainkat tamüin paala, ¹²tountüin taa'l'majüin naya wanaa sümäa eepü'iin taya namaa. Je süka taa'l'majüin naya suulia kasa eekai mojuin, nnojoliishii naya ojutuuin. Waneeshia ne'e niain Judas ojutuuin süpüla amüloolin, chi e'itaanattijüika'iya süpüla tia, süpüla shikeraajüinjatüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

¹³“O'uneechi taya joolu'u pünainmüin. Otta süka yaayülin taya sa'aka wayuu, aashajaashi taya pümaa joolu'u süpüla talatashaatain ma'i naa'in na tekirajüinkana sütümajee tanüiki maa aka tayakai sünain talatüin taa'in. ¹⁴Taküjüitpa namüin süpüshua tü püküjakat tamüin. Akatsa'a maalin naya süpüla tü manoujainsatkälürua, süka nnojoliin süpüshin naya maa aka tayakai sünain nnojolin süpüshinya.

¹⁵“Nnojoishi taya achuntüin pümuin süpüla püsaajüinjanain naya sa'akajee tü wayuukolüirua eekai manoujain, alu'ujasa süpüla paa'lmajüinjanain naya nuulia chi Kama'ürakai. ¹⁶Nnojoliishii süpüshin naya

tü manoujainsatkalüirua, maa aka tayakai sünain nnojolin süpušhinya.¹⁷ Anakaja müleka pükatarüle naya pünainmüin sütümajee tü pünüiki shiimüinkat pi'itaakat napüleerua süpüla noonooin sümaa.¹⁸ Je maa aka püjütüin taya sa'akamüin wayuu, tajütüin na tekirajüinkanaya sa'akamüin.¹⁹ Je takatalaaín pünainmüin süpüla jüüjüün taya pümuin süpüla nakatannüinjanain pünainmüin na tekirajüinkanaya", nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa sünain nüchuntüin naa'u na nikirajüinkana.

**Achuntüshi Jesús naa'u
napüshua na anoujashiikana**

²⁰ Ayatshi Jesús achuntüin nümüin Maleiwa: "Nnojoishi taya achuntüin joolu'u pümuin naa'u na tekirajüinkana ne'e namüiwa. Achuntüshi taya'aya naa'u na wayuu anoujainjanakana tanain sütuma tü nekirajüinjatkat anain na tekirajüinkana.²¹ Taataa, achuntüshi taya pümuin naa'u na anoujashiikana napüshua stüpüla wanaawajiraainjatüin naa'in. Maa aka sa'aniraain pukuaippa tamaa je sa'aniraain takuaippa püma'aya, tacheküin müleka sa'aniraale nakuappa wamaa süpüla shiyaawatuinjatüin aa'u wayuu süpušhua sainküni mma sünain tajütüushin püntüma.

²² "Tee'iyatütpa sünain kojutüin naya tatüma, maa aka kojutüin taya püntüma paala sümäwa, süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in, maa aka wayakana sünain wanaawajiraain waal'in.²³ Saa'u sa'aniraain takuaippa nama, maa aka sa'aniraain

pukuaippa tamaa, tachuntüin süpüla wanaawajiraainjatüin ma'i naa'in waneepia. Je müleka wanaawajiraale naa'in, sütujaajeerü aa'u wayuu süpušhua sünain ajütüushin taya püntüma je sünain alin naya püpiila maa aka alin püpiila tayaka'iyia.

²⁴ "Taataa, na wayuu e'itaanakana püntüma tajapulu'u, tacheküin napüleerua tamaainjanain naya chaa eere taya, süpüla ne'rüinjachin taya sünain anashaatain ma'i. Shiimüin sünain kojutüin ma'i taya püntüma süka alin taya püpiila sümäwa paala nnojolüiwa'aya sükumajüniin tü kasakat süpušhua.

²⁵ "Taataa, pia lotokai akuaippa sünain kasalajanain püntüma sümüin wayuu saainjala, mayaainje nnojolin shi'raajüin pia wayuu eekai manoujain, te'raajüin pia tayakai. Je na anoujashiikana, natüjaaa aa'ulu sümäa püjünlain taya,²⁶ sükajee tee'iyatütpain pukuaippa namüin. Je ayateechi taya sünain tee'iyatüin shia namüin süpüla aijiraainjanain naya napüla maa aka alin taya püpüla, je süpüla sa'aniraainjatüin takuaippa nama", nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

Aapünüsü nikii Jesús nüntüma Judas

18 ¹ Shiasa süchikjee nüchuntüin Jesús nümüin chi Nüshikai, nu'unakalaka nama na nikirajüinkana waneemüin sa'ata wane luwopu kanüliakat Cedrón, suupünaamüin wane wunu'ulia kanüliasü Olivos.

² Otta müşhia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, ni'raajüin tü wunu'uliakat

süka noutkajaapü'üin cha'aya
Jesús namaa na nikirajüinkana.
³Nüntakalaka joo Judas eemüin
Jesús sümaa wane surulaalüirua je
wane suwaariase tü a'waajüleekat
Maleiwa ajütünakana natüma
na fariseokana je natüma na
laülaashikana na'akajee na
sacerdote judíokana. Kajapulu'uya
müshii chajaruuta oo'ulaka
kasimo'uya müshii süpüla
nanaküin tü wopukot. ⁴Otta Jesús,
sünain nütüjaain saa'u süpüshua
tü aa'innüinjatkat joolu'u nüka,
nürütkaakalaka sünainmüin tü
surulaatkaliirua sünain nüsakirüin
naya:

—¿Jarai jüchajaaka achiki?
⁵—Jesús chi Nazaretje'ewaikai
—namakalaka.

—Taya'aya tayakai —nümakalaka
Jesús namüin.

Otta müshia Judas chi aapakai
nikii, eejachi sha'watuin namaa
na surulaatkana. ⁶Je wanaa
sümaa nümuin Jesús namüin:
“Taya'aya tayakai”, ansünajaashii
sünain no'nnaajaain mmalu'u.

⁷Nüsakirakalaka joo Jesús nüchikua:
—¿Jarai jüchajaaka achiki?
—Nia Jesús chi Nazaretje'ewaikai
—namakalaka nümuin.

⁸—Tamuinapa'asa jia sünain
taya'ayain tayakai. Müleka tayale
jüchajaain, juu'ulaa no'unaiwa
na wayuu yaakana tamaa
—nümakalaka namüin.

⁹Müsü nünüiki Jesús süpüla
shikeraajüinjattüin tü nümakat paala
sünain maa: “Nnojotsü amüloulin
toulia waneeskaije'e na'akajee
napüshua na ni'itaakana Maleiwa
süpüla nayain tapüshin”.

¹⁰Je Simón Pedro, nuwatalakala
noo'omüin wane nüchepchia

chi laülaashikai napiüleerua na
sacerdote judíokana sümaa wane
chajaruuta. Nüchoto'oleekalaka
tü nüche'e nikialu'ujeejatkat. Otta
müshia chiache pchueekai, Malco
nünülia. ¹¹Nümakalaka Jesús
nümuin Pedro:

—Pi'itaa püchajaruutse süchikua
sulu'u süta. Acheküsi talatirüin
tü müliaa nüchekakat chi Tashikai
tapiüleerua.

O'uninnüshi Jesús nünainmüin Anás

¹²Chi sülaülashikai surulaat
namaa na surulaatkana je na
suwaariasekana tü a'waajüleekat
Maleiwa, amaanüshi Jesús natüma
¹³sünain kapüin nia süpüla
no'unirüin nia palajana nünainmüin
Anás. Nia nüshimiaka Caifás
chi laülaashikai so'u juyakat tia
napüleerua na sacerdote judíokana.

¹⁴Chi Caifás kai anülia, nia maka
paala namüin na laülaayuu
judíokana sünain maa: “Shia anaka
alu'u, saa'in tamüin, ouktüle
waneshia ne'e wayuu waa'u
wayakana judíokana wapiüshua”.

¹⁵Otta müshia Simón Pedro,
oushikajaashi nüchiirua Jesús
nümaa wane'eya. Chi wanee,
e'nnaajünüshi nütuuma chi
laülaashikai napüleerua na
sacerdote kana. Je sükajee
tia, nikerotinnakalaka nümaa
Jesús sulu'umüin nüpaatiase chi
sacerdote kai. ¹⁶Otta müshia Pedro,
makatakalaka nia anooipa'a so'ulu'u
tü paatiakat. Otta chi nuwala'atakai,
nujuittaakalaka nüchikua süpüla
naashajaain sümaa tü majayüt
aa'inmajüstük tü so'ukot süpüla
shikerotirüinjachin Pedro. Je wanaa
sümaa nikerolüin, ¹⁷süsakitkalaka
nia tü majayütkat:

—Aashin piayaain wane chi nikirajüinkai —sümakalaka nümüin Pedro.

—Nnojoishi tayain —nümakalaka sümüin.

¹⁸Je yaa sulu'u tü paatiakat, eejana wane nüchepchiairua chi sacerdoteikai namaa wane suwaariase tü a'waaajüleekat Maleiwa sha'washawalüin sü'ütpa'a wane siki chuwatsü natüma süpülaaatulajaa. Eejachi Pedro sha'watüin namaa sünain aatulajaa.

Asakinnüshi Jesús nütüma Anás

¹⁹Asakinnüshi joolu'u Jesús yaa paülü'ü nütüma Anás chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana nachiki na nikirajüinkana je sükchiki tü nikirajapü'ükat anain.
²⁰Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
 —Ekirajapü'üshi taya eepünaapiü'üle nakotchajaain na judíokana napüshua sulu'u tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü a'waaajüleekat Maleiwa. Aashajaapü'üshi taya su'upala wayuu wainma, nnojoishi aashajaain taya sujuuna wayuu. ²¹¿Jamakalaka püsakiraka'a taya joolu'u? Shia anaka püsakirüle na wayuu aapajapü'ükana tanüiki. Shiimüin sünain nayain atüjaain saa'u tü tamapü'ükat —nümataalakalaka Jesús nümüin Anás.

²²Je nümapa Jesús tüü, nüshe'ejaanakalaka nuwalapa'anain nütüma wane nuwaariase chi sacerdoteikai sha'watüshikai nü'ütpa'a sünain nümüin emetut nümüin Jesús:

—E'rüikaiche pia wayumüin sümäa pünüiki nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

²³Nüsouktakalaka Jesús:

—Müleka mojulu'uruleje tanüiki nümüin, anasüje pii'iyatüle shia tamüin. Akaajasa taküjüle nümüin tü shiimüinkat, ćjamaka'a püshe'etaka'a taya saalii?

— nümakalaka Jesús.

²⁴Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma Anás nünainmüin Caifás chi wane laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Maakatüyüilia tü jiikukat nuulia.

Ounjulajüshi Pedro nüchikua nüchiki Jesús

²⁵Wanaa sümäa sha'watüin Simón Pedro yaa anooipa'a sünain aatulajaa, nüsakinnakalaka sütüma wane wayuu:

—¿Nnojoishijasa piain wane chi nikirajüinkai?

Naattajaakalaka Pedro sünain maa:

—Nnojoishi tayain.

²⁶Niasa wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüpiushi chi wayuu ochootonokoi ache'e paala nütüma Pedro, nümakalaka nümüin:

—Te'rüinsa pia nümaa suupünaa tü wunu'ulikat.

²⁷Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa wanaa ma'i sümäa nüsouktüin Pedro, akootole'erajaashi wane kaliina.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

²⁸Nu'uninnakalaka Jesús watt'a maalü natüma na laülaayuu judíokana nipialu'ujee Caifás eemüin tü laülaapiakat eere ni'yataain Pilato chi Romaje'ewaikai sülävlashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia. Nayasa na judíokana, nnojoliishii ekerotüin sulu'umüin

tü laülaapiakat. Müleka nekerorule, saal'in namüin, na'akamüin na gentilekana, yarütteerü nakuaippa nu'upala Maleiwa je nnojoleena eküin shikiira tü Pascuakat.²⁹ Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin süpüla nüsakirüinjanain naya noo'opünaa Jesús:

—¿Kasa naainjalaka wayukai chii jaajüin süpüla süssalainjachin nia tatüma? —nümakalaka Pilato namüin na laülaayuu judíokana.

³⁰Nasouktakalaka nümüin:

—Müleka nnojoireje kaainjaralin nia, nnojoishije waapüin ekii püümüin —namakalaka nümüin.

³¹Nümakalaka Pilato:

—Ju'unä jüchikua süpüla jiaainjanain kasalajanain atüma naainjala nümüin süka tü jukuaippapü'ükat.

Nasouktakalaka na judíokana:

—Nnojoliishii e'itaauashin waya judíokana süpüla o'utaa saa'in wayuu —namakalaka nümüin.

³²(Münüsü tüü süpüla keraainjatiün tü nümapü'ükat Jesús soo'opünaa tü nukuaippainjatkat sünain ouktaa.) ³³Nikerotokoloko joo Pilato nüchikua paälü'lümüin sümaa neenaküin Jesús nünainmüin süpüla nüsakirüinjachin nia:

—¿Piajasa'aya chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua?

—nümakalaka Pilato nümüin Jesús.

³⁴Nasouktakalaka Jesús:

—¿Püle'eru'ujeejatü tü pümakat tamüin? —Shiataapasa ne'e tachiki püümüin süttüma wayuu?

³⁵Nümakalaka Pilato:

—¿Judíojasa joo taya? Aashin nayain aapüin pikii na püpuishikana je na laülaashiikana na'akajee na sacerdoteekana. ¿Kasasalajeeshisa

pia namüin süpüla naapüin pikii tamüin?

³⁶Nüsouktakalaka Jesús:

—Wane'eya sumüin sukuappa tü taluwataayakat, nnojotsü müin aka nakuaippa na sülaülashiikana mma. Müleka müleje aka shia, atkaashiije na tamaajanakana taa'ujee suulia tata'ünnüin natüma na laülaayuu judíokana —nümakalaka Jesús nümüin.

³⁷—¿Shiimüinjasa'a piain wane aluwataashikai? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Shiimüin tü pümakat tachiki sünain tayaín aluwataashin. Shia'aya jemeika apüla taya tia. Je antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla tee'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sumüin. Chi eekai kachiiruain aa'in tü shiimüinkat, nia aapaka tanüiki —nümakalaka Jesús.

³⁸—¿Eesüjasa'aya süpüla ountüniün tü shiimüinkat?

—nümakalaka Pilato nümüin.

Je süchikijee naashajaain nümaa Jesús, ojuittushi Pilato anooipa'amüin nüchikua süpüla naashajaain nümaa na judíokana sünain maa namüin:

—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süssalainjachin nia tatüma. ³⁹Ottá saashin jukuaippa jia judíokana so'u tü mi'raa Pascuakat, ajüttünapü'lushi wane püreesashi tatüma. ¿Jücheküin süpüleerua niain tajuittirüin joolu'u jümuin Jesús chi Aluwataashikai jaal'u jia judíokana? —nümakalaka Pilato namüin.

⁴⁰—Nnojo, nnojoishi niainjachin. Anashi niale püjüttüin wamüin Barrabás —namakalaka emetut. Chi Barrabáskai, ata'ülüüshi saalijee

ni'ipolopü'ün chi sülaülashikai mma.

**O'uninnüshi Jesús nütüma
Pilato süpüla o'utinnaa aa'in**

19 ¹Nüjütünakalaka Jesúus nütüma Pilato süpüla ni'yaajüniün sütümä tü surulaatkaliürua nünainru'üpünaa wainmatuaa sükä wane jiiku maniirase. ²Shi'itaakalaka tü surulaatkaliürua wane kotse keimsesü saa'u nikii Jesúus. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiyyaa, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma. ³Narütkajaakalaka naya sümaa neme'erainpalain nia wainmatuaa sünain maa nümüuin:

—Pia Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua —müshii naya nümüuin.

Je nashe'ejakalaka nia sünain nu'üpünaa.

⁴Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüün nüchikua sünain nümüuin namüin na judíokana:

—Anii tojuittirüin joo nia jünainmüün süpüla taapirüin jia sünain nnojolüin tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka Pilato namüin.

⁵Je nujuittappa Jesúus anooipa'amüün sünain eein tü kotse keimsesükät sünain nikii oo'ulaka tü ashe'inyüü jepisiyyaa nünainjatkat, nümakalaka Pilato namüin na judíokana:

—Anii chi wayuukai.

⁶Otta na laülaashiikana na'akjee na sacerdote kana je na nawaariasekana, na'waatalakaka ne'rapa Jesúus:

—Anashi nüchitinnüle sünain kuruusa süpüla ouktaa. Püchitira pümaala nia —namakalaka.

Niasa Pilato, nüsouktakalaka namüin:

—Anakaja jiale jiakana achitüin nia. Alu'ujasa tayakai, nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma — nümakalaka namüin.

⁷Masütaajusalii na laülaashii judíokana sünain na'waatüin sünain maa:

—Saashin tü pütschi e'itaushikat namüin na watuushiyukana, achecküshi o'utinnaa aa'in nia saalijee “Nüchon Maleiwa taya” nümüin —namakalaka.

⁸Naapapa Pilato tüü, eimolojooleesia ma'i naa'in.

⁹Nikerotkoloko joo sulu'umüin tü laülaapiakat süpüla naashajaain nüchikua nümaa Jesúus:

—¿Jaleje'ewai ma'i pia?

—nümakalaka nümüin.

Niasa Jesúus, ko'uu müshi nuulia.

¹⁰—¿Jamüshi ko'utaka'a pia toulia? ¿Nnojotsü pütiijaain aa'u sünain laülaain taya süpüla tajütüinjachin pia je süpüla tachitirüinjachin pia sünain kuruusa süpüla ouktaa? —nümakalaka Pilato nümüin.

¹¹Nüsouktakalaka Jesúus ni'ipajee:

—Müleka nnojorule kaawain püniiki nütüma Maleiwa, nnojoishije pia laülaain toulia. Je sükajee tia, chi alana'aleekai sünain kaainjalain, nia chi aapakai tekii püümün —nümakalaka Jesúus.

¹²Je stüchikijee tia, o'unüshi Pilato anooipa'amüün nüchikua süpüla naashajaain namaan na judíokana shii'ree nüjütüin Jesúus. Otta nayakana, masütaajusalii sünain na'waatüin sünain namüin nümüin:

—Müleka püjüttüle chi wayuukai, nnojoishija na'aleewain pia

César. Süka jamüin, chi wayuu
“Aluwataashi taya saa'u wayuu”
makai, nia nü'ünüüka César
— namakalaka nümuin Pilato.

¹³Shiasa naapapa Pilato tü
namakat nümuin, nojoyolookoloko
eere naikkalaapü'iin na
siilaülashiikana mma süpüla
kasalajanainjatüin sümüin wayuu
saainjala natüma. Je sünulia tü
aikkajüleekat, “Ipakat” münüsü.
(Je sünulia süka pütchi hebreo,
“Gabata.”) Nüntirakalaka joo Jesús
anooipa'amüin. ¹⁴Je wanaa sümaa
tia, kale'ojetü. Che'ojasü wane
ka'i süpülapünaa süka'iya tü
eemerawaakat sünain tü mi'iraa
Pascua münakat. Nümkalaka joo
Pilato namüin na judíokana:

—Anii chi Aluwataashikai jaa'u.

¹⁵Ottá müshi'iya na wayuukana,
masütaajusali sümäa nekiisa sünain
maa nümuin:

—Pi'ikaje'era maala nia yaajee
pükacheriraiwan nia sünain kuruusa
süpüla ouktaa —namakalaka.

—¿Shiimüin sünain jücheküin
sünain takacherirüin jümuin chi
Aluwataashikai jaa'u? —nümkalaka
Pilato namüin.

Ottá na laülaashiikana na'akjee
na sacerdoteakana, nasouktakalaka
nümuin:

—Nnojoishi niain aluwataain
waa'u. Nia nümuwa aluwataaka
waa'u César.

¹⁶Naapünakalaka joo Jesús nütmüa
Pilato sümüin tü surulaatkaliürua
süpüla nükachennünjachin natüma
sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

Süchikijee naapünüin Jesús
namüin na surulaatkana,

¹⁷o'uninnüshi nia natüma
sünain nültü'üjüin tü wunu'u
akachennünjachikat anain nia
eemüin wane wutai kanüliasü
“Ekiyüükät”. (Je sünulia tü wutaikat
süka pütchi hebreo, “Gólgota.”)
¹⁸Je yala, nükachennakalaka
Jesús. Eeshii piamashii wayuu
akachennün wanaa nümaa.
Naatawaishii naya sünain wane
wunu'u. Je Jesús, akachennüshi
pasanain nanain.

¹⁹Eesü wane pütchi ashajinnüsü
nütüma Pilato e'itaanakat
sh'iichiru'u tü kuruusa kanainkat
Jesús. Müsü mayaa: ANII JESÚS
CHI NAZARETJE'EWAIKAI, CHI
ALUWATAASHIKAI SAA'U TÜ WAYUU
JUDÍOKOLÜIRUA.

²⁰Aashaje'ennüsü tia sütüma
wainma wayuu judío süka
pejein sünain Jerusalén tü wutai
akachennakat aa'u Jesús, je süka
süshajuushin süka apünüünsü
anükkii: hebreo, griego, je latín.

²¹Ottá na laülaashiikana na'akjee
na sacerdoteakana, nayoukta amaalü
tü nüshajirakat Pilato. Namakalaka
nümuin:

—Nnojotsü anain tü püshajirakat:
“Chi Aluwataashikai saa'u wayuu
judío”, pümuin. Anasüje müleka
pii'iratüle tü pütchikat: “Chi
Aluwataashikai saa'u wayuu judío
naashin”, müsüje.

²²Tü tashajirüitpakat,
tashajirüitpa. Nnojoleerü tee'iratüin
—nümkalaka Pilato namüin.

²³Je na surulaatkana süchikijee
nakacherüin Jesús sünain tü
kuruusakat, naapaa tü nüshe'inkat
sümaa nakatajiraain naka na
pienchishiikana. Shiaka apütaain tü
nüshe'inpalaajanakat süka me'itiain
shia, akumajuushi süka wane

kuluulu waneesia. ²⁴Aashajiraashii na surulaatkana:

—Nnojo wasüküjjiraain tü nüshe'inpalaajanakat. Shia anaka alu'u müleka washantanajiraale saa'u süpüla watüjaain naa'u jaralin chi makatüinjachin apüla shia —namakalaka.

Noo'ulakakalaka shia. Naa'inrüin tü süpüla shikeraajünjatüin tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa:

“Nakatajiraain tashe'in
je nashantanajiraa aa'ulu”.

²⁵Je peje sünain tü kuruusakat kachetakat anain Jesús, eejattü tü niikat sha'watüin, oo'ulaka wane nüü'irü, oo'ulaka Marfa nu'wayuse Cleofas, oo'ulaka Marfa Magdalena. ²⁶Niasa Jesús wanaa sümaa ni'rüin tü niikat nümaa chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla sünain sha'watüin nia sü'ütpa'a, nümakalaka sümünin:

—Maachee, iraa chi püchonkai.

²⁷Otta nümiin chi nikirajüinkai:

—Naa tü püikat —nümakalaka.

Je süchikijee ka'ikat tia, o'ttushi sünain jülijain waneepia naa'in tü niikat Jesús chi nikirajüinkai.

Ouktüshi Jesús

²⁸Je Jesús süchikijee tia, sünain nüütüjaain aa'u sümaa kettaain süpüshua nüümaa tü nuluwataakat anain nia Maleiwa,

—Münyaasüshi taya —nümakalaka.

Müsü nünüiki süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

²⁹Eesü wane iita yaa mmolu'u kalu'ukot wane asüüshi jashü'üsü.

Sücholetinnakalaka wane maawüi shi'ichiru'u wane lumia

süpüla shi'itaanüinjatüin sünain niimata Jesús. ³⁰Shiasa süchikijee nuu'ulaküin shia,

—Kettaaitpa tatüma —müshi Jesús sünain nejepülün nikii je aja'ttüsü naa'in yala'aya.

³¹Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia süpülapünaa süka'lya tü eemerawaakat sünain tü Pascuakat. Je na laülaayuu judíokana, süka nnojolüin nacheküin sünain makatajanain na kachetüshiikana saa'u tü kuruusakalüirua so'u sükaliain eemerawa, nachuntakalaka nüümüin Pilato süpüla süshate'ennünjatüin nasa'a süpüla ouktamaatüinjanain süpüla nashakatinnüin.

³²Nashate'erakalaka na surulaatkana nasa'a na wayuukana piamashii kachetüshiikana na'atalu'u Jesús.

³³Otta nantapa nünainmüin Jesús, süka ouktatüjülinya nia napüla, nnojotsü nashate'eriin nüsa'a.

³⁴Otta müşhia wane surulaat, nüsötüin naa'inpünaa Jesús süka wane kachueera kasa e'ichirü.

Süparalakalaka yaawala nüsha sümaa sujuittüin wüin sümaa tü nüshakat. ³⁵(Tatüjaaa aa'ulu sünain shiimüin tü alatakät nüka Jesús, süka te'rüin nia sünain ouktaa. Je tashajüin joolu'u tü nüchikikat

jüümüin süpüla jünoujainjatüin jiakanaya. ³⁶Tü naa'inrakat na surulaatkana nüka Jesús, alatusü süpüla keraainjatüin tü ashajuushikat sünain maa: “Nnojoleerü ashate'ennünin niipüse” ³⁷oo'ulaka wane müüsü'iyä: “Neirakaajeechi amüin chi nasotüinkai”.)

E'itaanüshi Jesús

³⁸Eeshi wane laülaashi judío kanüliashi José cheje'ewaikai

Arimatea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Nuunjurajapü'ün sünain niaín wane nikirajuín Jesús süka mmolüin nia neema na nuwala'atakana. Nüchuntakalaka joolu'u José nümuín Pilato ni'litaainjachin müliashii sulu'u woowira. Saa'u anain nümuín Pilato tü nüchuntakat apüla, nüntakalaka José sünain alü'üja müliashii.³⁹ Je nümaa, eejachi Nicodemo chi antakainka paala so'u wane ai nünainmüin Jesús. Nülu'üjain wane wunu'u jemeta eeujuulu, wane "mirra" sümaa "áloes", maa aka pienchi shikii "kilo", süpüla shi'itaanüin na'aka müliashii.⁴⁰ Nashakatirakalaka joo müliashii sünainjee tü kuruusakat. Noko'olokoloko nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Je tü wunu'ukot jemetakat eeuut, e'itaanüsü sümaa tü kuluutkot. Shia sukuaiippaka'aya wayuu judío tia süpüla e'itawaa saamaka.

⁴¹ Je sü'lütpa'a tü wutaikat eejachire nu'utünün aa'in Jesús, eesü wane apain. Je sulu'u tü apainkat, eesü wane woowira akumajuushi sulu'u wane ipa miyo'u. Jeket akumajuushin. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u.⁴² Saa'u pejein tü woowirakat sünain tü wutaikat, ne'itaamaatalaka müliashii yaa sulu'u, süka sülü'ülüin ma'i su'ttiin süka'iya tü eemerawaakat natüma na judíokana.

Tü woowira malu'uwaan makat

20 ¹Je süchikjee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, su'unakalaka María Magdalena eeiwa'aya aikat eemüin tü woowirakat eejachire ni'litaanüin Jesús. Shiasa süntapa chamüin,

sünta anainrü süsünne'eruushin tü ipa shirousekat.² Suwataakalaka María eemüin Simón Pedro oo'ulaka wane'eya nikirajuín Jesús aipü'lükai ma'i nüpüla sünain sümüin namüin:

—Ayu'nnüshi chi Senyotkai sulu'ujee tü woowirakat je nnojotsü watüjaain aa'u jalakualin nia atümaa —sümakalaka María namüin.

³ Nuwataakalaka Pedro nümaa chi nuwala'atakai sünainmüin tü woowirakat.⁴ Nüntakalaka chi wane nüpileerua sünainmüin tü woowirakat süka kawatiraain nia nuulia.⁵ Je nüntaiwa'aya, nünalaakalaka sulu'u tü woowirakat. Ni'rakalaka tü kuluutkot jachii müin. Otta nnojoishi ekerötüin nia.⁶ Nüntakalaka joo Pedro nüchiiruajee sünain nikerotomaatüin sünain ni'rüin tü kuluutkat jachitüin, tü oko'ojünakat aka müliashii,⁷ je tü saalajakat nikii sümüiwa'asü sünain apaa'awajaauushin shia.

⁸ Nikerotokoloko chi nuwala'atakai nüchiiruajee, chi antüshikai palajana sünainmüin tü woowirakat. Ni'rakalaka joo nüchikanain Jesús. Nünoujakalaka sünain süso'iraain naa'in.⁹ Otta nnojoliyülia nayaawatüin saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain süso'iraainjatüin naa'in.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

¹⁰ O'unüshii joo na nikirajuinkana chamiün nepialu'umüin nachikua,¹¹ otta María Magdalena, makatüsü anooipa'a sü'lütpa'a tü woowirakat. Sha'watüsü shia yala sünain shi'yalajüin. Sünalaakalaka joo sulu'u tü woowirakat¹² sümaa

shi'rüin pihamashii aapiee
nüma'anaje'ewalii Maleiwa.
Kasuutannuu nashe'in. Joyotüshi
wane eejatüle nikii je wane eejatüle
nuu'ui müliashii. ¹³Nasakirakalaka
shia:

—Nii waa'ira, čjamüsü pia
pi'yalajaka'a? —namakalaka sümün.
—Ayu'nnühi chi Tasenyotsekai, je
nnojotsü tatüjaain aa'u jalamiinre
nia alü'ijünün —sümakalaka
namüin.

¹⁴Shiirakaakalaka joo María
süchiiruajee sümäa shi'rüin Jesús
yaa sha'watüin. Akaisa nnojolin
shyaawatüin nia. ¹⁵Nümakalaka
Jesús sümün:

—Nii waa'ira, čjamüsü
pia pi'yalajaka'a? ¿Jarai chi
pusukujaaka achiki? —nümakalaka
Jesús sümün.

Wayuuya a'yataai ne'e sulu'u
tü apainkat saa'irnu'u María chi
saashajaakai amaa. Sümakalaka
nümün:

—Müleka piale chi alü'ijakai chi
Tasenyotsekai yaajee yaa, anasüje
püküjale tamüin jalamiinre nia
pütüma tasaajaiwa nia nüchikua
—sümakalaka María nümün.

¹⁶—María —nümakalaka Jesús
sümün.

Sujununajaakalaka nünainmüin
Jesús sümäa sümüin nümün:

—Raboni.

(Je tü pütcikat süka pütcchi
hebreo, “Ekirajüikalee” malu'ut.)

¹⁷Nümakalaka Jesús sümün:

—Nnojo pajapulu'ujain taya
süka nnojoliyliaiin tale'ejüin
nüma'anamüin chi Tashikai. Shia
anaka alu'u müleka pu'unüle
eemün na tawalayuukana süpüla
püküjinjatüin tanüiki namüin
sünain maa: “Ale'ejeechi taya

nüma'anamüin chi Tashikai,
chi Jüshikai wanaa tamaa,
nüma'anamüin chi Tamaleiwasekai,
chi Jümaleiwasekai wanaa tamaa”.

¹⁸Su'unakalaka María Magdalena
eemün na nikirajüinkana Jesús
sünain süküjaain tü shi'rakat:

—Te'rüchipa chi Senyotkai
—sümakalaka namüin.

Je süküjaín namüin tü
nümüitpakat Jesús sümün.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

¹⁹Je mapa aipa'a so'u tü ka'i
naashajaakat o'u Jesús sümäa María
Magdalena, eeshii na nikirajüinkana
Jesús jutkatüin sulu'u wane miichi.
Türankalu'usü so'u tü miichikat süka
mmölüin naya neema na laülaayuu
judíokana. Ee'iyata'alaa müshi Jesús
yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin.

²⁰Süchikijee nümüin tüü,
nii'iyatakala namüin tü
nülio'u najappünaajatkät je tü
nüchiro'upünaajatkät. Talatashaanasü
ma'i naa'in na nikirajüinkana süka
ne'rüin joo chi Senyotkai.

²¹—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin nüchikua.

—Maa aka tayakai ajütünün
sa'akamüin wayuu nütüma chi
Tashikai, akaajaa jiakana, tajütüin
joolu'u jia —nümakalaka namüin.

²²Nuju'ulakalaka naya sünain
nümüin namüin:

—Anasü müleka jümaale joolu'u
chi Naa'inkai Maleiwa. ²³Müleka
jülatirüle saainjala wane wayuu,
alatinneerü shia nütüma chi
Tashikai. Akaajasa müleka nnojorule
jülatirüin shia, nnojoleerü alatinneerü
—nümakalaka Jesús namüin.

Nii'iyatüin Jesús nülio'u nümuin Tomás

—²⁴Otta müşia Tomás, wane na nikirajüin polookana piammuin, chi Senkeyuukai anülia, nnojoishi eejachin na'aka na nüpuñikana wanaa sümaa niil'iyataain Jesús na'akamüin. ²⁵Akijünüsü nümuin natüma:

—We'rüichipa chi Senyotkai
—müşii naya nümuin.

Otta nünüiki Tomás ne'ipajee, müsü mayaa:

—Müleka nnojorule te'rüin súchikanain tü külaawakat sünain najapü sümaa te'itaain tajapü sünain tü nülio'ukot je sünain tü nülio'u yaakat sümülatu'u nüchira, nnojoleerü tanoujain sümaa katüin no'u —nümakalaka Tomás namüin.

—²⁶Je súchikijee maa aka wane semaana, eeshii na nikirajüinkana Jesús nachikua sulu'u tü miichikat sümaa eein Tomás namaa.

Mayaainje türankalu'uin so'u tü miichikat, ee'iyata'alaa müşi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia
—nümakalaka namüin.

—²⁷Nümakalaka nümuin Tomás:

—Piirakaa sümüin súchikanain tü külaawakat yaa sünain tajapü, pi'itaa pajapü sünain talio'u. Je piyurula pütüna yaa sünain tü talio'u sümülatu'ukat tachira pütüjaaiwa saa'u. Puu'ulaa suulia manoujüinyee, pünouja pümata tanain —nümakalaka Jesús nümuin.

—²⁸Nüsouktakalaka Tomás nümuin:
—Shiima'inya sünain piain piakai chi Tasenyonsekai, chi Tamaleiwasekai.

—²⁹Nümakalaka Jesús nümuin:
—Anoujashi pia joolu'u süka pi'rüichipain taya. Otta na

wayuu anoujeenakana tanain ja'itashi nnojolin ne'rüin taya, talatashaateena ma'i naya.

—³⁰Wainma kasa anasıi naa'inrapü'ükat Jesús no'upala na nikirajüinkana, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuwi. Otta nnojotsü tashajüin süpuñhua sulu'u tü karalouktakat. ³¹Otta müsia tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla jünoujainjanain nünain Jesús sünain niain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa. Je müleka jünoujüle nünain, ee'iranajaweerü jaa'in nütüma süpuña ayatüinjanain jia nümaa Maleiwa waneepia süpüla ka'ikat süpuñhua.

Ee'iyataashi Jesús sotpa'a palaa

21 ¹Je sülatapa kojuya ka'i súchikijee naashajaain Jesús nümaa Tomás, ee'iyataashi nüchikua na'akamüin no'utku na nikirajüinkana sotpa'a tü palaa kanüliakat Galilea, tü Tiberiaskat anüliaya. ²Eejana Simón Pedro, Tomás chi Senkeyuukai, Natanael cheje'ewaikai Caná sulu'u Galilea, na nüchooinkana Zebedeo, oo'ulaka piamashii noo'omüin. ³—Anakaja tolojüle jime —nümakalaka Simón Pedro namüin na nüpuñikana.

—Anashii pümaale waya
—namakalaka nümuin.

No'otookoloko sulu'u wane anua süpüla olojoo jime. Otta nalatirüin aikat süpuñhua sünain masirüin naya. ⁴Shiasa nale'ejapa watta'a maalü, eeshi Jesús sha'wattüin sotpa'a tü palaakat. Otta na nikirajüinkana, nnojoishi natüjaain aa'u sünain niain Jesús. ⁵Nu'waatalakaka Jesús namüin:

—Tatünajutumuyuwaa,
¿kasirüyaashiije jia? —nümakalaka namüin.

—Nnojo —namakalaka.

6—Müleka jujutüle tü
jukusüinkat wopujeeru'u sünain tü
anuakat, anteena jia sünain jime
—nümakalaka Jesús namüin.

Shiasa najutakalaka tü
nakusüinkat shirokumiin tü
palaakat, kasitkalaka naya jime
watta ma'i saalin. Isasü nachiki
ayu'laa süka jawatüin shia noulia.
7 Je chi nikirajüin aishikai ma'i
nüpüla Jesús, nümakalaka nümüin
Pedro:

—Nia'ayaasa chi Senyotkai.

Je Pedro, naapapa nünüiki
sünain nümüin: "Nia'ayaasa chi
Senyotkai", na'atakalaka nüshe'in
süchikua nünain. Numuttakalaka
shirokumiin tü palaakat süpüla
o'unaa eemüin Jesús. 8 No'unakalaka
na nüpuhikana sulu'u tü
anuakat sotpa'amüin tü palaakat.
Najaralijiraain tü nakusüin wotokot
jime, süka pejein tü anuakat sünain
tü mmakat, maa aka poloo shikii
"metro". 9 Nashakatapa sulu'ujee
tü anuakat, eesü napüla wane
siki asijüna aa'ulu jime otta pan
sü'ütpa'a.

10—Iche'era jumaala süpüshi tü
jüsítkat —nümakalaka Jesús namüin.

11 No'otookalaka Simón Pedro
nüchikua sulu'u tü anuakat süpüla
najaralijaain tü nakusüinkat
sotpa'amüin tü palaakat. Mayaainje
wainmain jime mülo'uyuu sulu'u tü
nakusüinkat, nnojotsü asüktüijaain
sütüma. Eejatü 153 jime sulu'u.

12—Jalaina jikaiawa
—nümakalaka Jesús namüin.

Je na nikirajüinkana, mayaainje
nasakireein sümama jaralin nia,
nnojoishii nasakirüin süka japülin
naya sheema asakiraa. "Nia cheje
Jesús eera", müsü naa'in nale'eru'u.

13 Nürütkaakalaka Jesús sünainmüin
tü sikikat. Naapaakalaka wane
pan sümama naapüin shia namüin
na nikirajüinkana. Akaata'aya tü
jimekat nütümaya. 14 Je süka tüü,
apünüintuaichi ee'iyataain joo Jesús
namüin na nikirajüinkana süchikjee
süso'iraain naa'in.

E'rajiraashi Pedro nüchikua nümaa Jesús

15 Süchikjee nekaain, aashajaashi
Jesús nümaa Simón Pedro:

—Simón, nüchonkai Jonás,
żalatüsü taalin püpüla suulia
taalin napüla na puwala'atakana?

—nümakalaka Jesús nümüin.

—Senyotkalee, püdüjaaa aa'ut sümama
alin pia tapüla —nümakalaka Pedro.

—Anakaja müleka pikirajüle
tü anoujasükälüirua tanain
—nümakalaka Jesús nümüin.

16 Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Simón, nüchonkai Jonás,
żshiimüin sünain alin taya püpüla?

Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, shiima'inya püdüjaaa
aa'ulu sümama alin pia tapüla.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Anakaja müleka paa'invmajüle tü
anoujasükälüirua tanain.

17 Apünüintuaichi joolu'u
nüsakirüin Jesús:

—Simónwaa, nüchonkai Jonás, żaishi
taya püpüla? —nümakalaka nümüin.

Mojukalaka ma'i naa'in Pedro
süka "żAishi taya püpüla?"
nümüin apünüintua nümüin.
Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, püdüjaaa aa'ulu
kasakat süpüshua. Püdüjaaa aa'uchi
alin pia tapüla —nümakalaka Pedro
nümüin Jesús.

—Anakaja müleka pikirajüle
tü anoujasükälüirua tanain
—nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁸ Naashajaakalaka Jesús nümaa Pedro nüchikua:

—Shiimün tü tamakat pümüin: Jintülliwa'aya pia, a'anaapü'lüshi pia süpüla o'unaa eemüinre pu'uneein. Otta laülaapa pia, piyuruleerü püütüna süpüla sa'atünajatüin pünain püshe'in. Je e'ikajaaneechi pia atümaa eemüinre nnojolüin pücheküin —nümakalaka Jesús nümuin.

¹⁹ Müsü nünüiki Jesús nümuin süpüla naapirüinjachin nia süchiki jamüinjatüin nukuaippa sünain ouktaa so'uweena wane ka'i je süchiki nu'waajünüinjachin chi Maleiwakai sütümäa tü e'rajüsükalüirua nükua Pedro wanaa sümaa ouktüin. Nümakalaka joolu'u Jesús nümuin:

—Ja'itairü tü alateetkat püka, anakaja ichere pia tanain waneepia.

²⁰ Niirakaakalaka Pedro yaa nachiiruejee nümuin chi nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla. (Nia chi joyotokai paala nü'ütpa'a Jesús sünain tü ekawaakat, chi "Senyotkalee, ɔjarai chi aapüinjachika pikii?" makai nümuin Jesús.) ²¹ Nümakalaka Pedro nümuin Jesús:

—Senyotkalee, ɔjamataaleerü nukuaippa chi wachiiruajeekai?

²² Nüsouktakalaka Jesús nümuin Pedro:

—Müleka tacheküleje katüin no'u süpürale'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatiinjatüin pümüin. Shia anaka alu'u müleka ichere pia tanain waneepia —nümakalaka.

²³ Sükajee tia pütcikat, aashajaajiraashii na anoujashiikana nüchiki chi nikirajüinkai sünain nnojoleechin ni'rüin ouktaa naashin. Otta nnojotsü malu'ulüin tü nümakat Jesús sünain nnojolin ouktajachin nia. Tü nümakat, müsü ne'e: "Müleka tacheküleje katüin no'u süpürale'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatiinjatüin pümüin".

²⁴ Tayakai, Juankai anülia, taya'aya chi nikirajüinkai Jesús. Taküjin nüchiki jümüin sünain shiimün ma'i tü alatakät. Süka eepü'üin taya nümaa, jütüjaa aa'ut sünain shiimün. Je joolu'u tashajüitpa joo shia jümüin.

²⁵ Je eesü wane'eya kasairua naa'inrapü'üin Jesús. Müleka tashajüleje shia süpushua'ale, wotüsüje tü mmakat sütümäa tü karalouktakat.